

TALOUSARVIO 2021

Taloussuunnitelma 2021–2023

Kunnanvaltuusto hyväksynyt 10.12.2020 § 69

SISÄLTÖ

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS.....	1
YLEISPERUSTELUT	2
1 Organisaatio	2
2 Toimintaympäristön lähtökohdat	5
3 Taloudelliset lähtökohdat.....	14
4 Henkilöstösuunnitelma	26
5 Kunnan toiminnan kehittämistavoitteet	32
6 Kuntakonsernin omistajaohjaus ja tytäryhteisöille asetetut tavoitteet	38
7 Talousarvion osat ja sitovuus	41
KÄYTTÖTALOUSOSA.....	44
8 Strateginen johto	44
9 Kunnanhallitus	45
10 Tarkastuslautakunta	52
11 Keskusvaalilautakunta.....	53
12 Maaseutulautakunta	54
13 Tekninen lautakunta	57
14 Sivistyslautakunta.....	66
15 Sosiaali- ja terveyslautakunta.....	77
16 Käyttötalouden yhdistelmä.....	87
TULOSLASKELMAOSA.....	88
17 Tuloslaskelma sekä tulo-rahoituksen riittävyyden tunnusluvut ja tavoitteet.....	88
INVESTOINTIOSA	92
18 Investointihankkeet.....	92
19 Rakentamishjelma.....	95
RAHOITUSOSA	97
20 Rahoituslaskelma sekä toiminnan ja investointien rahoituksen tunnusluvut ja tavoitteet	97
TALOUSARVIOVUODEN 2021 MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN YHTEENVETO SEKÄ SITOVUUS	99

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Elämme nyt suurta epävarmuuden aikaa. Viime vuoden puolella Kiinassa todettu korona-virus on levinnyt maailmanlaajuisesti pandemiaksi, jonka seurauksena Suomessa päätettiin 16.3.2020 ottaa ensimmäisen kerran sotien jälkeen valmiuslain määräyksiä käyttöön. Koronapandemian torjumiseksi mm. peruskouluissa ja lukioissa siirryttiin etäopetukseen, julkisia kokoontumisia rajoitettiin ja riskiryhmiin kuuluvia kehoitettiin pysymään kotonaan. Näin massiivisia toimenpiteitä ei Suomessa olla tehty sotien jälkeen, onneksi poikkeusolajoitukset pystyttiin purkamaan kesäkuussa.

Koronapandemian toinen aalto tavoitti Suomen syksyllä 2020. Valtakunnallisista ja alueellisista suojaustoimenpiteistä huolimatta pandemia on saavuttanut myös Tervolan. Meillä Tervolassa koronaa on tähän mennessä sairastanut toistakymmentä henkilöä ja koronakaranteeniin määrättyjä altistuneita henkilöitä on lähes 70.

Poikkeuksellisista oloista ja rajoitustoimenpiteistä huolimatta on pyrittävä jatkamaan ”uutta normaalia” elämää. Kuntamme huolehtii edelleen lakisääteisistä tehtävistään, yritystoiminta jatkuu, tosin koronan vaikutukset heijastuvat voimakkaasti moniin elinkeinoelämän sektoreihin. Korona tulee vaikuttamaan negatiivisesti maailmanlaajuisen talouskehitykseen talouden elvytystoimista huolimatta. Vaikutusten keston vaikutamme parhaiten pyrkimällä aktiivisesti torjumaan koronan leviämistä noudattamalla annettuja suosituksia.

Epävarmuudesta huolimatta vuoden 2021 talousarvio rakentuu kuntamme nykyinen hyvä ja laadukas palvelutaso turvaten. Ensi vuodelle on varauduttu osoittamaan pieniä lisähenkilöresursseja sosiaali- ja terveystoimeen sekä tukipalvelukeskukseen. Talousarviomme on hyvin investointipainotteinen. Investointeihin, joista merkittävin on terveyskeskuksen laajennusosan rakentaminen, on varattu n. kolme miljoonaa euroa. Vuoden aikana on tarkoitus mm. parantaa suuren suosion saavuttanutta Kätkävaaran luontopolkua ja lisätä uusiutuvan energian käyttöä mm. Mattisen koulun lämmitysjärjestelmän muutoksella. Myös Westside-alueen suunnittelu- ja markkinointityö jatkuu, tavoitteena kuntamme väkiluvun kasvattaminen.

Kuntamme talous on ollut pitkään tasapainossa ja aiempien vuosien hyvä tulos mahdollistaa vuoden 2021 talousarvion noin 0,5 miljoonan euron alijäämän. Pitkällä tähtäimellä kuntamme talouden suunta on käännettävä positiiviseksi. Talouden tasapainottamistoimenpiteitä pohdittiin valtuustoseminaarissa syksyllä 2020 ja tulevana vuonna ryhdytään yhdessä sovittuja toimenpiteitä toteuttamaan.

Kuntastrategiamme luo hyvän pohjan kuntamme pitkäjänteiselle kehittämiselle. Toimintaympäristön muutokset haastavat meidät kaikki pohtimaan, millä toimenpiteillä parhaiten kehitämme kuntamme elinvoimaa. Tulevaisuudessa vain elinvoimaiset, veto- ja pitovoimaiset sekä kehittyvät kunnat menestyvät. Luotan siihen, että tässä joukossa on myös Myönteisten mahdollisuuksien Tervola.

Mika Simoska
kunnanjohtaja

YLEISPERUSTELUT

1 Organisaatio

Kunta hoitaa itsehallinnon nojalla itselleen ottamansa tehtävät ja järjestää sille laissa erikseen säädetyt tehtävät. Laissa säädetään myös siitä, kun tehtäviä on järjestettävä yhteistoiminnassa muiden kuntien kanssa. Lisäksi kunta voi sopimuksen nojalla ottaa hoitaakseen muitakin kuin itsehallintoonsa kuuluvia julkisia tehtäviä. Kunta hoitaa sille laissa säädetyt tehtävät itse tai sopii järjestämisvastuun siirtämisestä toiselle kunnalle tai kuntayhtymälle. Järjestämisvastuulleen kuuluvat palvelut kunta voi tuottaa itse tai hankkia myös muilta palvelujen tuottajilta. Kunnan organisaatio voidaan jakaa luottamushenkilöorganisaatioon sekä henkilöstöorganisaatioon

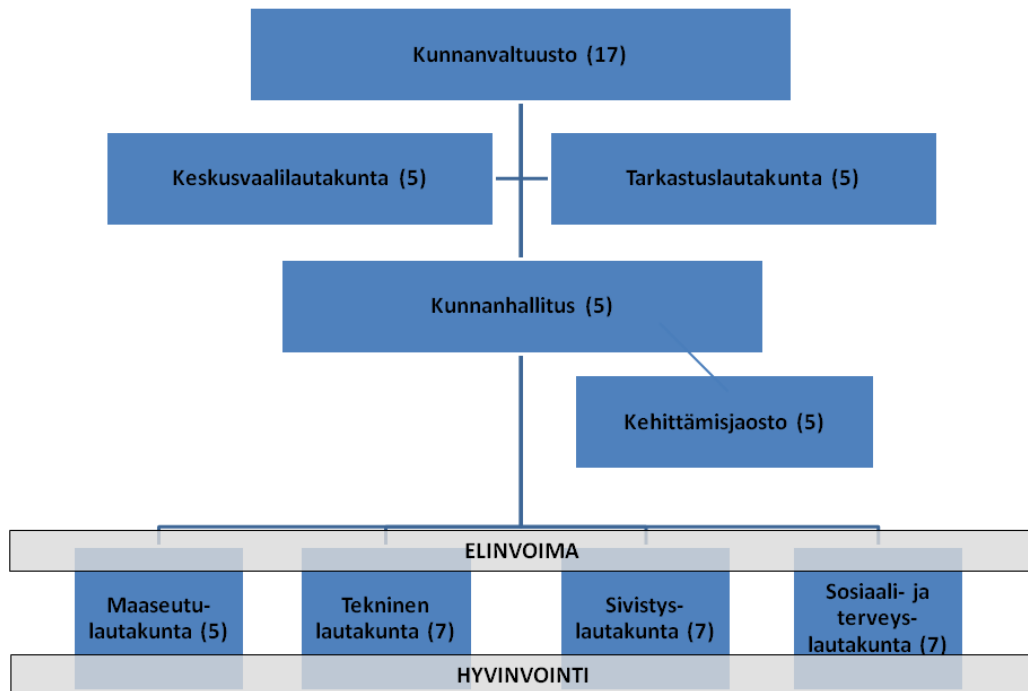
Luottamushenkilöorganisaatio Tervolan kunnassa

Kunnan lakisääteisiä toimielimiä ovat kuntalain perusteella valtuusto, kunnanhallitus sekä tarkastuslautakunta. Vaalilain perusteella lakisääteisiä toimielimiä ovat keskusvaalilautakunta sekä vaalilautakunnat. Näiden lisäksi kunnassa voi olla kunnanhallituksen alaisia lautakuntia pysyväisluonteisten tehtävien hoitamista varten, johtokuntia laitoksen tai tehtävän hoitamista varten sekä jaostoja ja toimikuntia. Uuden kuntalain mukaisesti kunnanvaltuusto voi asettaa lautakuntien sijasta valiokuntia hoitamaan kunnanhallituksen alaisena pysyväisluonteisia tehtäviä.

Kevään 2017 kuntavaaleissa Tervolan kunnanvaltuustoon valittiin 17 valtuutettua. Valtuustokausi vaihtui 1.6.2017 alkaen. Valtuustossa Suomen Keskustalla on kymmenen valtuutettua, Vasemmistoliitolla kuusi valtuutettua ja Perussuomalaisilla yksi valtuutettu. Kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 18.5.2017 hallintosäännön, joka tuli voimaan 1.6.2017 alkaen. Uuden hallintosäännön myötä tuli muutoksia toimielinrakenteeseen sekä toimielinten kokoon. Kunnanhallituksessa on viisi jäsentä. Kunnanhallituksen alaisuuteen perustettiin uusi viisijäseninen kehittämisjaosto, joka koordinoi terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä, tekee esityksiä kunnan elinvoimaa ja viihtyisyyttä edistävästä toimenpiteistä, valmistelee kunnan lausunnot elinkeino- ja kehittämisasioihin sekä tekee esitykset elinkeinojen kehittämiseen varattujen määrärahojen käytöstä. Tällä hetkellä lautakuntia on neljä: maaseutulautakunta, tekninen lautakunta, sivistyslautakunta sekä sosiaali- ja terveyslautakunta. Maaseutulautakunnan jäsenmäärä on viisi, muiden lautakuntien jäsenmäärä on seitsemän. Sivistyslautakunnan alaisuudessa toimineista lukion ja peruskoulujen johtokunnista on luovuttu 1.6.2017 alkaen.

Tervolan kunnan luottamushenkilöorganisaatio perustuu edelleen niin sanotun sovelletun valiokuntamallin pohjalle, jossa valtuutetut ja varavaltuutetut toimivat enemmistönä lautakunnissa. Järjestelmä korostaa valtuutettujen asemaa korkeimpina kunnallisen päätösvallan käyttäjinä.

Luottamushenkilötyön vaatimukset ovat viime aikoina kasvaneet. Monet kuntien toimintaympäristöissä tapahtuvat muutokset, kuten globalisaatiokehitys, muuttoliike, kuntalaisten palvelutarpeiden muutokset, väestön ikärakenteen muutokset ja työelämän muutokset vaikuttavat merkittävästi luottamushenkilötyöhön. Suomen hallintojärjestelmä ja hallinnon rakenteet sekä kuntien tehtävät ja velvoitteet ovat myös muutoksessa. Työtä tehdään yhä epävarmemmassa maailmassa, jossa muutokset ovat nopeita ja muutosten vaikutuksia on vaikea ennakoida. Luottamushenkilöiltä vaaditaan entistä enemmän muutosjohtajuutta ja strategista näkemystä. Valtuuston ja yksittäisen valtuutetun roolia ja asemaa tulee vahvistaa mm. valtuuston työskentelymuotoja edelleen kehittämällä. Erityisesti strategiaa ja taloutta koskevissa kysymyksissä valtuutetut tulee saada mukaan jo asioiden valmisteluvaiheeseen.

Kuvio 1 Organisaatiokaavio

Tervolan kunnan henkilöstöorganisaatio

Tervolan kunnan henkilöstöorganisaatio pohjautuu osastojakona laajoihin tehtäväkokonaisuuksiin. Osastoja on neljä: hallinto-, sivistys-, tekninen sekä sosiaali- ja terveysosasto. Osastoa johtaa osastopäällikkö. Kunnanjohtaja ja osastopäälliköt sekä kunnanjohtajan mahdollisesti valitsemat muut viranhaltijat muodostavat johtoryhmän, jonka tehtävänä on tukea ja kehittää kunnan kokonaisjohtamista. Tällä hetkellä johtoryhmän muodostavat kunnanjohtaja, hallintojohtaja, tekninen johtaja, sivistysjohtaja, sosiaali- ja terveysjohtaja ja johtava lääkäri. Henkilöstöorganisaatorakenne on ollut muutoksessa viime vuosina. Kuntien yhteistoiminnan lisääntyessä Tervolan kunnan henkilöstöä on siirtynyt muiden kuntien palvelukseen, ja vastaavasti muista kunnista on siirtynyt henkilöstöä Tervolan kunnan palvelukseen.

Kansalaisopistotoiminta siirtyi 1.8.2008 alkaen Keminmaan kunnan ylläpitämälle Kivalojen seutuopistolle. Seudullinen kansalaisopistotoiminta laajeni edelleen vuoden 2014 alusta, jolloin Kivalojen seutuopisto ja Kemin työväenopisto yhdistyivät **Kivalo-opistoksi**. Tervolan kunnanhallitus irtisanoi maaliskuussa 2018 Meri-Lapin ympäristöterveydenhuollon yhteistoimintasopimuksen siten, että irtisanominen tuli voimaan vuoden 2018 lopussa. Ympäristöterveydenhuollon laadittiin uusi, 1.1.2019 voimaan tullut yhteistyösopimus ja ympäristöterveydenhuollon tehtäviä hoitaa Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto. Vuoden 2019 alusta ympäristönsuojelutehtävät on ostettu Rovaniemen kaupungilta, jossa tehtäviä hoitaa **Rovaniemen ympäristölautakunta**. Vuoden 2019 alusta **rakennusvalvonta** siirtyi takaisin kunnan omaksi toiminnaksi.

Tervolan kunta on profiloitunut aikaisemman visionsa mukaisesti uuden maaseutupolitiikan suunnannäyttäjänä. Tervolan kunta on hoitanut Kemin kaupungin ja Keminmaan kunnan maataloushallinnon tehtävät sopimukseen pohjautuen vuodesta 2004 lähtien. Vuoden 2010 aikana Tervolan **maaseutuhallinnon alue** laajentui kattamaan Rovaniemen kaupungin ja Ranuan kunnan alueet. Uusi laki maaseutuhallinnon järjestämisestä tuli voimaan 1.4.2010. Lain myötä maaseutuhallinto tuli järjestää entistä suuremmilla alueilla. Uuden lain mukaisen yhteistoiminta-alueen hallintoyksikön muodostuminen Tervolaan oli luontevaa kehitystä aikaisemmalle yhteistyölle. Uuteen yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat edellä mainittujen lisäksi Tornion kaupunki ja Simon kunta.

Henkilöstöorganisaatioon on tullut muutoksia myös sisäisten järjestelyjen johdosta. Kunnanvaltuuston päätöksen 14.4.2011 mukaisesti Tervolan kunnan ruoka- ja siivouspalveluissa siirryttiin keskitettyyn malliin. Ruoka- ja siivouspalvelut keskitettiin eri päävastuualueilta teknisen toimen päävastuualueelle perustettuun Tukipalvelukeskus-tulosalueelle. Siirtyminen on tapahtunut vaiheittain. Ensimmäisessä vaiheessa 1.1.2012 alkaen tulosalueelle siirtyi sosiaali- ja terveystoimen päävastuualueen "keskuskeittiön" henkilöstö, toiminta ja talous. 1.1.2013 alkaen tulosalueelle siirtyivät sivistystoimen ruoka- ja siivouspalvelut, päiväkodin ruokapalvelu sekä kunnanviraston siivouspalvelu. Viimeisenä siirtyivät sosiaali- ja terveydenhuollon kiinteistönhoitoon liittyvät siivouspalvelut 1.7.2014 alkaen. Päivähoidon vastuualue siirrettiin vuonna 2015 sosiaali- ja terveystoimesta sivistystoimen alaisuuteen. Tervolan kunnan laboratoriotoinnot siirtyivät Pohjois-Suomen laboratoriuksien liikelaitoskuntayhtymän NordLabin hoidettavaksi 1.2.2015 alkaen. Liikuntapaikkojen hoito siirtyi vuoden 2017 alusta alkaen sivistystoimesta tekniselle toimelle.

Kunnanvaltuusto päätti 21.9.2017 kokouksessaan käynnistää Tervolan kunnan sosiaali- ja terveystoimien palvelujen tuotannon ulkoistusselvityksen. Selvityksen lopputuloksena kunnanvaltuusto päätti 26.4.2018 äänin 10-7 siirtää ulkopuolisen palveluntuottajan suorittavaksi seuraavat palvelut: perusterveydenhuollon vastaanotto, suun terveydenhuolto, terveysneuvonta, välinehuolto, kuntoutus, röntgen ja palveluntuottajan käyttämät laboratorion palvelut sekä työterveyshuolto. Samalla kunnanvaltuusto oikeutti kunnanhallituksen valitsemaan tarjouskilpailussa eniten pisteitä saaneen palveluntuottajan tarjouspyynnön mukaisten palvelujen tuottajaksi ja tekemään hankintasopimukset palveluntuottajan kanssa. Kunnanhallitus päätti kokouksessaan 4.6.2018 valita Tervolan kunnan terveystoimien palveluntuottajaksi sopimuskaudelle 1.10.2018-31.12.2028 Suomen Terveystalo Oy:n.

Kuntajakoselvitykset

Tervolan kunta on ollut 2010-luvulla mukana kahdessa kuntajakoselvityksessä. Ensimmäisen kerran kuntajakoselvitys tehtiin vuosina 2010–2011 Kemin ja Tornion kaupunkien sekä Keminmaan, Simon ja Tervolan kuntien kesken. Selvitysmies Timo Säkkinen esityksen kuntien yhdistämisestä hylkäsivät muut kunnat paitsi Kemi. Tervolassa esitys kaatui äänin 17–4.

Kuntarakennelaki tuli voimaan 1.7.2013. Laissa oli määräys selvitysvelvollisuudesta, jonka mukaan kunnan tuli yhdessä muiden kuntien kanssa selvittää kuntajaon muuttumisen edellytykset täyttävää kuntien yhdistymistä. Tervolan kunta ilmoitti selvittävänsä yhdistymistä Kemin ja Tornion kaupunkien sekä Keminmaan, Simon ja Ylitornion kuntien kesken. Koska selvitys ei käynnistynyt edellä mainitulla alueella, määräsi Valtiovarainministeriö päätöksellään 19.6.2014 alueelle erityisen kuntajakoselvityksen. Kuntajakoselvittäjiksi valtiovarainministeriö asetti VTM Martti Ruotsalaisen ja FM Timo Mäkitalon. Kuntajakoselvityksen lopputuloksena kuntajakoselvittäjät jättivät 12.12.2014 valtiovarainministeriölle Meri-Lapin kuntajakoselvityksen. Selvityksen lopputuloksena kuntajakoselvittäjät ehdottivat, että Kemin, Keminmaan ja Simon kunnista muodostettaisiin uusi kunta, jota ei kuitenkaan muodostettu alueelle. Tornion kaupungin sekä Tervolan ja Ylitornion kuntien osalta kuntajakoselvittäjät eivät esittäneet kuntarakenteen muutoksia.

Tervolassa päätöksenteossa on kunnanvaltuuston linjauksen mukaisesti lähdetty siitä, että Tervolan kunta toimii itsenäisenä kuntana. Myös 8.11.2018 hyväksytyn Myönteisiä mahdollisuuksia Tervolan kuntastrategia 2019–2025 lähtökohtana on itsenäinen, elinvoimainen kunta.

2 Toimintaympäristön lähtökohdat

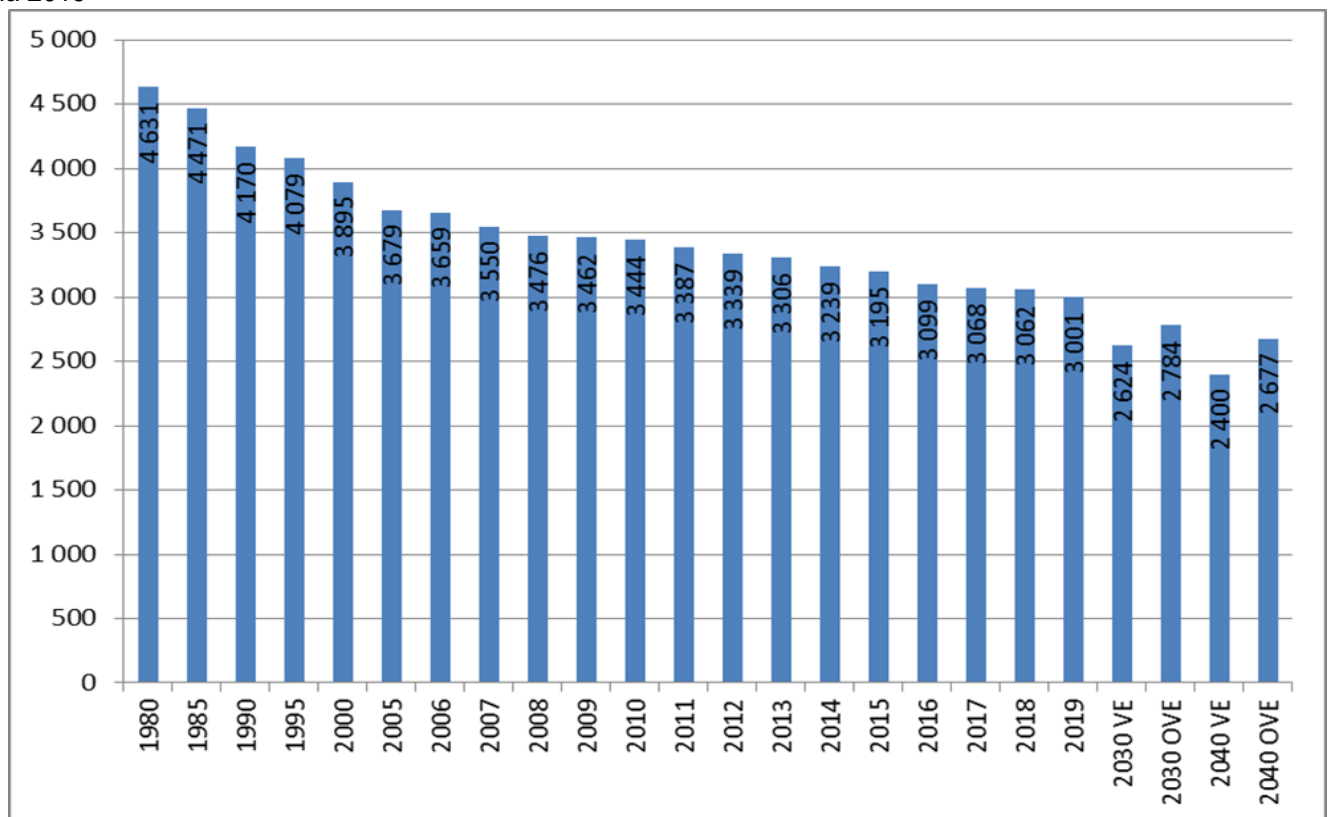
Tervolan kunta sijaitsee teollistuneella ja voimakasta vientiteollisuutta harjoittavalla Kemi–Tornio -talousalueella. Kunta rajoittuu etelässä Keminmaan ja Simon kuntiin, lännessä Tornion kaupunkiin, pohjoisessa Rovaniemen kaupunkiin, idässä Ranuan kuntaan ja luoteessa Ylitornion kuntaan. Maanmittauslaitoksen tilaston 1.1.2020 mukaan Tervolan kunnan kokonaispinta-ala on 1.592 neliökilometriä, josta vesipinta-ala on 32,3 neliökilometriä. Kunta on suhteellisen harvaan asuttu; asukkaita maaneliökilometriä kohti on 2. Kunnan halki virtaavan Kemijoen ja myös sen sivujokien varsilla on alavaa maanviljelysaluetta, josta maa jatkuu loivasti kumpuillen kunnan rajoilla oleviin vaaroihin. Erilaiset suot muodostavat suurimman osan kunnan pinta-alasta.

2.1 Väestönkehitys

Väestön määrä vuoden vaihteessa 2019-2020 oli 3001 henkeä, joista naisia oli 1422 ja miehiä 1579. Vuoden 2019 aikana väestön määrä väheni 61 henkilöllä. Luonnollinen väestönlisäys oli -32 (kuolleita 48, syntyneitä 16), kuntien välinen nettomuutto -33 ja nettomaahanmuutto 4.

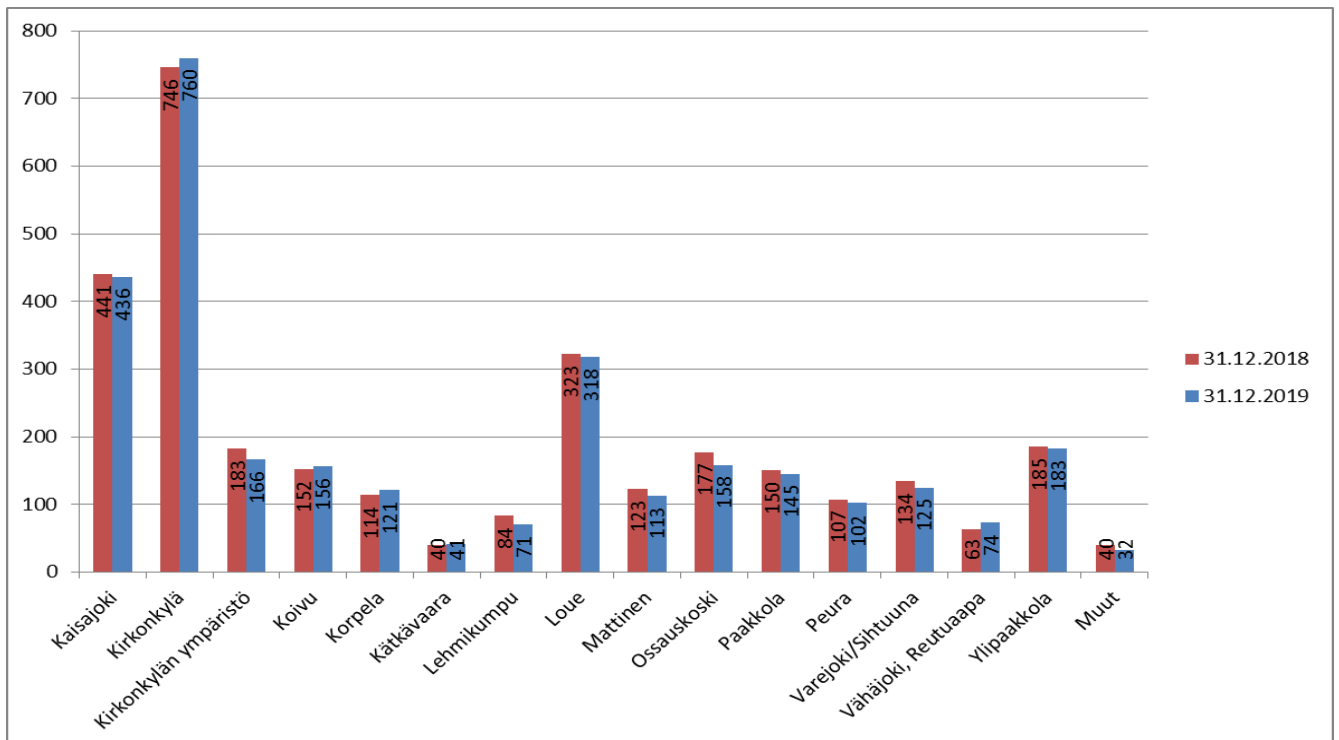
Tervolan väkiluku 31.8.2020 oli 2965, vähennystä vuodenvaihteeseen -36. Kuntien välinen nettomuutto näyttää Tervolan osalta -24, luku viime vuoden vastaavalla ajanjaksolla oli -44. Nettomaahanmuutto elokuun loppuun mennessä oli +2. Luonnollinen väestönlisäys syyskuun lopussa oli -15 (kuolleita 31, syntyneitä 16).

Kuviossa 2 on esitetty Tervolan väestökehitys vuodesta 1980. Tilastokeskuksen laatimat väestöennusteet vuosille 2030 ja 2040 on esitetty kahden eri laskelman mukaan. Väestöennusteessa (VE) lasketaan, mikä olisi kunnan tuleva väestö, jos viime vuosien väestönkehitys jatkuisi samanlaisena. Omavaraisennuste (OVE) kuvaa, millainen väestönkehitys olisi ilman muuttoliikettä. Väestöennusteiden luvut päivitetään kolmen vuoden välein, viimeisin päivitys on tehty syyskuulla 2019

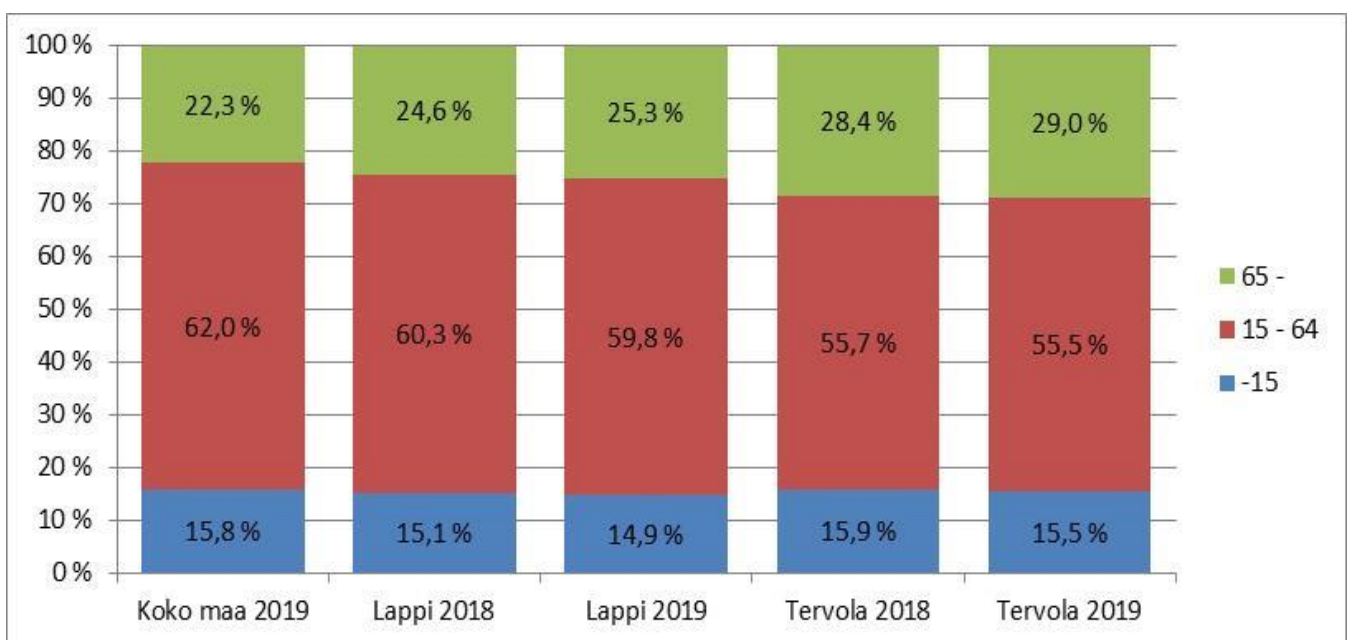
Kuvio 2 Väestökehitys vuodesta 1980 sekä ennuste vuosille 2030 ja 2040

Kuviossa 3 on esitetty kunnan väestö osa-alueittain 31.12.2018 ja 31.12.2019. Väestömäärällä mitattuna suurimpia kyliä ovat Kirkonkylä, Kaisajoki ja Loue. Vuoden 2019 aikana väestömäärä väheni useissa kylissä, joista eniten Ossauskoskella, Kirkonkylän ympäristössä ja Lehmikummussa. Positiivista väestökehitystä tapahtui mm. Kirkonkylällä, Korpelassa ja Koivussa.

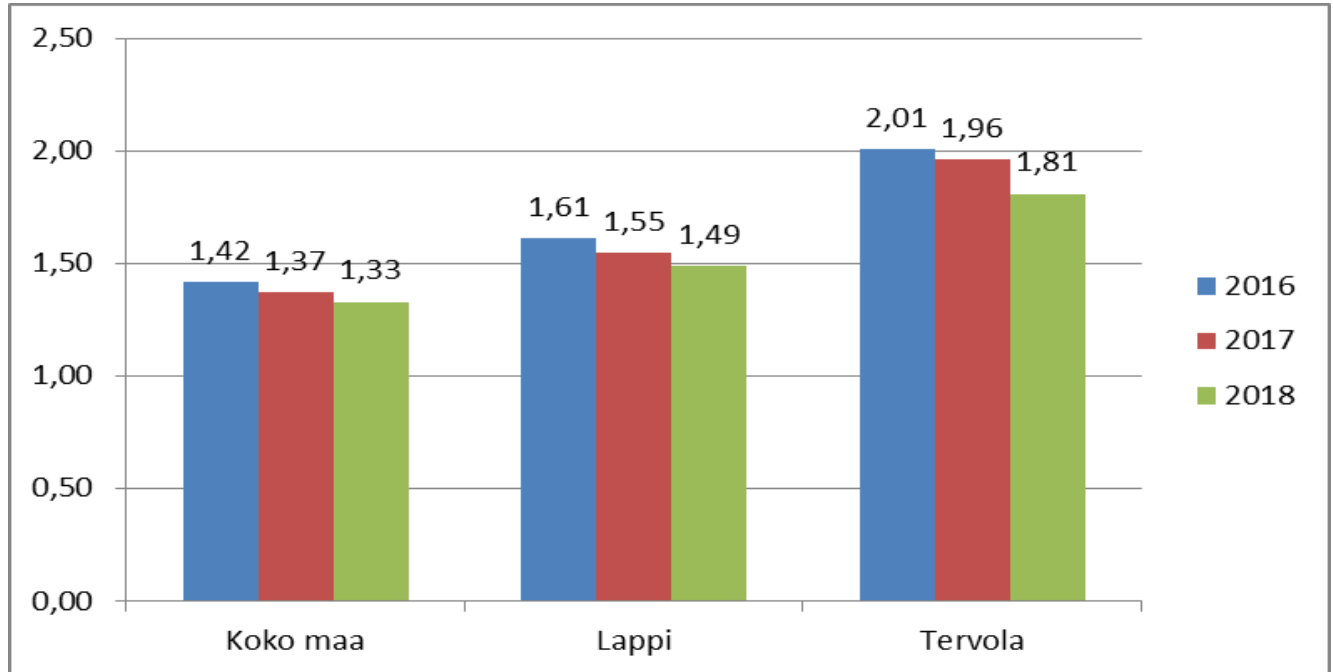
Kuvio 3 Väestö osa-alueittain

Tervolan väestön ikärakenne poikkeaa koko maan ikärakenteesta. Muuttoliike on vähentänyt erityisesti työikäistä väestöä. Vuoden vaihteessa 2019–2020 yli 65-vuotiaiden osuus väestöstä oli 29 %, kun se Lappin maakunnassa oli 25,3 % ja koko maassa 22,3 %.

Kuvio 4 Väestö ikäluokittain

Väestön määrän ja ikärakenteen kehitykseen vaikuttaa luonnollisen väestönkasvun ohella muuttoliike. Muuttoliike on 1960-luvun alusta lähtien ollut negatiivista. Tämä näkyy erityisesti työikäisen väestön määrän vähenemisenä ja vanhusten osuuden kasvuna. Tervolassa huoltosuhde on heikentynyt vuodesta 2012 alkaen, mutta vuodesta 2017 alkaen huoltosuhde on kääntynyt hieman parempaan suuntaan. Huoltosuhde on heikentynyt Lapin maakunnassa ja valtakunnallisesti vuodesta 2012, mutta kääntynyt hieman parempaan suuntaan vuonna 2016. Huoltosuhde kertoo, kuinka monta työhön osallistumatonta on yhtä työllistä kohden.

Kuvio 5 Huoltosuhde 2016–2018

2.2 Elinkeinoelämä ja työllisyys

Kunnan elinkeinopolitiikan perustavoitteena on luoda sellaiset toiminnalliset ja sosiaaliset olosuhteet, että paikakunnan työpaikkojen määrä lisääntyy yritystoiminnan tai muun kehittymisen kautta. Käytännön toimet painottuvat valittuihin painopistealueisiin: mekaaniseen puunjalostukseen, uusiutuvan energiantuotantoon, teollisuuden sivuvirtojen hyödyntämiseen, teollisuus- ja rakennustoimialan yritysten vientimahdollisuuksien parantamiseen, matkailun sekä elintarvikkeiden ja luonnontuotteiden jalostukseen sekä näitä painopistealueita tukeviin palveluihin. Tehtävät toimenpiteet tukevat biokunta Tervola –imagoa ja julkisuuskuvaa.

Tervolan kunnan strategiaan pohjautuva elinkeino-ohjelma otetaan käyttöön v. 2021, ohjelmassa määritellään kuntastrategiaa tukevat tarkemmat toimenpiteet.

Tervolan kunta on mukana Leader-toimintaryhmätyössä Peräpohjolan Leader ry:n kautta EU-ohjelmakaudella 2021-2024. Toimintaryhmä laatii suunnitelmat, jonka tavoitteena on jatkaa toiminta-alueen omaehtoista kehittämistä maaseudulla. Toimintaryhmän Leader-rahoituksen mahdollisuudet pienhankkeiden rahoittamisessa tullaan käyttämään hyväksi. Suurempien hankkeiden osalta tukeudutaan muihin rahoitusvaihtoehtoihin.

Kehittämishankkeita valmistellaan alueellisella ja paikallisella tasolla siten, että ne pohjautuvat olemassa olevaan yritystoimintaan, kunnan vahvuuksiin ja/tai potentiaaliin mahdollisuuksiin. Alueellista yhteistyötä hankkeissa jatketaan varsinkin mekaaniseen puunjalostukseen, uusiutuvan energiantuotantoon, teollisuuden sivuvirtojen hyödyntämiseen, teollisuus- ja rakennustoimialan yritysten vientimahdollisuuksien parantamiseen, matkailun sekä elintarvikkeiden ja luonnontuotteiden jalostukseen liittyvän yritystoiminnan osa-alueilla.

Vuodelle 2021 varaudutaan rahoittamaan erilaisia käynnissä olevia kehittämishankkeita. Näihin hankkeisiin sisältyvät mm. Mummonmökkien käyttöönotto matkailutuotteina, Mereltä Lappiin, Uusi lappilainen kunta-kuntien digitaaliset lähipalvelut, Lapin kaasutaloushanke, kasvua- ja kannattavuutta Lappian Louen hanke sekä Lapin Westside –hanke, jossa suunnitellaan uusi asuinalue sekä keinot uusien asukkaiden houkuttelemiseksi Tervolaan.

Kunnan panostuksia teollisuusalueille pyritään hyödyntämään jatkamalla yrityshankintaa puu- ja teräspuistoihin sekä hankkimalla ja kaavoittamalla lisämaata yrityspuistojen laajentamiseen.

Tervolan yrityshoukuttelevuutta pyritään parantamaan käyttämällä uusia rahoitusmenetelmiä yritys- ja toimitilojen rakentamiseen. Vuonna 2020 luotiin periaatteet kunnan osallistumisesta toimitilojen rakentamiseen, malli tarjoaa nopean ja joustavan rahoitusratkaisun investointeja suunnitteleville yrityksille.

Vuoden 2021 aikana jatkuu Tervolan valokuituverkon hyödyntäminen. Verkon tuomia mahdollisuuksia tullaan tuomaan esiin esittelemällä Tervolaan etätyöhön soveltuvana paikkakuntana sekä kuntamarkkinoinnissa Tervolaan syntyville sekä paikkakunnalle muuttaville yrityksille. Rakentamista ja verkon ylläpitoa varten Tervolan kunta on perustanut vuonna 2014 Tervolan Palveluverkot Oy -nimisen yhtiön. Yhtiö on 100 % Tervolan kunnan omistama. Vuonna 2021 yhtiö tulee laajentamaan toimintaansa rakentamalla Rovaniemen kaupungin Jaatilan kylään valokuituverkon. Tulevien vuosien aikana tullaan käyttöönottamaan ”Uusi lappilainen kunta - kuntien digitaaliset lähipalvelut”- hankkeen tuomia pilottipalveluita. Tervolan kunnan on erityisen tärkeää uudistaa ja kehittää palvelukonseptejaan siten, että palvelujen tuottamisessa pystytään entistä paremmin hyödyntämään huipputaajia laajakaistayhteyksiä.

Yrittäjien ja muiden elinkeinopolitiikan kehittäjien kanssa käydään jatkuvaa vuoropuhelua. Yritysten perusneuvonta hoidetaan kuntatasolla hyödyntäen tarvittaessa yhteistyösopimuksiin pohjautuvia voimavaroja ja asiantuntijoita. Kunnan elinkeinopalveluita tuottaa kunnan kehittämisyritys Riverbank Oy, jonka tehtävänä on yrityspalveluiden lisäksi osallistua kehittämishankkeiden suunnitteluun, toimitilojen ja rakennuspaikkojen markkinointiin, yritysten toimintaympäristöjen kehittämiseen, kuntamarkkinointiin sekä elinkeino-ohjelman toteuttamiseen. Elinkeino-yhtiö on palkannut vuonna 2020 viestintäsuunnittelijan, jonka pääasialliset tehtävät ovat kuntaviestinnässä ja –markkinoinnissa. Elinkeino-yhtiön kanssa tehtävässä ostopalvelusopimuksessa määritellään kunnan strategisten linjausten sekä toimintaympäristömuutosten perusteella elinkeino-yhtiön toiminnan painopistealueet. Vuonna 2021 keskitytään tukemaan tervolalaisia yrityksiä toipumaan koronapandemian aiheuttamista ongelmista.

Kunta on mukana Lappian Louen yksikön vetämässä kasvua- ja kannattavuutta hankkeessa, joka tulee edesauttamaan yrityshautomotyypisessä uusien elintarvike-, energia- sekä bioalan syntymiseen paikkakunnalle. Tervolan kunta on osakkaana Digipolis Oy:ssä. Hyväksi havaittua starttipalveluiden hankintaa jatketaan edelleen Team Botnia Oy:n tuottamana, yhtiön osakaspohjaa laajennettiin vuonna 2017 lähes kaikkiin Meri-Lapin kuntiin, Tervola mukaan lukien. Tervolan kunta osallistuu tarvittaessa Riverbank Oy:n kautta laajoihin kehittämisohjelmiin ja –hankkeisiin, joita koordinoivat seutukunnan muut kehitysyhtiöt sekä koulutusorganisaatiot.

Yritysten suoraan tukemiseen kunnalla on käytössään erilaisia tukimuotoja, joiden myöntämisperusteet tullaan uudistamaan vuonna 2021. Nykyisellään Aloitettavien yrittäjien tuki on suunnattu nimensä mukaisesti yrityksen perustaneille kannustukseksi ja kattamaan perustamiseen liittyviä kuluja. Koulutus-, markkinointi- ja tuotekehitystuki on suunnattu kaikille tervolalaisille yrityksille. Tuella kannustetaan yrityksiä hankkimaan ajantasaisia tietotaitoa kouluttamalla yrityksen henkilökuntaa. Markkinoinnin osalta tuetaan yritysten messuille osallistumista sekä muita markkinoinnista aiheutuneita kuluja. Tuotekehitystuella pyritään tukemaan yritysten innovatiivisia toimintoja uusien tuotteiden tai palveluiden kehittämisessä. Kunta kannustaa paikallisia yrityksiä hyödyntämään oppisopimuskoulutusta uuden ja ammattitaitoisen henkilöstön hankinnassa erityisellä oppisopimustuella. Vuonna 2016

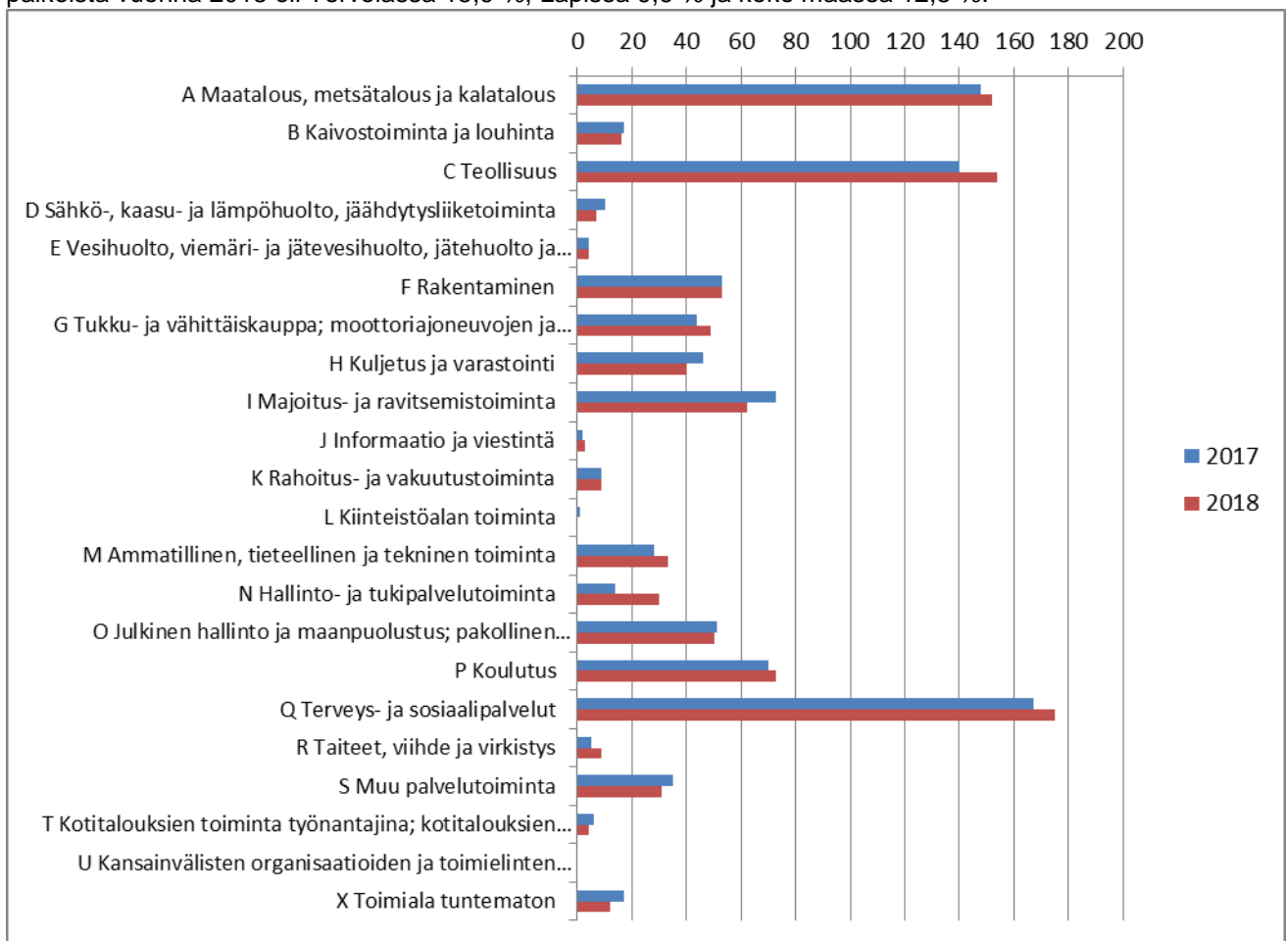
käyttöön otetun kuntalisän myöntämisperusteita tullaan tarkistamaan vuonna 2021. Kuntalisän tarkoituksena on parantaa yritysten mahdollisuuksia työllistää työttömiä työnhakijoita. Tuki osoitetaan työntekijän palkkauskuluihin, jolloin työllistettävän henkilön päivittäistä työaikaa tai/ja työllistämiskokonaista voidaan pidentää.

Maaseudulta Käsin -messut ovat vakiinnuttaneet paikkansa tervolalaisessa loppukesän ohjelmistossa tuhansine kävijöineen ja tapahtuman kehittämiseen tullaan panostamaan tulevaisuudessakin. Vuonna 2021 messujen konseptin kehittämistä tullaan jatkamaan entistä omaleimaisemmaksi poikkeuksena muihin mahdollisesti samanaikaisesti alueella järjestettäviin markkina- ja messutapahtumiin. Kunnan kehitysyritys Riverbank Oy avustaa kaikissa kunnan merkittävässä tapahtumissa tapahtuman toteuttajaa tai koordinoijaa. Koronatilanne on kuitenkin muuttanut tapahtumien järjestämismahdollisuuksia, jonka vuoksi vuoden 2021 tapahtumajärjestelyihin sisältyy runsaasti muuttuvia tekijöitä.

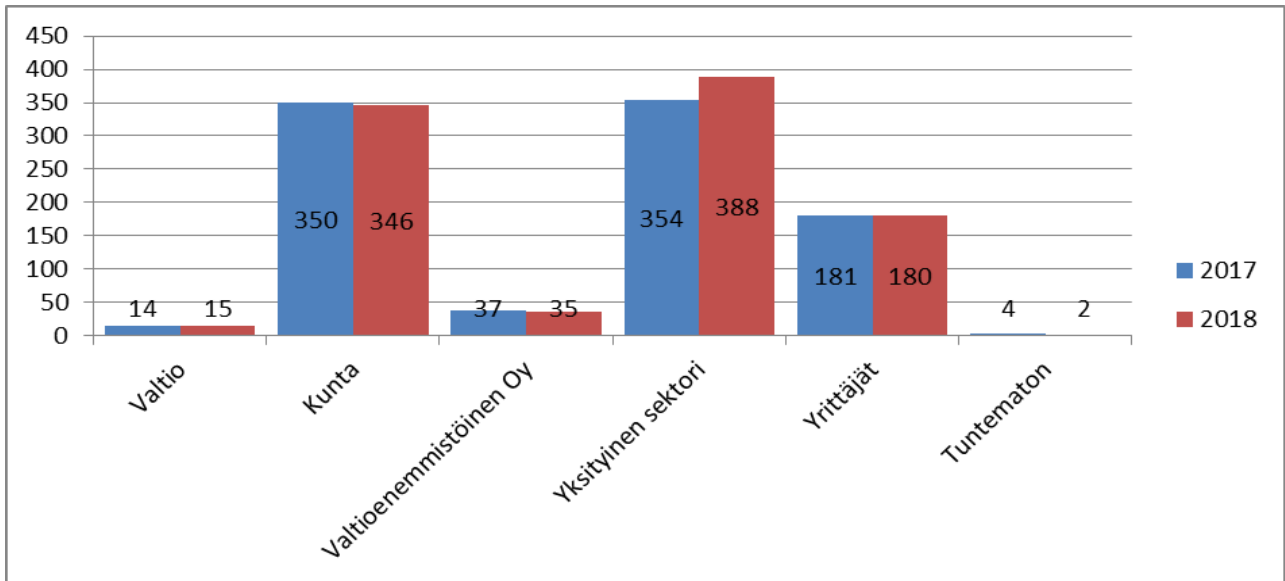
Työpaikat

Tilastokeskuksen tietojen mukaan työpaikkojen määrä vuoden 2018 lopussa oli 966 (v. 2017 940 ja v. 2016 934). Edelliseen vuoteen verrattuna työpaikkojen määrä on lisääntynyt 26 eli 2,8 %:lla. Lapin maakunnassa työpaikat ovat lisääntyneet 1,7 % ja koko maassa 2,0 %. Tervolassa henkilömäärältään suurinta lisäystä työpaikkoihin on tapahtunut teollisuudessa (14 tp) ja terveys- ja sosiaalipalveluissa (8 tp). Majoitus- ja ravitsemistoiminnan työpaikat ovat vähentyneet 11 työpaikalla.

Tervolassa toimialoittain eniten työllistävät terveys- ja sosiaalipalvelut (175 tp), teollisuus (154 tp) ja maa-, metsä- ja kalatalous (152 tp). Terveys- ja sosiaalipalveluiden osuus on Tervolassa merkittävä, sillä niiden osuus työpaikoista vuonna 2018 oli Tervolassa 18,1 %, Lapissa 19,8 % ja koko maassa 16,9 %. Teollisuuden osuus työpaikoista vuonna 2018 oli Tervolassa 15,9 %, Lapissa 9,6 % ja koko maassa 12,8 %.

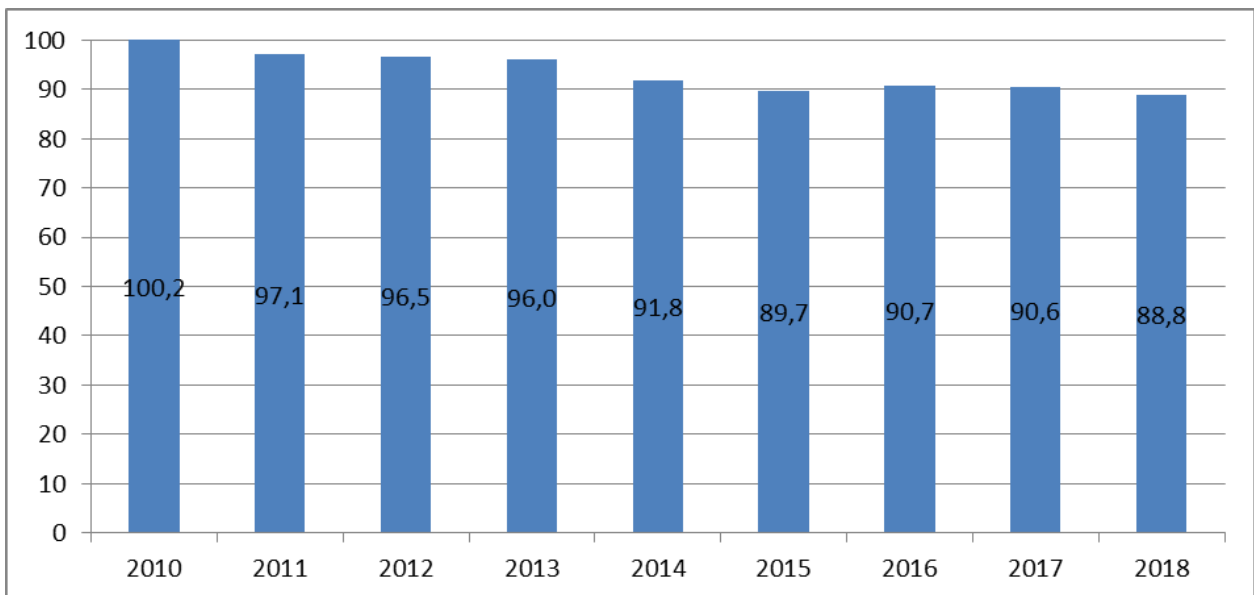

Kuvio 6 Työpaikat toimialoittain Tervolassa 2017–2018

Kuvio 7 Työpaikat työnantajasektoreittain 2017–2018

Työpaikkaomavaraisuus ilmaisee alueella työssäkäyvien ja alueella asuvan työllisen työvoiman määrän välisen suhteen. Korkein työpaikkaomavaraisuus oli vuonna 2010, jolloin Tervolan alueella työssäkäyviä oli enemmän kuin alueella asuvaa työllistä työvoimaa.

Kuvio 8 Tervolan työpaikkaomavaraisuuden kehitys

Maa- ja metsätalous pysyy suunnittelukaudella merkittävänä elinkeinona. Perinteisten tuotantosuuntien, lypsykarjatalouden, naudanlihan tuotannon, lammastalouden ja metsätalouden rinnalle kehitetään muun muassa elintarvikkeiden jatkojalostusta, greencare hoivapalveluita, maaseutumatkailua, bioenergia- ja tuulivoimatuotantoa ja kokonaan uusia tuotannonaloja, joista esimerkkinä ovat kuntaan syntyneet ja muuttamassa olevat yrtti- ja luonnontuotteita jalostavat yritykset. Yrittäjäpolven vaihdoksiin kannustamisella taataan yritysten toiminnan jatkuminen sekä työpaikkojen säilyminen. Tuotannolliset työpaikat lisääntyvät mekaanisessa puunjalostuksessa, metalliteollisuudessa ja elintarvikkeiden jalostuksessa. Louella toimiva Ammattiopisto Lappian maaseutuosaamiskeskus toimii biotalouden sen liitännäisistä hyödyntävien yritysten yrityshautomona. Alueelle on tämän vuoksi syntynyt elintarvikkeita jalostavia ja luonnontuotteita hyödyntäviä yrityksiä sekä tutkimustoimintaa, joka mahdollistaa uusien yritysten syntymistä. Lähialueiden matkailun, kaupallisen toiminnan ja kaivosteollisuuden vilkastumisen

sekä alueelle suunniteltujen suurhankkeiden toivotaan vaikuttavan myönteisesti myös tervolalaisten työllistymismahdollisuuksiin.

Viime vuosina tehtyjen toimenpiteiden niin elinkeinopolitiikassa, maankäytön suunnittelussa kuin elinympäristön laadun parantamisessa, uskotaan kääntävän väestökehityksen positiiviseen suuntaan. Kemijokivarren uudelleen kaavoituksen myötä Tervolaan on syntymässä satoja uusia rakennuspaikkoja jokivarsitonteille. Erityisesti uusiutuva energiatuotanto nähdään merkittävänä tulevaisuuden alana. Vuoden 2013 aikana valmistui Varevaaraan Tuulivoima Oy:n 10 tuulimyllyn tuulivoimapuisto. Tuulivoiman lisärakentamista on suunnitteilla Varevaaran vieressä sijaitsevaan Löylyvaaraan sekä Tervolan ja Simon kuntien rajalla sijaitsevaan Hevosselkään. Lähikuntiin suunnitteilla olevat mittavat biotuotteita valmistavat laitokset lisäävät paikallisen raaka-aineen kysyntää ja lisäävät työpaikkoja myös Tervolassa.

Tervolan suurimmat yksityiset työnantajat ovat konepajateollisuudessa sekä mekaanisessa puunjalostuksessa. Yritystoiminnan merkittävä kasvun este on ammattitaitoisen työvoiman saatavuus, ongelmaa pyritään poistamaan yhdessä koulutusorganisaatioiden kanssa. Alueella toimivat puunjalostuslaitokset ovat investoineet merkittävästi viime vuosina, kehittämis- ja kasvuhaluus näyttää jatkuvan edelleen ja näkyy yritysten kasvuna tulevaisuudessa. Tervolan kunta on tukenut yritysten toimintaedellytyksiä rakentamalla yritystoimintaa palvelevaa perusinfrastruktuuria, sen lisäksi Tervolan kunnalla tulee olla tarjolla myös investointien rahoitusta tukevia toimintamenetelmiä ja malleja. Tervolaan on syntynyt viime vuosien aikana ennätysmäärä uusia yrityksiä ja uusyrityserustanta suhteessa väkilukuun on ollut koko talousalueen vilkkainta.

Tervolan maaperä on rikas ja lupaavia malmioita kartoitetaan eri puolilla kuntaa. Naapurikuntien alueella aivan Tervolan rajoilla olevat Ranuan Suhangon ja Ylitornio-Rovaniemen Rompaksen kaivoshankkeet luovat toteutuessaan työpaikkoja myös tervolalaisiin yrityksiin.

Työllisyys

Vuonna 2020 syyskuun lopussa Tervolassa oli 1261 työvoimaan kuuluvaa, josta työttömiä työnhakijoita oli 10,5 % eli 133 työtöntä työnhakijaa. Pitkäaikaistyöttömiä oli syyskuun lopussa 33 henkeä (vastaava luku vuonna 2019 oli 29 henkeä, vuonna 2018 28 henkeä, vuonna 2017 54 henkeä). Tervolan työttömyysaste on laskenut ollen huhtikuussa 2020 korkeimmillaan 15,9 % eli 200 työtöntä työnhakijaa ollen elokuussa 11,5 % eli 145 työtöntä työnhakijaa. Lapin työttömyysaste vuonna 2020 on noussut tammikuun 10,9 %:sta syyskuun 13,0 %:iin. Lapin työttömien määrä syyskuun lopussa oli 10 541 työtöntä työnhakijaa. Koko maassa työttömyys oli tammikuussa 2020 9,6 % ja syyskuussa 2020 12,0 %.

Työllisyyteen on pyritty vaikuttamaan työllisyyspoliittisten hankkeiden avulla sekä työnhakijoiden yksilöllisiä työllistymismahdollisuuksia selvittävän yksilövalmentajan tuella. Kunnan työllisyshoidossa painopiste on ollut pitkäaikaistyöttömien ja nuorten työllistämässä.

Tervolalaisten pendelöinti, eli työssäkäynti oman asuinkunnan ulkopuolella, on lisääntynyt. Vuonna 2018 tervolalaisia kävi töissä muissa kunnissa 394 henkilöä, vuonna 2017 367 henkilöä, vuonna 2016 342 henkilöä. Tervolaan pendelöinti on myös lisääntynyt. Tervolassa kävi muista kunnista töissä vuonna 2018 272 henkilöä, vuonna 2017 269 henkilöä, vuonna 2016 246 henkilöä.

2.3 Asuminen ja rakentaminen

Liikenneyhteydet kuntaan ovat hyvät. Kunnan halki etelä-pohjoinen suunnassa kulkevat Kemijoen länsipuolella rautatie, valtatie 4 ja itäpuolella maantie 926 Kemi-Rovaniemi. Itä-länsi -suunnassa maantieteyhteydet Simoon, Ranualle ja länsirajalle Tornioon ja Ylitorniolle ovat olemassa, mutta kaipaisivat parempaa kunnossapitoa. Lähin lentokenttä on Kemissä, minne etäisyys kuntakeskuksesta on 41 km. Ajoksen satamaan Kemissä on matkaa 55 km. Kunnan hallinnolliset yhteydet suuntautuvat Kemin, Tornion ja Rovaniemen kaupunkeihin, joissa sijaitsevat valtion alueviranomaisten palvelut.

Tervolassa oli asuntoja vuonna 2019 yhteensä 1765, joista on vakinaisesti asuttu 1465. Vakinaisista asunnoista on lukumäärällisesti eniten ajanjaksolla 1980-1989 rakennettuja asuntoja (289). Asuntokuntia vuonna 2019 oli 1465. Asuntokunnan muodostavat kaikki samassa asuinhuoneistossa vakinaisesti asuvat henkilöt. Ahtaasti asuvien asuntokuntien määrä on pääsääntöisesti laskenut vuosien saatossa. Vuonna 2019 9,0 % asuntokunnista eli 132 asuntokuntaa asui ahtaasti (vuonna 2018 9,6 %/141). Tervolassa on suhteellisesti enemmän ahtaasti asuvia asuntokuntia kuin Suomessa keskimäärin. Kuitenkin asuntojen koot asuntokuntaa kohti ovat Tervolassa isompia kuin maassa keskimäärin (90,8 m² / 81,1 m²). Myös asunnon pinta-ala henkilöä kohden on isompi kuin maassa keskimäärin (45,3 m² / 41,0 m²). Rivi- ja pientaloissa asuu 95,6 % tervolalaisista asuntokunnista.

Kemijokivarren osayleiskaava-alueiden ajantasaistaminen aloitettiin vuonna 2012 Lapin liiton valtuuston hyväksymän Länsi-Lapin maakuntakaavan pohjalta. Tarkistuksen tavoitteena on suunnittelun kautta luoda edellytyksiä muodostaa ja palauttaa nauhamainen, perinteinen jokivarsikylärakenne ja hyödyntää nykyistä osayleiskaavaa tehokkaammin olemassa oleva infrarakenne. Tavoitteena on myös tiivistää ja luoda mahdollisuuksia täydennysrakentamiselle sekä mahdollistaa rakentaminen sinne, minne se luontaisesti sopii ja minne on myös aitoa tarvetta. Vetovoimaisille ranta-alueille sijoittuville rakennuspaikoille olisi kysyntää. Kemijoen ranta-alueella olevien rakennuspaikkojen tarjonta ja kysyntä eivät ole kohdanneet ja jokivarsitontitarjontaa ei ole ollut riittävästi. Kunnanvaltuusto vahvisti Paakkola-Ylipaakkola kyläyleiskaavan huhtikuussa 2015. Kaavan myötä alueelle saatiin lähes 300 uutta rakennuspaikkaa, joista 81 sijoittuu ranta-alueelle. Kunnanvaltuusto hyväksyi Tervola-Varejoki-alueen osayleiskaavan kesäkuussa 2017. Kaavasta jätettiin valitus, jonka vuoksi kunnanvaltuusto palautti osayleiskaavan uudelleen valmisteltavaksi. Kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan kesäkuussa 2018 uudelleen Tervola-Varejoki-alueen osayleiskaavan. Kaavasta jätettiin kaksi valitusta, jotka Pohjois-Suomen hallinto-oikeus hylkäsi 16.6.2020 antamallaan päätöksellä. Päätöksestä on haettu valituslupaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Palonperän asemakaavamuutos sai lainvoiman vuoden 2017 alkupuolella. Tarkistetulla Palonperän asemakaava-alueella on 76 vapaata omakoti- ja pientalontonttia (pääosin yksityisten omistuksessa). Kunnanhallitus hyväksyi 9.9.2019 Keskusurheilukentän asemakaavamuutoksen, jossa määritettiin mm. Urheilukujan uusi linjaus, rakennusoikeuksien kohdentaminen alueen rakennusalueille ja Kiviahon asemakaava-alueelta tulevan kevyenliikenteen väylän linjaus läpi urheilualueen Itäpuolentien alikululle. Hastinkankaan teollisuusalueen asemakaavamuutos on hyväksytty kunnanvaltuustossa 17.9.2020. Asemakaavamuutoksessa tarkistettiin teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueiden rakennusoikeuksia ja niiden sekä katualueiden, puistoalueiden ja suojaviheralueiden maankäyttöä alueella toimivien yritysten toiminta- ja kehittämisedellytykset huomioiden.

Kaisajoen asemakaava-alueella korttelissa 353 sijaitsevista kunnan omistamista omakotitalojen rakennuspaikasta kaksi on vielä rakentamatta. Rakennuspaikat sijaitsevat Kemijoen välittömässä läheisyydessä. Kiviahon ja Hastinkankaan asemakaava-alueilla on kunnalla lähes 60 vapaata tonttia. Lisäksi kunta on ostanut tulevia tarpeita varten Kemijoki Oy:ltä Hastinrinteen ja Kemijoen välisiä maa-alueita, joiden kehittämiseksi kunta on käynnistänyt Westside-hankkeen. Hankkeen päällimmäisenä tavoitteena on Tervolan väkiluvun lisääminen uusia asukkaita houkuttelemalla ja etätyömahdollisuuksien luominen innovoivaan ympäristöön alueella jo toimivan valokui-

tuyhteyksien avulla. Hankkeessa selvitetään mahdollisuus luoda alueesta energiaomavarainen ja osittain myös omat elintarvikkeet tuottava asuin- ja matkailualue.

Rakentamisen lupahakemuksia on v. 2020 lokakuun loppuun mennessä käsitelty 30 kpl. 2019 käsittelymäärän verrattuna hakemusten määrä on pysynyt samalla tasolla. Uusia omakotitaloja koskevia rakennuslupia on vuoden 2020 aikana myönnetty 5, mikä on kaksi vähemmän kuin edellisellä vuonna. Poikkeamislupia myönnettiin v. 2019 6 kpl ja v. 2020 lokakuun loppuun mennessä 3 kpl.

3 Taloudelliset lähtökohdat

3.1 Yleinen taloudellinen tilanne

Kansantalous

Covid-19-epidemia on supistanut Suomen taloutta vähemmän kuin suurinta osaa Euroopan talouksista. Brutto-kansantuotteen arvioidaan silti supistuvan 4,5 prosenttia vuonna 2020. Työllisyysaste laskee 71,5 prosenttiin ja työttömyysaste nousee 8 prosenttiin. Viennin lisäksi supistuvat yksityinen kulutus sekä yksityiset investoinnit. Vuoden 2020 talouskasvua tukee julkisten menojen lisääntyminen.

Talouden ennustetaan alkavan toipua vuoden 2020 loppupuolelta alkaen. Yksityinen kulutus palautuu kysyntä-eristä nopeimmin. Vienti ja teollisuustuotanto kärsivät globaalin pandemian jatkumisesta ja kääntyvät kasvuun vasta vuoden 2021 puolella. BKT:n arvioidaan kasvavan 2,6 prosenttia vuonna 2021 ja 1,7 prosenttia vuonna 2022. Kriisiä edeltävä BKT:n taso saavutetaan vuonna 2023. Keskipitkällä aikavälillä, vuosina 2023–2024, talouskasvu hidastuu, mutta jatkuu selvästi potentiaalisen tuotannon kasvua nopeampana.

Koronaepidemiasta seurannut talouden taantuma, ja epidemian haittojen vähentämiseksi tehdyt toimet kasvattavat julkisen talouden alijäämää vuonna 2020 huomattavan paljon. Alijäämän arvioidaan nousevan lähes 18 mrd. euroon ja julkisyhteisöjen velan noin 70 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Lähivuosina julkisen talouden tulojen ja menojen välinen epätasapaino pienenee, kun talous elpyy ja monet hallituksen päättämät koronaan liittyvät väliaikaiset tukitoimet päättyvät. Julkinen talous jää taantumaan jälkeen heikompaan tilaan, kuin mitä se oli ennen koronakriisiä. Lähivuosina näkyvässä oleva talouskasvu ei riitä vahvistamaan julkisen talouden rahoitusasemaa ennalleen, ja julkinen talous pysyy selvästi alijäämäisenä. Valtion ja paikallishallinnon mittavat alijäämät kasvattavat velkasuhdetta myös tulevina vuosina.

Hallituksen esitys vuoden 2021 talousarvioksi on alijäämäinen 10,8 mrd. euroa. Hallitus esittää valtion vuoden 2021 talousarvion määrärahoiksi 64,2 miljardia euroa, mikä on 6,5 mrd. enemmän kuin vuoden 2020 varsinaisessa talousarviossa. Tuloiksi arvioidaan 53,4 miljardia euroa. Alijäämä katetaan ottamalla uutta lainaa. Valtiovelan arvioidaan olevan vuoden 2021 lopulla noin 135 miljardia euroa.

Kuntatalous

Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2019 ennakkolisten tilinpäätöstietojen mukaan kuntatalous (kunnat ja kuntayhtymät) heikkeni varsin selvästi vuoteen 2018 verrattuna. Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu toimintakate eli nettomenot olivat vuonna 2019 noin -29,7 mrd. euroa. Toimintakate heikkeni noin 1,3 mrd. eurolla eli yli 4 prosentilla edellisvuodesta. Kuntatalouden yhteenlaskettu vuosikate oli noin 2,3 mrd. euroa, eikä riittänyt kattamaan 2,9 mrd. euron poistoja ja arvonalentumisia eikä noin 4,0 mrd. euron nettoinvestointeja. Koko kuntatalouden vuosikate heikkeni noin 300 milj. eurolla, ja tilikauden tulos oli vuonna 2019 noin 200 milj. euroa negatiivinen, kun se vuonna 2018 oli noin 80 milj. euroa negatiivinen. Vuosien 2018 ja 2019 käytössä olevien konsernitilinpäätöstietojen perusteella arviointimenettelyn (ns. kriisikuntamenettelyn) tunnusluvut täyttäviä kuntia oli kuusi.

Vuoden 2020 kuntatalouden yhteenlaskettu tilikauden tulos ja rahoitusasema ovat kuitenkin muodostumassa selvästi keväällä esitettyä vahvemmaksi. Vahvistumisen taustalla on merkittävimpänä tekijänä hallituksen neljännen lisätalousarvion kuntataloutta vahvistava tukipaketti peruspalvelujen järjestämisen turvaamiseksi ja kuntatalouden aktiviteetin ylläpitämiseksi vuoden 2020 aikana sekä hallituksen syksyn lisätalousarvioesityksiin lupamat kuntatalouden tukitoimet. Merkittävien tukitoimien ansiosta kuntatalouden vuosikatteen arvioidaan kas-

vavan ennätyslukemiin ja tilikauden tuloksen n. 1,2 mrd. euroa positiiviseksi. Toiminnan ja investointien rahavirta vahvistuu poikkeuksellisen heikkoon viime vuoteen verrattuna, mutta pysyy nettoinvestointien kasvaessa negatiivisena ollen n. -0,8 mrd. euroa.

Valtion tukitoimet kunnille ja kuntayhtymille helpottavat kuntatalouden tilannetta vuonna 2020, mutta talouden hidas toipuminen yhdessä väestön ikääntymisen ja rakennuskannan iästä ja muuttoliikkeestä aiheutuvien investointipaineiden kanssa pitävät kuntatalouden tulojen ja menojen epätasapainon mittavana lähivuodet. Suhdanteen lisäksi kuntataloutta rasittavat rakenteelliset ongelmat. Väestön ikääntyminen lisää sosiaali- ja terveystalouden kasvua ja heikentää verotulojen kehitystä. Rakenteellisten uudistusten lisäksi kuntatalouden vakauden turvaaminen edellyttää myös kuntien omia tuottavuus- ja sopeutustoimia.

(Lähde: Valtionvarainministeriön julkaisemat Taloudellinen katsaus, syksy 2020 ja Kuntatalousohjelma vuodelle 2021, syksy 2020 -asiakirjat)

Vero- ja maksuperustemuutokset

Ansiotuloveroperusteisiin tehdään lukuisia muutoksia vuonna 2021. Muutokset pääsääntöisesti laskevat kunnallisverotuloja. Ansiotuloveroperusteisiin tehdään v. 2021 hallitusohjelman mukaisesti indeksitarkistus ansiotuloindeksin muutosta vastaavasti. Progressiivisen tuloveroasteikon euomääräisiä rajoja korotetaan ja sen arvioidaan pienentävän kunnallisveron tuottoa 60 milj. eurolla. Työtulovähennyksen korotuksen arvioidaan pienentävän kunnallisveron tuottoa 72 milj. eurolla ja perusvähennyksen korotuksen 40 milj. eurolla. Asuntolainan korkovähennysoikeutta supistetaan hallitusohjelman mukaisesti. Vähennysoikeutta supistetaan vuosina 2021—2023 viisi prosenttiyksikköä vuodessa siten, että v. 2023 asuntolainan korkojen vähennyskelpoisuus poistuu kokonaan. Muutoksen arvioidaan lisäävän kunnallisveron tuottoa 5 milj. eurolla v. 2021. Työsuhdematkalipun verovapaata osuutta korotetaan ja verotusta yksinkertaistetaan. Täyssähköautojen vapaan autoedun ja käyttöedun verotusarvoa alennetaan määräaikaisesti vuosina 2021—2025. Sähköautojen latausetu vapautetaan verosta määräaikaisesti vuosina 2021—2025. Työsuhdepolkupyöräetu säädetään verovapaaksi. Joukkoliikenteen osuus työsuhde-etuna tarjottavasta liikkumispalvelupaketista rinnastetaan verovapaaseen työsuhdematkalippuun. Liikenteen työsuhde-etujen muutosten arvioidaan pienentävän kunnallisveron tuottoa 7 milj. eurolla v. 2021. Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen listaamattomien osakeyhtiöiden henkilöstöantien verotusta koskevaksi sääntelyksi. Huojennuksen arvioidaan pienentävän kunnallisveron tuottoa 2 milj. eurolla v. 2021. Lisäksi vuosina 2020—2023 voimassaolevat irtaimen käyttöomaisuuden korotetut poistot vaikuttavat ajanjaksolla kunnallisverotuloja alentavasti. Muutoksen arvioidaan pienentävän kunnallisveron tuottoa 3 milj. eurolla vuoden 2021 osalta. Vuonna 2020 toteutetun verotuksen maksujärjestelyjen ehtojen huojennuksen seurauksena kunnallisverotulojen kertymää siirtyy vuodelta 2020 arviolta 98 milj. euroa vuosille 2021 ja 2022.

Osana koronaviruspandemiaan liittyvää kuntien tukemisen toimenpiteiden kokonaisuutta kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta korotettiin 10 prosenttiyksiköllä verovuodelle 2020. Yhteisöverokertymän jaksotuksesta johtuen muutoksen arvioidaan kasvattavan kuntien yhteisöveron tilityksiä vuonna 2021 edelleen n. 60 milj. eurolla. Yhteisöveron jako-osuuteen tehdään 10 prosenttiyksikön määräaikainen korotus edelleen vuodelle 2021. Tämän arvioidaan lisäävän kuntien yhteisöveron kertymää v. 2021 n. 510 milj. eurolla ja v. 2022 n. 40 milj. eurolla. Osana hallituksen työllisyystoimia varhaiskasvatusmaksuja alennetaan nettomääräisesti vuositasolla 70 milj. eurolla. Kunnille tämä kompensoidaan korottamalla yhteisöveron jako-osuutta 2 prosenttiyksiköllä. Tämän arvioidaan lisäävän kuntien yhteisöveron kertymää v. 2021 n. 102 milj. eurolla.

Hallitusohjelman mukaisesti käynnissä olevaa kiinteistöverouudistusta jatketaan siten, että uudistus tulee pääosaltaan voimaan vuoden 2023 verotuksessa. Uudistus siirtyy aiemmin suunnitellusta vuodesta. Osittaisuudistuksella luonnonsuojelualueet vapautettaisiin kiinteistöverosta kuitenkin jo v. 2021, ja samalla alennetaan meri-

tuulivoimaloiden kiinteistöverotusta. Vuonna 2020 toteutetun verotuksen maksujärjestelyjen ehtojen huojennuksen seurauksena kiinteistöverotulojen kertymää siirtyy vuodelta 2020 arviolta 9 milj. euroa vuosille 2021 ja 2022.

Hallitusohjelman mukaisesti veroperustemuutoksista johtuvat kuntien verotulojen muutokset kompensoidaan kunnille nettomääräisesti.

Valtionosuusmuutokset

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa siten, että kansalaiset voivat saada tietyn tasoiset peruspalvelut asuinpaikastaan riippumatta kohtuullisella verorasituksella. Kunnan valtionrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta valtionrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus kattaa seuraavat tehtäväalueet:

- sosiaali- ja terveydenhuolto
- varhaiskasvatus (päivähoito)
- esi- ja perusopetus
- kirjastot
- yleinen kulttuuritoimi (asukasperusteinen)
- taiteen perusopetus (asukasperusteinen).

Peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmään sovelletaan ikäryhmytyksen lisäksi seuraavia kriteereitä: sairastavuus, työttömyys, kaksikielisyys, vieraskielisyys, asukastiheys, saaristoisuus ja koulutustausta. Tämän lisäksi kunnille myönnetään valtionosuutta kolmen lisäosan perusteella, joita ovat syrjäisyys, työpaikkaomavaraisuus ja saamelaiten kotiseutualue. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen vaikuttavat lisäksi valtionosuuteen tehtävät vähennykset ja lisäykset, järjestelmämuutoksen taseaus ja verotuloihin perustuva valtionosuuden taseaus.

Laskennalliset valtionosuudet ovat yhteensä 8,7 mrd. euroa eli n. 0,6 mrd. euroa enemmän kuin vuoden 2020 varsinaisessa talousarviossa. Huomioiden vuoden 2020 lisätalousarviot valtionosuudet v. 2021 ovat 250 milj. euroa pienemmät kuin v. 2020. Valtion korvaus kunnille veroperustemuutoksista aiheutuvista verotulojen menetyksistä on 2,36 mrd. euroa. Eniten valtionosuutta vähentää verrattuna vuoteen 2020 Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön opiskeluterveydenhuollon valtionrahoitus (32,02 milj. euroa) sekä valtion ja kuntien välinen kustannusten jaon tarkistus 13,67 milj. euroa. Valtionosuutta lisäävät suhteessa vuoden 2020 talousarvioon mm. 280 milj. euron kertaluonteinen lisäys kompensoimaan kunnille mm. koronavirustilanteesta aiheutunutta verotulojen alenemista, ja indeksikorotus 173,58 milj. euroa. Kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti nousee vuonna 2021 25,46 prosentista 25,67 prosenttiin. Peruspalvelujen kunnan omarahoitusosuus vuonna 2021 arvioidaan olevan 3 746,81 euroa/asukas.

Lakimuutokset

Kunnan talouteen ja toimintaympäristöön vaikuttavat myös lakimuutokset. Kuntalaki on tarkoitus muuttaa väliaikaisesti alijäämän kattamista koskevan määräajan osalta. Hallituksen esitysluonnoksen mukaan kunta voisi haakea valtiovarainministeriöltä alijäämän kattamiskaudelle pidennystä, jos kunta ei koronavirusepidemiasta aiheutuvista taloudellisista vaikeuksista johtuen voisi kattaa taseeseen kertynyttä alijäämää laissa säädetyssä määräajassa. Lakia sovellettaisiin myös kuntayhtymään.

Kuntarakennelakiin ehdotetaan lisättäväksi kuntien yhdistymisen harkinnanvaraista taloudellista tukea koskevat säännökset sekä säännökset yhdistymisestä johtuvien valtionosuuden menetysten korvaamisesta. Taloudellisen tuen määrä olisi valtioneuvosten harkinnassa. Avustuksen myöntäminen olisi ehdollista siten, että sitä voitaisiin

myöntää vain valtion talousarviomäärärahojen puitteissa. Jos harkintaa jouduttaisiin käyttämään, etusijalla olisivat useamman kuin kahden kunnan liitokset. Avustusta ei voitaisi myöntää, jos yhdistymiseen voitaisiin myöntää avustusta kuntarakennelain 56 a §:n nojalla eli yhdistymisessä olisi mukana vaikeassa taloudellisessa asemassa oleva kunta. Muutos on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2021 alusta.

Hallitusohjelman mukaisesti oppivelvollisuusikä korotetaan 18 ikävuoteen. Uudistuksessa on tarkoitus säätää uusi oppivelvollisuuslaki, johon kootaan oppivelvollisuutta koskevat säännökset samalla kun oppivelvollisuutta koskevat säännökset poistetaan perusopetusta. Perusopetuksen päättymisen jälkeen tulisi velvollisuus haakeutua toisen asteen koulutukseen. Toisen asteen koulutus suoritettaisiin ensisijaisesti lukiokoulutuksessa tai toisen asteen tutkintotavoitteisessa koulutuksessa, mutta myös erilaisissa nivelvaiheen tai valmistavissa koulutuksissa. Perusopetuksen järjestäjälle tulisi velvoite ohjata ja varmistaa oppilaan siirtyminen toisen asteen koulutukseen. Viimesijainen vastuu nuoresta olisi asuinkunnalla, jos oppivelvollinen nuori jää ilman opiskelupaikkaa tai keskeyttää aloittamansa opinnot. Hallituksen esitys eduskunnalle on tarkoitus antaa budjettilakina syksyllä 2020. Laki tulisi voimaan ikäluokka kerrallaan 1.8.2021 alkaen, ja se koskisi ensimmäisen kerran perusopetuksen keväällä 2021 päättäviä (vuonna 2005 syntyneet).

Osana hallituksen työllisyystoimia varhaiskasvatusmaksuja alennetaan vuositasolla 70 milj. eurolla. Maksujen alentaminen lisää työnteon kannustimia parantamalla työstä saatavaa taloudellista hyötyä ja parantaa pieni- ja keskituloisten perheiden asemaa. Muutoksen on tarkoitus tulla voimaan 1.8.2021.

Vanhuspalvelulain uudistamisen ensimmäisessä vaiheessa säädettiin ympärivuorokautisen hoidon henkilöstön vähimmäismitoituksesta. Mitoituksen tulisi tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen laitoshoidon yksiköissä olla vähintään 0,7 työntekijää asiakasta kohti. Samalla selkeytettiin työnjakoa muun muassa tukipalvelujen osalta sekä säädettiin kansallisen toimintakyvyn arviointijärjestelmän käyttöönotosta. Laki tulee voimaan 1.10.2020. Silloin henkilöstömitoituksen tulee olla kaikissa edellä mainituissa yksiköissä vähintään 0,5. Vuoden 2021 alusta henkilöstömitoituksen tulee olla vähintään 0,55 ja vuoden 2022 alusta vähintään 0,6 työntekijää asiakasta kohden. Vähimmäismitoitusta 0,7 sovelletaan täysimääräisesti 1.4.2023 päättyvän siirtymäajan jälkeen. Uudistuksen toisessa vaiheessa vanhuspalvelulakiin tehtäisiin iäkkäiden palvelujen uudistamistyöryhmän ehdotusten pohjalta muut iäkkäiden palvelujen laatua parantavat muutokset muun muassa kotihoidon ja omaishoidon laadun ja riittävyyden turvaamiseksi.

Asiakasmaksulain uudistuksen tavoitteena on hoidon esteiden poistaminen ja terveyden tasa-arvon lisääminen muun muassa maksuttomuutta laajentamalla ja kohtuullistamalla maksuja. Asiakasmaksulain muutos tulisi voimaan 1.7.2021.

Sote-uudistusta valmistellaan tälläkin hallituskaudella. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksessa kootaan sosiaali- ja terveystoimien järjestäminen kuntaa suuremmille itsehallinnollisille alueille. Valmistelussa on siirrytty käyttämään näistä alueista nimitystä hyvinvointialue aikaisemman maakunta-nimityksen sijasta. Myös pelastustoimien järjestäminen siirretään hyvinvointialueiden tehtäväksi. Hyvinvointialueiden toiminnasta, taloudesta ja hallinnosta säädettäisiin erillisellä lailla. Alueiden päätöksenteosta tulisivat vastaamaan suorilla vaaleilla valitut valtuutetut. Asukkaiden osallisuutta ja käyttäjädemokratiaa vahvistetaan. Erityistason palveluiden turvaamiseksi muodostettaisiin viisi yhteistoiminta-aluetta. Alueet pohjautuvat voimassaoleviin erityisvastuualueisiin (erva). Hyvinvointialueet tuottaisivat palvelut pääosin julkisina palveluina. Yksityinen ja kolmas sektori toimisivat täydentävinä palveluiden tuottajina. Hyvinvointialueiden rahoitus perustuisi aluksi pääosin valtion rahoitukseen. Hyvinvointialueiden verotusoikeutta selvitetään parlamentaarisesti. Sote-lakipaketti on tarkoitus käsitellä eduskunnassa keväällä 2021 ja uusien hyvinvointialueiden on tarkoitus aloittaa toimintansa vuoden 2023 alusta.

3.2 Tervolan kunnan talouden kehitysnäkymät

Vuonna 2019 kunnan taloudenhoito toteutui kokonaisuudessaan talousarviossa ennakoitua paremmin, mutta siitä huolimatta tilikauden tulos oli negatiivinen ensimmäistä kertaa sitten vuoden 2006. Taloudellinen tilanne onkin viime vuosien aikana huomattavasti tiukentunut. Toimintakatteeksi muodostui -21,24 milj. euroa ja vuosikatteeksi 0,37 milj. euroa. Tilikauden tulos oli -0,96 milj. euroa ja tilinpäätössiirtojen jälkeinen tilikauden ylijäämä 0,33 milj. euroa. Kunnan lainakanta kasvoi 2,94 milj. euroon. Kertynyt ylijäämä 31.12.2019 oli 14,02 milj. euroa. Kunnan rahavarat vuoden 2019 päättyessä olivat 7,37 milj. euroa.

Vuosi 2020 tullee toteutumaan budjetoitua paremmin. Valtionosuudet tulevat ylittämään budjetoidun valtion myöntämien koronatukipakettien johdosta. Verotulot ovat jäämässä budjetoidusta johtuen kiinteistöverotuksen siirtymisestä joustavaan valmistumiseen, mikä pienentää vuoden 2020 kiinteistöverotuloa arviolta n. 10 %:a.

Vuoden 2021 talousarvio on laadittu vuoden 2021 taloussuunnitelman pohjalta kuitenkin siten, että tavoitteena on ollut toimintakatteen parantaminen 3 %:lla.

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintakate	-21,2	-22,6	-22,5	-22,6	-22,6
Verotulot	11,2	11,5	11,7	11,8	11,9
Valtionosuudet	10,1	10,8	11,4	11,4	11,7
Vuosikate	0,4	0,1	0,7	0,8	1,1
Poistot	-1,3	-1,2	-1,2	-1,3	-1,5
Tilikauden tulos	-1,0	-1,1	-0,6	-0,6	-0,3
Nettoinvestoinnit	-1,1	-2,6	-2,8	-1,8	-1,1
Lainakanta 31.12.	2,9	2,9	2,9	2,8	2,8

Taulukko 1 Tervolan kunnan talouden kehitys vuosina 2019–2023, milj. euroa

Vuoden 2021 talousarvion kokonaistulot ovat 27 326 600 euroa ja kokonaismenot 29 778 300 euroa. Arviot tuloista merkitsevät 1,6 prosentin kasvua vuoden 2020 talousarvioon. Kasvu selittyy pitkälti verotulojen ja valtionosuuksien kasvusta. Kokonaismenot ovat laskemassa 0,7 prosenttia johtuen mm. antolainauksen ja lainanlyhennysten pienentymisistä.

Toiminta- ja investointimenojen kehitys suunnittelukaudella

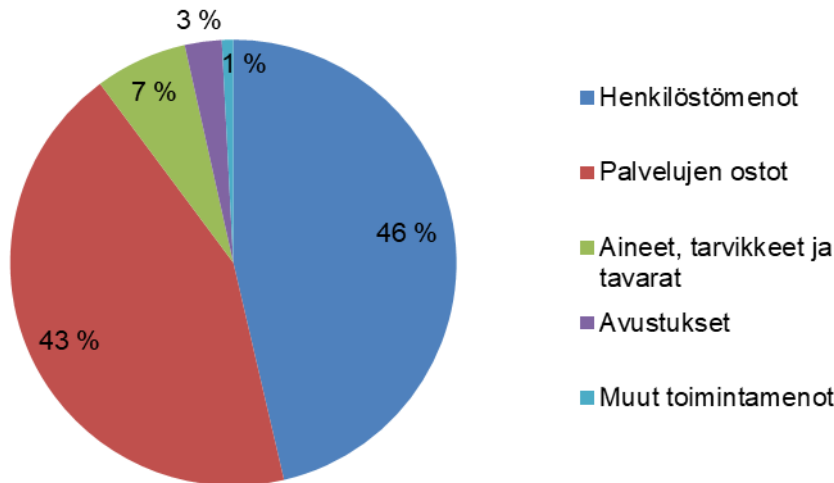
Toimintamenot

Kunnan ulkoiset toimintamenot vuonna 2021 ovat yhteensä 26,19 milj. euroa. Tästä henkilöstömenoja on 12,14 milj. euroa ja palvelujen ostoja 11,38 milj. euroa. Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin arvioidaan käytettävän 1,75 milj. euroa, avustuksiin 0,70 milj. euroa ja muihin menoihin 0,22 milj. euroa.

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muu- tos-% ed. v.	TS 2022	Muu- tos-% ed. v.	TS 2023	Muu- tos-% ed. v.
Toimintamenot (ulk.)								
Henkilöstömenot	-11 303 028	-12 180 900	-12 139 800	-0,3	-12 149 800	0,1	-12 146 600	0,0
Palvelujen ostot	-10 848 838	-11 224 600	-11 382 500	1,4	-11 356 300	-0,2	-11 315 100	-0,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 737 786	-1 809 200	-1 752 300	-3,1	-1 747 200	-0,3	-1 754 300	0,4
Avustukset	-765 847	-963 300	-701 100	-27,2	-700 100	-0,1	-700 100	0,0
Muut toimintamenot	-205 208	-301 400	-215 600	-28,5	-436 100	102,3	-423 600	-2,9
	-24 860 707	-26 479 400	-26 191 300	-1,1	-26 389 500	0,8	-26 339 700	-0,2

Taulukko 2 Ulkoisten toimintamenojen kehitys menolajeittain

Palvelujen organisoinnissa tapahtuneiden muutosten johdosta henkilöstökulut muodostavat alle puolet kunnan toimintamenoista. Nykyiset kunta-alan virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 1.4.2020-28.2.2022. Sopimukset noudattavat kustannustasoltaan ns. yleistä linjaa eli niiden kustannusvaikutus on 23 kuukauden sopimusjaksolla 3,04 prosenttia. Työnantajan keskimääräiset sosiaalivakuutusmaksut ovat nousemassa sairausvakuutusmaksun ja työttömyysvakuutusmaksun nousun johdosta. Työnantajakohtainen työkyvyttömyyseläkemaksu on Tervolan osalta laskemassa 1,92 %:sta 1,74 %:iin, mutta on edelleen keskimääräistä maksua (1,1 %) korkeampi. Henkilöstökulut laskevat 0,6 prosenttia vuoteen 2020 verrattuna. Vuodelle 2022 on kasvua vain 0,1 % ja vuonna 2023 henkilöstökulut pysyvät vuoden 2022 tasolla.

Kuvio 9 Eri toimintamenoilajien jakautuminen talousarviossa 2021

Palvelujen ostot muodostavat noin 44 % kunnan toimintamenoista. Merkittävä osa palvelujen ostoista on erikoissairaanhoidon palvelujen ostoja, joiden arvioimisen tekee pienessä kunnassa vaikeaksi palvelutarpeisiin liittyvä satunnaisvaihtelu. Palvelujen ostot kasvavat 1,7 prosenttia verrattuna vuoteen 2020 johtuen mm. varhaiskasvatuksen palvelusetelikustannusten muuttumisesta avustuksista palvelujen ostoiksi. Sekä vuonna 2022 että 2023 palvelujen ostojen ennustetaan hieman vähenevän.

Loput toimintamenoista koostuvat pääosin aine-, tarvike- ja tavaraostoista, avustuksista ja vuokramenoista. Aine-, tarvike- ja tavarakustannusten ovat koko suunnittelukauden ajan n. 1,75 milj. euroa/vuosi. Avustusmenojen kehitykseen vaikuttaa paitsi lakisääteisiin tukiin tehtävät indeksitarkistukset, myös avustusten hakijoiden määrän vaihtelu. Avustukset laskevat vuodesta 2020 27,2 % johtuen lähinnä edellä mainitusta varhaiskasvatuksen palvelusetelimuutoksesta. Suunnitteluvuosina avustusmenojen arvioidaan pysyvän vuoden 2021 tasolla. Muut toimintamenot nousevat vuonna 2022 0,22 milj. eurosta n. 0,43 milj. euroon, jolla tasolla se säilyy myös vuonna 2023. Muita toimintamenoja kasvattaa varautuminen yritysten toimitilojen rakentamiseen leasing-rahoitusmallilla.

Investointimenot

Suunnittelukauden investointimenot ovat korkeimmillaan talousarviovuonna 2021. Talousarviovuodelle on budjetoitu yhteensä 3 020 000 euroa investointimäärärahoja. Investointimäärärahat nousevat vuoteen 2020 verrattuna 13,4 prosenttia. Myös investointien rahoitusosuudet nousevat ollen 235 000 euroa. Maanmyyntituloja on arvioitu kertyvän 36 000 euroa. Vuoden 2021 nettoinvestoinnit ovat 2 785 000 euroa eli ne nousevat vuodesta 2020.

Taloussuunnitelmavuosien nettoinvestoinnit vuonna 2022 ovat 1 849 000 euroa ja vuonna 2023 1 097 000 euroa.

Euromääräisesti merkittävimmät tulevien vuosien investoinnit kohdistuvat terveyskeskukseen. Suunnittelukauden investointeja esitetään yksityiskohtaisemmin talousarvion ja -suunnitelman investointiosassa.

Toiminnan ja investointien rahoitus suunnittelukaudella

Toimintatulot

Kunnan ulkoiset toimintatulot vuonna 2021 ovat yhteensä 3,64 milj. euroa. Tästä myyntituloja on 0,53 milj. euroa ja maksutuloja 1,79 milj. euroa. Tukia ja avustuksia arvioidaan saatavan 0,63 milj. euroa. Muita toimintatuloja arvioidaan kertyvän 0,70 milj. euroa.

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos-% ed. v.	TS 2022	Muutos-% ed. v.	TS 2023	Muutos-% ed. v.
Toimintatulot (ulk.)								
Myyntitulot	633 297	517 700	525 600	1,5	517 400	-1,6	464 400	-10,2
Maksutulot	1 816 286	1 850 800	1 786 800	-3,5	1 786 800	0,0	1 786 800	0,0
Tuet ja avustukset	468 900	670 600	629 200	-6,2	508 000	-19,3	513 000	1,0
Muut toimintatulot	700 579	817 400	697 400	-14,7	937 400	34,4	937 400	0,0
	3 619 062	3 856 500	3 639 000	-5,6	3 749 600	3,0	3 701 600	-1,3

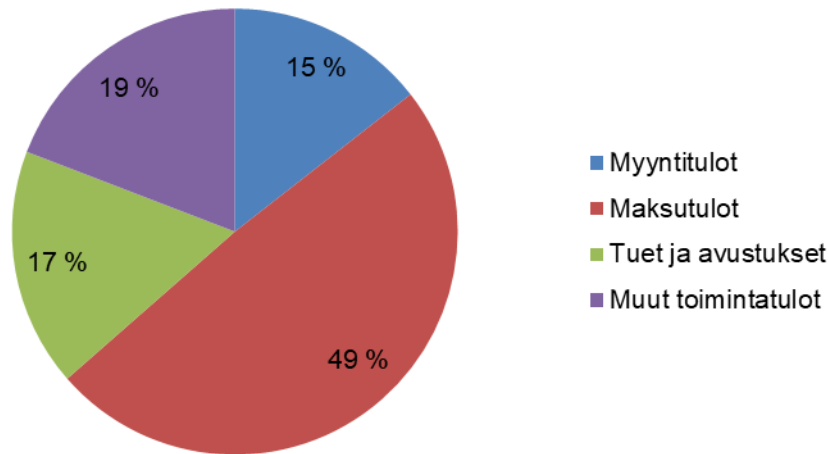
Taulukko 3 Ulkoisten toimintatulojen kehitys tulolajeittain

Vuodesta 2020 myyntitulot laskevat 12,9 % ollen 0,53 milj. euroa. Myyntituloja kertyy muun muassa kaukolämmön myynnistä. Palvelujen myyntihinnoissa on tärkeää huomioida tuotantokustannusten nousu. Myyntitulot laskevat 1,6 % vuodesta 2021 vuoteen 2022. Vuodelle 2023 myyntitulojen arvioidaan edelleen laskevan. Laskua on 10,2 %.

Maksutuottojen ennakoitaan olevan koko suunnittelukauden 1,79 milj. euroa. Laskua vuoteen 2020 verrattuna on 0,2 %. Maksutuloista merkittävä osa kertyy perusterveydenhuollon ja sosiaalipalvelujen asiakasmaksuista.

Tukien ja avustusten arvioidaan laskevan 2,4 % vuodesta 2020. Lasku jatkuu vuonna 2022, jolloin ne ovat 19,3 %:a vuotta 2021 pienemmät. Arvioitu lasku vuodelle 2022 selittyy pääasiassa Westside-hankkeen päättymisellä. Tukien ja avustusten kehitys on riippuvainen muun muassa käyttötalouden hankkeiden ja niihin haettavan ulkoisen rahoituksen toteutumisesta. Vuonna 2023 tukien ja avustusten arvioidaan hieman nousevan.

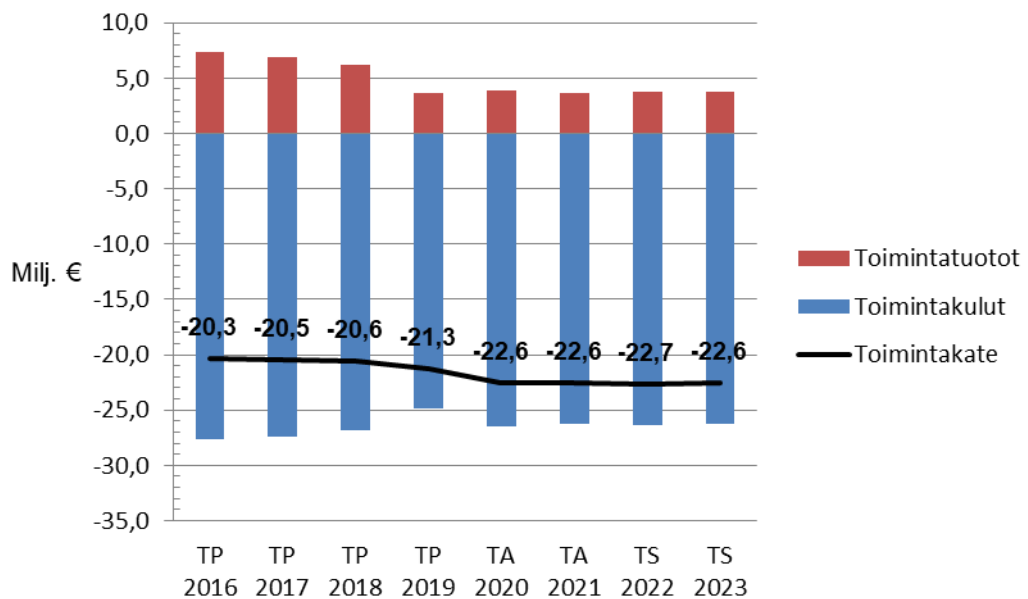
Muista toimintatuloista valtaosa kertyy asuin- ja liikehuoneistojen vuokrauksesta. Muiden toimintatulojen arvioidaan laskevan vuonna 2021 0,70 milj. euroon. Vuonna 2022 muut toimintatulot kääntyvät jälleen nousuun ollen 0,94 milj. euroa vuokrattavien toimitilojen lisääntyessä. Taloussuunnitelmavuonna 2023 muut toimintatulot pysyvät vuoden 2022 tasolla.

Kuvio 10 Eri toimintatulo-lajien jakautuminen talousarviossa 2021

Toimintakate

Vuoden 2021 talousarvion mukainen toimintakate eli toimintatulojen ja -menojen erotus on -22 552 300 euroa. Tämä tarkoittaa, että toimintamenoista saadaan katetuksi toimintatuloilla vain 13,9 prosenttia. Näin ollen verotuloista ja valtionosuuksista koostuvalla verorahoituksella jää katettavaksi 86,1 prosenttia. Toimintakate parani merkittävästi vuonna 2016 ollen 4,3 prosenttia vuotta 2015 parempi. Vuonna 2017 toimintakate heikkeni 1,1 prosenttia, mutta parani 0,1 prosenttia vuonna 2018. Vuonna 2019 toimintakate heikkeni peräti 3,3 prosenttia. Vuoden 2020 talousarvion mukainen toimintakate on 6,5 prosenttia vuoden 2019 tilinpäätöstä heikompi. Vuonna 2021 toimintakatteen odotetaan parantuvan 0,3 prosenttia vuoden 2020 talousarvioon nähden. Toimintakate heikkenee vuonna 2022 0,4 %. Vuoden 2023 toimintakate säilyy vuoden 2022 tasolla. Toimintakatteen ilmaiseman maksurahoituksen jatkuva heikkeneminen lisää painetta verorahoituksen kasvulle.

Kuvio 11 Toimintakatteen kehitys vuodesta 2016 vuoteen 2023, milj. euroa

Verorahoitus

Tervolan kunnan kunnallisveroprosentti on ollut vuodesta 2008 vuoteen 2019 asti 19,50. Talousarviovuodelle 2020 kunnanvaltuusto päätti 7.11.2019 nostaa kunnallisveroprosenttia 0,50 %-yksikköä 20,00 %:iin. Talousarviovuonna 2021 kunnallisveroprosentti säilyy 20,00 %:ssa. Kuntaliiton ennakkotiedon mukaan kuntien keskimääräinen painotettu veroprosentti vuonna 2021 tulee olemaan 19,96, kun se vuonna 2020 oli 19,88. Lapin kuntien keskimääräinen painotettu veroprosentti on vuonna 2021 21,17 (vuonna 2020 21,17). Talousarviovuodelle 2021 vahvistetut kiinteistöveroprosentit ovat samat kuin vuonna 2020.

VERO	%
Kunnan tulovero	20,00
Kiinteistövero:	
Yleinen kiinteistövero	0,95
Vakituinen asuinrakennus	0,50
Muu asuinrakennus	1,00
Voimalaitos	3,10
Yleishyödylliset yhteisöt	0,25

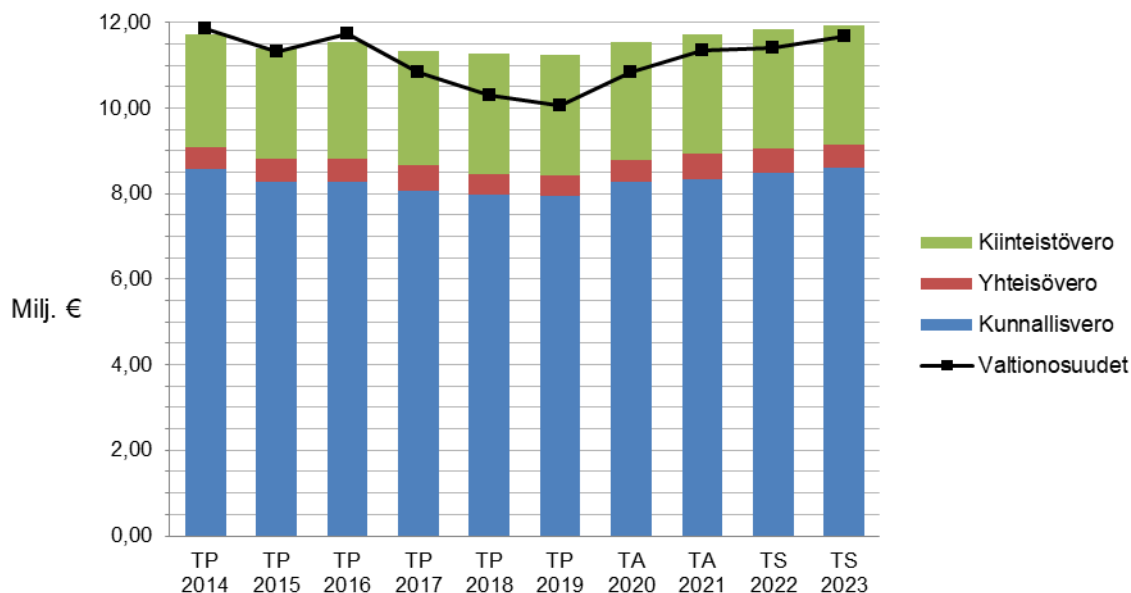
Taulukko 4 Kunnan veroprosentit vuonna 2021

Vuosien 2022-2023 verotuloarviot on laskettu kunnanvaltuuston 5.11.2020 vahvistamilla veroprosenteilla.

Verotuloja arvioidaan kertyvän vuonna 2021 yhteensä 11 718 000 euroa. Tästä kunnallisveron tuotoksi on arvioitu 8 350 000 euroa, osuudeksi yhteisöveron tuotosta 578 000 euroa ja kiinteistöverotuotoksi 2 790 000 euroa. Verotuloja arvioidaan kertyvän kaikkiaan 1,6 prosenttia vuodelle 2020 budjetoitua enemmän. Kunnallisverotulojen arvioidaan lähivuosina kehittyvän maltillisesti, koska koronatilanteen takia myös Tervolan työllisyystilanteen heikentyminen näyttää todennäköiseltä ja väkiluku on edelleen voimakkaassa laskussa. Myös valtakunnalliseen taloustilanteeseen korona on vaikuttamassa voimakkaasti, joten myös osuus yhteisöveron tuotosta kehittynee korkeintaan maltillisesti kuntaryhmäosuuden korotuksesta vuodelle 2021 huolimatta. Kiinteistöverotuloon ei arvioida tulevan merkittäviä muutoksia. Kiinteistöverotuloarviossa ei ole huomioitu valmistelussa olevaa kiinteistöveroseelvitystä.

	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Kunnallisvero	8 350 000	8 475 000	8 600 000
Yhteisövero	578 000	580 000	550 000
Kiinteistövero	2 790 000	2 790 000	2 790 000
Yhteensä	11 718 000	11 845 000	11 940 000

Taulukko 5 Kunnan verotulot 2021-2023

Kuvio 12 Verotulojen ja käyttötalouden valtionosuuksien kehitys vuosina 2014–2023, milj. euroa

Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta ja valtionosuusjärjestelmän muutos tulivat voimaan 1.1.2015. Valtionosuusuuksien aiheuttama menetys Tervolan kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen oli 233 euroa/asukas vuoden 2014 tasoon verrattuna. Valtionosuudet nousevat vuonna 2021 noin 0,53 milj. euroa vuoden 2020 alkuperäisestä talousarviosta.

Talousarviovuodelle 2021 on budjetoitu käyttötalouden valtionosuuksia 11 361 000 euroa, josta peruspalvelujen valtionosuus on noin 9,86 milj. euroa, verotulomenetysten kompensatio 1,67 milj. euroa sekä opetus- ja kulttuuriministeriön rahoitus noin -0,10 milj. euroa. Vuodelle 2021 kohdistuu valtion koronatuukipaketteihin liittyen myös vuoden 2020 valtionosuuden takaisinperintää n. 0,07 milj. euroa. Peruspalvelujen valtionosuus sisältää verotuloihin perustuvaa valtionosuuden tasausta 2,44 milj. euroa. Valtionosuudet nousevat vuodesta 2020 mm. valtionosuusprosentin nousemisen johdosta. Vuodelle 2022 valtionosuuksia on arvioitu kertyvän 11 419 000 euroa ja vuodelle 2023 11 675 000 euroa.

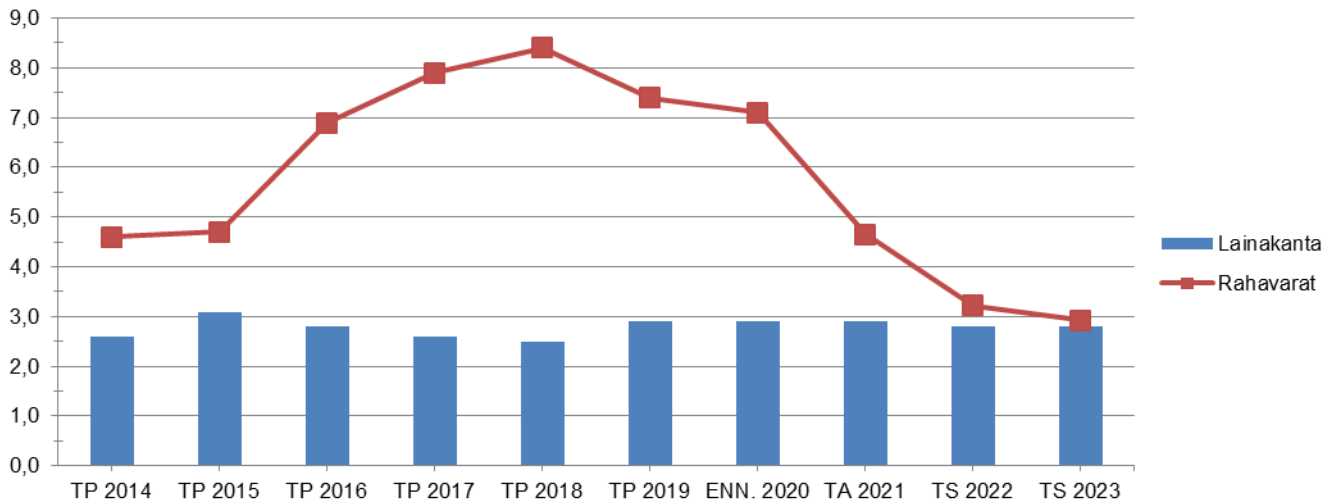
Rahoitustulot ja -menot

Talousarviovuodelle 2021 on budjetoitu yhteensä 272 000 euroa rahoitustuloja, mikä tarkoittaa 61,1 % laskua vuoden 2020 talousarvioon verrattuna. Rahoitustuloista 22 000 euroa arvioidaan kertyvän antolainojen ja muun rahoitustoiminnan koroista ja lopun 250 000 euron pääosin Lapin Sähkövoima Oy:n osakkeiden omistuksen perusteella saatavasta tulosta. Rahoitustuloja pienentävät huomattavasti kunnanvaltuuston kesäkuussa 2019 hyväksymät konserniyhtiöiden lainajärjestelyt, jotka koskevat Tenergia Oy:ta, Tervolan Palveluverkot Oy:ta, Tervolan Vesi Oy:ta ja Tervolan Vuokratalot Oy:ta. Rahoitusmenoja on budjetoitu yhteensä 137 000 euroa, joista 27 000 euroa on pääosin nykyisten ja budjetoitujen lainojen korkomenoja ja 110 000 euroa muita rahoitusmenoja, joista suurimpana osakuussähkön menot. Rahoitustulojen ja -menojen nettosumman arvioidaan pysyvän 0,14 milj. eurossa koko taloussuunnitelmakauden.

Lainakanta ja rahavarat

Mittavista investointien rahoitustarpeista johtuen kunnan lainamäärä kasvoi 2000-luvun alkupuolella lyhyessä ajassa huomattavasti. Tämän jälkeen lainamäärän kasvu on ollut hyvin maltillista ja viime vuosina lainamäärä on pääsääntöisesti pienentynyt. Vuosina 2011–2014 investoinnit toteutettiin tulorahoituksella eikä uusia lainoja tarvinnut nostaa. Vuonna 2015 on nostettu korkotukilainaa 0,9 milj. euroa tehostetun asumisyksikön rakentamista

varten. Vuosina 2016–2018 ei ole nostettu uutta lainaa. Vuonna 2019 nostettiin korkotukilainaa Kotikulleron peruskorjaukseen. Suunnittelukauden alussa lainakanta on 2,9 milj. euroa, mikä tarkoittaa noin 980 euroa asukasta kohden.

Kuvio 13 Lainakannan ja rahavarojen kehitys vuosina 2014–2023, milj. euroa

Suunnittelukaudella ei esitetä uusia lainoja nostettavaksi. Lainojen lyhennyksiin on varattu n. 30 tuhatta euroa/vuosi. Taloussuunnitelman mukaan lainakanta on suunnittelukauden lopussa 2,8 milj. euroa eli n. 950 euroa asukasta kohden.

Taloussuunnitelmassa on huomioitu kunnan konserniyhtiöille myönnettyt lainat. Yhtiöt nostavat myönnetyistä lainoista vuosittain 0,40 milj. euroa vuosina 2021–2023.

Vuosikatteen pysyessä poistoja pienempänä suunnittelukaudella varsinaiseen toimintaan ja investointeihin on käytettävä kertyneitä rahavaroja tai nostettava lainaa. Taloussuunnitelmassa toiminnan ja investointien rahoitukseen käytetään kertyneitä rahavaroja. Tilinpäätöksessä 2019 rahavarojen määrä oli 7,37 milj. euroa. Vuoden 2020 päättyessä rahavarojen arvioidaan olevan noin 7,1 milj. euroa. Taloussuunnittelukaudella rahavarojen arvioidaan laskevan 2,9 milj. euroon.

Tervolan kunnan taloudellinen tilanne eräiden taloudellisten kriteerien mukaan

Taulukossa 6 tarkastellaan kuntakonsernin taloudellista tilannetta käyttäen raja-arvoja, jotka on määritelty kuntalain erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyä koskevassa pykälässä. Aiemmin tarkastelu koski vain kuntia, mutta nyt tarkastelu on laajennettu koskemaan kuntakonserneja. Tarkasteluun on otettu vain päättyneitä tilikausia, koska talousarviota ei laadita konsernitasolla.

Talouden tunnusluvut	Raja-arvo	2017	2018	2019
Konsernin vuosikatteen ja poistojen suhde	alle 80 %	146,0 %	105,6 %	55,9 %
Tulovero-%	väh. ka + 2 %-yks.	19,50	19,50	19,50
Konsernin lainat ja vuokravastuut e/asukas	väh. ka + 50 %	2 449	2 365	2 522
Konsernin laskennallinen lainanhoitokate	alle 0,8	-	-	1,6

Taulukko 6 Taloudellisten kriteerien mukaisten tunnuslukujen arvot vuosina 2017–2019

Kunnan tulkitaan olevan erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa, mikäli kunta ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien tai mikäli kertynyt alijäämä/asukas on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1.000 € ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 €. Lisäksi arviointimenettely voidaan käynnistää, mikäli yllä olevan taulukon mukaiset rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat raja-arvot ovat täyttyneet kahtena vuonna peräkkäin. Vuonna 2019 kuntien keskimääräinen painotettu tuloveroprosentti oli 19,88 (v. 2020 19,97) ja kuntakonsernien keskimääräinen lainakanta ja vuokravastuut 8 201 euroa/asukas. Tervolan kuntakonsernissa raja-arvoista täyttyi vuonna 2019 konsernin vuosikatteen ja poistojen suhde.

4 Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma koostuu taulukko-osiosta ja tekstiosiesta. Taulukko-osiossa esitetään virkojen ja toimien lukumäärä, osa-aikaisuus sekä arviot työllistettävien lukumääristä ja sijaistarpeesta. Tuleville vuosille suunnitellut muutokset esitetään suhteessa talousarvion laadintavuoteen. Vertailutietona esitetään lisäksi tieto viimeksi päättyneeltä vuodelta. Henkilöstösuunnitelman tekstiosiossa esitetään kunnan henkilöstöjohtamiseen liittyvät tavoitteet ja periaatteet sekä perustellaan henkilöstömäärän kehitystä ja arvioidaan henkilöstömenojen kehitystä suunnittelukaudella. Henkilöstöä koskevia strategisia päämääriä ja tavoitteita on käsitelty kuntastrategiaosassa sekä kunnan toiminnan kehittämistavoitteiden yhteydessä.

Henkilöstöä koskevat periaatteet

Tervolan kunnan palvelussuhteet ovat pääsääntöisesti vakinaisia ja kokoaikaisia. Määräaikaisuutta voidaan käyttää työntekijän omasta pyynnöstä ja silloin, kun tehtävän sijaisuus, avoinna olevaan virkaan tai toimeen kuuluvien tehtävien hoidon järjestäminen tai muu vastaava syy sitä vaatii. Muu vastaava syy voi olla esimerkiksi työharjoittelun tai määrätyn työkokonaisuuden suorittaminen.

Vuosiloman sijaisia ei pääsääntöisesti palkata.

Osa-aikaisuutta voidaan käyttää työntekijän hakeutuessa omasta aloitteestaan kokoaikaisesta työstä osa-aikatyöhön sekä tämän seurauksena vapautuneen palvelussuhteen osan täyttämiseksi. Osa-aikaisuutta voidaan käyttää myös, mikäli tuotannolliset ja taloudelliset syyt sitä edellyttävät tai mikäli työn määrä ei ole tehtävän luonteen vuoksi riittävä kokoaikaiseen työsuhteeseen.

Periaatteet työttömyysuhanalaisten ja ikääntyneiden työntekijöiden työkyvyn ylläpitämiseksi sisällytetään yhdenvertaisuus- ja koulutussuunnitelmiin.

Yli 6 kk kestävät palvelussuhteet julistetaan pääsääntöisesti julkisesti haettaviksi hallintosäännön määräyksen mukaisesti. Työpaikkojen täytössä otetaan huomioon kunnan henkilöstön uralla etenemisen mahdollisuus. Avoimeksi tulevien virkojen ja toimien haettavaksi julistamisesta ja täyttämisestä on aina sovittava kunnanjohtajan kanssa ennen toimenpiteisiin ryhtymistä.

Henkilöstömäärän kehitys

Kunnan henkilöstömäärä 31.12.2019 oli 294 (v. 2018: 349). Henkilöstömäärään on laskettu mukaan kaikki vuoden viimeisenä päivänä kunnan palveluksessa työskennelleet henkilöt palvelussuhteen laadusta ja kestosta riippumatta. Henkilöstösuunnitelmassa esitetty henkilöstön määrä ei ole aivan yhteneväinen tilinpäätöksen lukujen kanssa, koska henkilöstösuunnitelmaan eivät sisälly kaikki sijaiset ja määräaikaiset, eivätkä Terveystalon palvelukseen siirtyneet henkilöt, joilla on palvelussuhde voimassa Tervolan kuntaan. Vakinaisen henkilöstön määrä vuoden 2019 päättyessä oli 212 henkilöä (72 %). Erilaisissa määräaikaisissa palvelussuhteissa oli yhteensä 82 henkeä (28 %), joista sijaisia 47, työllistettyjä 9 ja muita määräaikaisia 26 henkeä.

Määräaikaisten palvelussuhteiden osuus on pysytellyt samalla tasolla viime vuosina. Määräaikaisuutta käytetään jatkossakin vain perustellusta syystä tai työntekijän omasta pyynnöstä. Määräaikaisista työ-/ ja virkasuhteista on

käyty neuvottelut vuoden 2015 loppupuolella ammattijärjestöjen kanssa. Neuvottelujen tuloksena on kunnanhallitus esittänyt hallintokunnille, että ne harkitsisivat varahenkilöjärjestelmän käyttöönoton laajentamista tehtävissä, joissa tarvitaan paljon lyhytaikaisia sijaisia. Lisäksi hallintokunnille esitettiin, että toistaiseksi voimassa olevia virka- ja työsuhteita täytettäessä otettaisiin mahdollisuuksien mukaan entistä enemmän huomioon hakijan työkokemus Tervolan kunnan määräaikaisissa palvelussuhteissa.

Sijaisia talousarviovuonna arvioidaan tarvittavan lähinnä sosiaali- ja terveystoimessa.

Suunnittelukaudella vakinaisen henkilöstön määrä vähenee, mikäli kunnan palvelurakenteessa tapahtuu muutoksia, jotka mahdollistavat henkilöstömäärän pienenemisen.

Kunnanjohtajan esitys sisältää vuonna 2021 tukipalvelukeskuksen tulosalueella Mattisen koulun ravitsemistyöntekijän (tehtäviin sisältyy myös siivousta) 88 %:n työajan muuttamisen kokoaikaiseksi. Vuosille 2021-2023 henkilöstösuunnitelmaan sisältyy yhteensä kolmen hoiva-avustajan/kodinhoitajan palkkaaminen sosiaalipalvelujen tulosalueelle hoitajamitoituksen täyttämiseksi. Tekniselle osastolle palkataan määräaikaisesti hanketyöntekijä lähiruoan edistämiseen.

Kunnanhallituksen asettaman toimistoresurssityöryhmän eikä kuntakonsernin yhteistyön tiivistämistyöryhmän selvityksiä ole vielä huomioitu henkilöstösuunnitelmassa.

Talousarviovuoden lopussa henkilöstön määrän työllistetyt mukaan lukien arvioidaan olevan 243 henkeä.

Henkilöstömenojen kehitys

Henkilöstömenot olivat vuoden 2019 tilinpäätöksen mukaan 11,30 milj. euroa. Vuoden 2020 talousarviossa henkilöstömenoihin on varattu 12,18 milj. euroa. Ennusteen mukaan henkilöstökulut tulevat toteutumaan talousarviossa esitettyä pienempinä. Vuonna 2021 henkilöstökulujen on arvioitu olevan 12,14 milj. euroa.

Nykyiset kunta-alan virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 1.4.2020-28.2.2022. Sopimukset noudattavat kustannustasoltaan ns. yleistä linjaa eli niiden kustannusvaikutus on 23 kuukauden sopimusjaksolla 3,04 prosenttia. Sopimuskauteen sisältyy 1.8.2020 ja 1.4.2021 voimaantulevat yleiskorotukset sekä 1.4.2021 jaettavat järjestelyerät. Edellä mainituista eristä on sopimusaloilla omat määräyksensä. Sopimusratkaisun seurauksena kilpailukyky sopimuksessa sovitut työajan pidennykset poistuivat 31.8.2020 lukien. OVTES:ssa työajan pidennys poistui 1.8.2020. Työajan pidennyksistä luopumisen vastapainoksi sopimuksissa sovittiin työnantajille tulevista ns. vastaavista hyödyistä. Lääkärisopimukseen työajan pidennykset jäävät.

Vuonna 2018 tehtiin valtuustoaloite, jossa esitettiin henkilökunnan palkitsemista hyvästä tuloksesta tulospalkkauksen muodossa. Aloitteen johdosta kunnanhallitus asetti tulospalkkausta selvittävän työryhmän, jonka tekemän esityksen henkilöstön palkitsemisesta kunnanhallitus hyväksyi 24.6.2019.

TERVOLAN KUNTA

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA 2021-2023

3.11.2020

Tehtävänimike	TP 2019	TA 2020	Muutokset +/- kpl		
			2021	2022	2023
KUNNANHALLITUS					
YLEISJOHTO					
Kunnanjohtaja	1	1			
Hallintojohtaja	1	1			
Hallintosihteeri	1	1			
Palvelusihteeri	1	1			
Suunnittelija (m.a.)	0,5	0,5		-0,5	
Pääkirjanpitäjä	1	1			
Kirjanpitäjä	1	1			
Kirjanpitäjä 50 %	1	1			
Atk-tukihenkilö	2	2			
Työllistetyt (m.a.) ¹⁾	9	12			
Yksilövalmentaja	1	1			
Työvalmentaja	1	1			
Pakolaistyö (m.a.) sosiaaliohjaaja 80 %	1	1			
HENKILÖSTÖ					
Palkkasihteeri	2	2			
Suunnittelija (m.a.)	0,5	0,5		-0,5	
HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	24	27	27	26	26
MAASEUTULAUTAKUNTA					
MAASEUTUELINKEINOT					
Maaseutupäällikkö	1	1			
Maaseutusihteeri	1	1			
Maataloussihteeri	1	1			
Maaseutuasiamies	1	1			
Toimistosihteeri	2	2			
HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	6	6	6	6	6
TEKNINEN LAUTAKUNTA					
TEKNINEN JOHTO					
Tekninen johtaja	1	1			
Rakennusinsinööri	1	1			
Hallintosihteeri	1	1			
Toimistosihteeri	1	1			
KIINTEISTÖT					
Kiinteistönhoitaja	3	3			
Kirvesmies	2	2			
YLEISET ALUEET					
Ulkoalueiden hoitaja	1	1			
Liikuntapaikkojen hoitaja	1	1			
Työllistetyt (m.a.)	2	2			

Tehtävänimike	TP 2019	TA 2020	Muutokset +/- kpl		
			2021	2022	2023
TUKIPALVELUKESKUS					
Ravitsemispäällikkö	1	1			
Ravitsemistyöntekijä	8	8	1		
Ravitsemistyöntekijä (50 %)	3	3			
Ravitsemistyöntekijä (88 %)	1	1	-1		
Keittolanhoitaja	1	1			
Siivooja	10	11			
Siivooja (52 %)	1	1			
Laitosapulainen	4	4			
Laitosapulainen (50 %)	1				
Lähirooka-hankkeen työntekijä			1		-1
HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	43	43	44	44	43
SIVISTYSLAUTAKUNTA					
SIVISTYSTOIMEN JOHTO					
Sivistysjohtaja	1	1			
Hallintosihteeri	1	1			
VARHAISKASVATUS					
Varhaiskasvatusjohtaja	1	1			
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja		1			
Varhaiskasvatuksen opettaja	2	2			
Lastenhoitaja	7	5			
Lastenhoitaja (m.a)	2	5			
Päiväkotiapulainen (50 % tuki-palv. keskukselle)	1	1			
Perhepäivähoitaja	3	2			
Perhepäivähoitaja (m.a.)	7	6			
Varhaiskasvatuksen avustaja (m.a.)	1	1			
PERUSKOULUTUS					
Rehtori	0,5	0,5			
Koulusihteeri	0,5	0,5			
Luokanopettaja	15	15			
Erityisopettaja	2	2			
Erityisluokanopettaja	1	1			
Lehtori	8	7			
Esiopettaja (osa-aik.)	1	1			
Päätoiminen tuntiopettaja	5	5			
Päätoiminen tuntiopettaja (m.a.)	2	1			
Koulunkäynninohjaaja (77,4-100 %)	7	6			
Koulunkäynninohjaaja (46,8-100) (ma)	2	3			

Tehtävänimike	TP 2019	TA 2020	Muutokset +/- kpl		
			2021	2022	2023
TOISEN ASTEEN KOULUTUS					
Lukio					
Rehtori	0,5	0,5			
Koulusihteeri	0,5	0,5			
Lehtori	3	3			
KIRJASTO					
Kirjastotoimenjohtaja	1	1			
Kirjastovirkailija	2	2			
Järjestelyapulainen (60 %)	1				
Kirjastoavustaja (100 %)		1			
Laitoskirjaston hoitaja (sivutoimi) (m.a.)	1				
VAPAA-AIKA					
Vapaa-aikaohjaaja	1	1			
Etsivä nuorisotyöntekijä (koulukuraattori)	1	1			
HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	81	78	78	78	78
SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA					
SOSIAALITOIMEN JOHTO					
Sosiaalijohtaja	1	1			
Hallintosihteeri	2	2			
Palvelusihteeri	1	1			
SOSIAALIPALVELUT					
Sosiaalityö					
Sosiaalityöntekijä	2	2			
Perhetyöntekijä	1	1			
Vanhuspalvelut					
Vanhustenhuollon johtaja	1	1			
Vanhuspalveluiden ohjaaja	2	2			
Sairaanhoitaja	1	1			
Kodinhoitaja	29	30			
Hoiva-avustaja/kodinhoitaja ⁽²⁾			1	1	1
Perushoitaja	14	13			
Askarteluohjaaja	1	1			
Kotikuntoutuksen ohjaaja		1			
Kehitysvammahuolto					
Kehitysvammahuollon johtaja	1	1			
Ohjaaja	1				
Kehitysvammaohjaaja	1				
Hoitaja	8	10			
Hoitoapulainen	1	1			
TERVEYDENHUOLTO					
Terveyskeskuslääkäri	1	1			
Vuodeosaston osastonhoitaja	1	1			
Sairaanhoitaja	7	8			
Perushoitaja	9	8			
Mielenterveyshoitaja	1	1			
HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	86	87	88	89	90
YHTEENSÄ	240	241	243	243	243

Viran- tai toimensijaiset	2019	2020	Arvio sijaisten tarpeesta (lkm)		
			2021	2022	2023
Kunnanhallitus	0				
Maaseutulautakunta	0				
Tekninen lautakunta	3				
Sivistyslautakunta	8				
Sosiaali- ja terveyslautakunta	36		30	30	30
Yhteensä	47	0	30	30	30
HENKILÖSTÖ 31.12.	287				

- 1) Työllistetyt yhteensä
- 2) Vanhuspalvelulain muutoksen myötä henkilöstömitoituksen vähimmäismäärän täyttämiseksi tehostettuun palveluasumiseen tarvitaan kolme henkilöä lisää vuoteen 2023 mennessä

5 Kunnan toiminnan kehittämistavoitteet

Kuntalain mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määrittellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta. Kuntastrategian ottamisesta huomioon kunnan talousarvion ja -suunnitelman laatimisessa säädetään 110 §:ssä. Kuntastrategia tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt Tervolan kuntastrategian kokouksessaan 8.11.2018 vuosille 2019-2025.

Myönteisiä mahdollisuuksia - Tervolan kuntastrategia 2019-2025 -asiakirjasta:

Missio

Tervolan kunta huolehtii kuntalaistensa hyvinvoinnista ja kunnan elinvoimaisuudesta.

Visio

Elinvoimainen Tervola on vastuullinen kestävän kehityksen ja kuntalaisten hyvinvoinnin edistäjä.

Tervolan kunnan toimintaa ohjaavat arvot ovat:

Kestävä kehitys ja vastuullisuus:

- Noudatamme investoinneissa ja hankinnoissa kestävän kehityksen periaatteita.
- Edistämme kuntalaistemme hyvinvointia, turvallisuutta ja yhteisöllisyyttä.
- Biotalous on meille tärkeä.
- Olemme vastuullinen työnantaja ja kumppani.

Asukaslähtöisyys:

- Edistämme demokratiaa ja vuorovaikutteisuutta.
- Huomioimme kunnan asukkaiden eri elämänvaiheiden tarpeet ja palvelut.
- Kehitämme asuin ympäristön viihtyvyyttä.

Idearikkaus ja innovaatiokyky:

- Hyödynnämme Tervolan kehittämisessä uutta teknologiaa.
- Olemme mukana Tervolan tavoitteita tukevissa hankkeissa.
- Kumppanuudet ja yhteistyö eri toimijoiden kanssa ovat meille tärkeitä uudistumisen ja kehittymisen väyliä.

Yrittäjähenkisyys:

- Kehitämme yritysten toimintaympäristöä ja toimintaedellytyksiä.
- Edistämme monipuolisen elinkeinorakenteen ja elinvoimaisuuden toteutumista.
- Olemme aktiivisia markkinoinnissa ja tiedottamisessa.

Strategiset päämäärät ja tavoitteet

1. *Panostamme kuntalaisten ja henkilöstön hyvinvointiin kehittämällä Tervolan palveluja ja kumppanuuksia.*

Tavoite: Tervolassa on toimivat palvelut ja kuntalaiset kaikissa eri elämäntilanteissa ovat tyytyväisiä.

Mittarit	2020	2021	2025
Asukastyytyväisyys	Mitatiin 1. kerran (8,3/10)	Tyytyväisyyttä parantavat toimenpiteet	Tulos paranee (8,6/10)
Viihtyvyys	Mitatiin 1. kerran (8,45/10)	Viihtyvyyttä parantavat toimenpiteet	Tulos paranee (8,8/10)

Toteutamme palvelujen kehittämisen idearikkaalla, innovatiivisella, uudistuvalla ja muutosvalmiilla suunnittelulla, hyvällä johtamisella ja osaavalla henkilöstöllä. Solmimme kumppanuuksia strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi ja hyödynnämme palvelutuotannossamme uutta teknologiaa sekä digitalisaatiomahdollisuuksia. Edistämme kumppanuuksia kolmannen sektorin toimijoiden kanssa monipuolistaaksemme palvelutarjontaamme.

Tuemme henkilöstön työkyvyn ylläpitämistä ja edistämme työhyvinvointia, sillä hyvinvoiva, osaava ja työssään viihtyvä henkilöstö on toimintamme keskeisin voimavara. Kehitämme hyvän johtamisen ja esimiestyön edellytyksiä.

2. *Panostamme kestäväan kehitykseen kunnan hankinnoissa ja investoinneissa muun muassa edistämällä uusiutuvan energian käyttöä.*

Tavoite: Tervolan kunta lisää lähiruuan sekä uusiutuvan energian käyttöä.

Mittarit	2020	2021	2025
Lähirookapäivät (Lähiruuan osuus ruokahankinnoista)	5	8	15
Uusiutuvan energian osuus -Uusiutuvan energian osuus kunnan kiinteistöjen lämmityksestä	84 %	98 %	100 %

Sitoudumme noudattamaan ja edistämään biotalouden periaatteita. Tutkimme yhdessä eri asiantuntijaorganisaatioiden kanssa mahdollisuuksia ottaa käyttöön uusiutuvaa energiaa kunnan eri toiminnoissa. Panostamme ekologiseen ajatteluun ja toimintamalleihin. Teemme investoinneissamme kestäväan kehityksen mukaisia valintoja.

Huomioimme kunnan hankinnoissa ja investoinneissa strategiset tavoitteet, yritysvaikutukset ja Tervolan elinkeinon kehittämisen. Ulotamme tämän periaatteen koskemaan mahdollisuuksien mukaan toimeksiantoja, palvelusopimuksia ja muita kumppanuuksia.

3. *Lisäämme Tervolan houkuttelevuutta ja vetovoimaisuutta.*

Tavoite: Lapsi- ja perhemyönteisen Tervolan asukasluku kasvaa ja elinvoima lisääntyy.

Mittarit	2020	2021	2025
Asukasluku	3001	2950	3000
Poismuuttaneet ja Tervolaan muuttaneet (nettomuutto)	Positiivinen	Positiivinen	Positiivinen
Syntyneiden lasten määrä	25	25	30

Panostamme suunnitelmallisesti maankäyttöön tarjotaksemme kysyntää vastaavia laadukkaita asuinpaikkoja ja tontteja. Edistämme etätyömahdollisuuksia ja tuemme palvelutarjonnan lisäämistä valokuituverkossamme. Pa-

nostamme ympäristön viihtyvyyteen ja siisteyteen suunnitelmallisesti siten, että asuminen Tervolassa on viihtyisää ja turvallista.

Maaseutukylät ja kuntakeskus luovat asukkaillemme hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä. Koulujemme pienet ryhmäkoot takaavat turvallisen oppimisympäristön. Tervola tarjoaa kuntalaisille hyvät liikunta- ja harrastusmahdollisuudet, joiden käytettävyydestä viestimme aktiivisesti.

Luomme kuntalaisille vaikuttamismahdollisuuksia kyselyillä ja tapaamisilla ja tuemme kuntalaisten, vapaa-ajan asujien osallisuutta sekä järjestöjen toimintamahdollisuuksia. Tuemme vanhus- ja vammaisneuvoston ja nuorisovaltuuston osallisuutta kunnallisessa päätöksenteossa.

4. Toimimme niin, että elinkeinorakenteemme monipuolistuu ja yritystemme ja työpaikkojemme nettomäärä kasvaa.

Tavoite: Tervola on elinvoimainen ja toimielias.

Mittarit	2020	2021	2025
Yritysten määrä	305	315	355
Työpaikkojen määrä	965	975	1005
Työllisyysaste	Paranee edellisestä vuodesta	Paranee edellisestä vuodesta	Paranee edellisestä vuodesta
Työttömyysaste	11,5 %	10 %	Paranee edellisestä vuodesta
Kunnan osuus työmarkkinatuesta	Laskee edellisestä vuodesta	Laskee edellisestä vuodesta	Laskee edellisestä vuodesta
Yritysten määrän nettolisäys	10	10	10
Kunnan yritystuen hakijamäärä	85	75	85
Maksetut yritystuet	Budjetin mukaisesti	Budjetin mukaisesti	Budjetin mukaisesti
Yrityshankkeet	5	5	5

Kehitämme kunnan tarjoamaa yritysneuvontaa. Vastaamme yritysten tontti- ja toimitilarpeisiin. Edistämme yritysten sijoittumista Tervolaan ja niiden toiminnan edellytyksiä elinkeino-ohjelmassa määritellyillä tavoilla. Päätöksenteossa arvioimme ratkaisun yritysvaikutukset.

5. Kehitämme ja monipuolistamme viestintäämme.

Tavoite: Kuntalaiset, kumppanit ja muut tahot saavat tietoa Tervolan kunnan toiminnasta ja sen tarjoamista mahdollisuuksista.

Mittarit	2020	2021	2025
Internet-sivujen kävijät	100 000	125 000	125 000
Sosiaalisen median julkaisut	120	300	300
Kunnallisen tiedotuslehden ilmestymistiheys	Kahden viikon välein	Kahden viikon välein	Kahden viikon välein
Tiedotuslehden ilmestyminen jokaisessa tervolaisessa taloudessa	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu

Kehitämme markkinointia ja tiedotamme Tervolan mahdollisuuksista hyödyntäen vahvuuksiamme. Viestintämme on monikanavaista, vuorovaikutteista ja aktiivista. Kehitämme vuorovaikutteisuutta kuntalaisten ja järjestöjen kanssa, vastaamme ja reagoimme vuorovaikutuksessa saatuihin signaaleihin. Teemme kunnan strategiset tavoitteet ymmärrettäviksi ja näkyviksi aktiivisella tiedottamisella kunnan henkilöstön, sidosryhmien ja kuntalaisten parissa.

Toiminnan näkökulmat ja suunnittelukauden painopistealueet

Strategisen johtamisen työvälineenä käytetään Tervolan kunnassa tasapainotettua mittaristoa (Balanced Scorecard, BSC), jossa toiminnan tuloksellisuutta tarkastellaan neljästä eri näkökulmasta: vaikuttavuus, prosessit ja rakenteet, voimavarat ja talous sekä uudistuminen ja työkyky. Eri näkökulmien huomioimisella pyritään varmistamaan, ettei jokin toiminnan osa-alueista kärsi toisen kustannuksella, vaan kunnan kehittämisen painopistealueet ovat keskinäisessä tasapainossa.

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 17.9.2020 hyväksynyt kunnan ja kuntakonsernin suunnittelua ohjaaviksi tavoitteiksi taloussuunnitelmakaudelle 2021-2023 seuraavat:

KOKO KUNTAKONSERNI

- viestinnän ja markkinoinnin parantaminen
- tasapainoinen talous
- kestävä kehityksen huomioiminen
- viihtyisä ja turvallinen ympäristö
- paikallisen tarjonnan hyödyntäminen
- yhteistyön syventäminen
- yritysten toimintaympäristöjen ja -edellytysten kehittäminen

KUNTA

- lähiruoan käytön lisääminen
- etätyömahdollisuuksien parantaminen
- työllisyysasteen nostaminen yhteistyössä yritysten ja kolmannen sektorin kanssa
- rakennusten lämmitystapamuutokset uusiutuvan energian hyödyntämiseksi

Kunnanvaltuusto asettaa hallintokunnille vuosittain talousarvion valmistelun ja hyväksymisen yhteydessä lyhyen tähtäimen toiminnalliset tavoitteet, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja valtuuston asettamista tavoitteista. Toiminnalliset tavoitteet esitetään talousarvion käyttötalousosassa. Hallintokunnat vievät tavoitteet edelleen tulosalueille operatiivisen johtamisen tueksi. Tavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisesti osana muuta talouden ja toiminnan seurantaa.

Myös erillisten toimialakohtaisten ohjelmien ja kehittämishankkeiden tulee olla kunnan strategisista tavoitteista johdettuja.

Kunnanhallituksen asettaman toimistoresurssityöryhmän ja kuntakonsernin yhteistyön tiivistämistyöryhmän työ on vielä kesken eikä näiden selvitystöiden perusteella mahdollisesti tehtäviä muutoksia ole huomioitu talousarvio- ja taloussuunnitelma-asiakirjassa.

MAAPOLIITTINEN OHJELMA

Kunnan maapoliittisina tavoitteina on:

- osayleiskaavassa määritellyn hyvän ja tavoitteellisen yhdyskuntarakenteen turvaaminen
- kohtuuhintaisen tonttimaan tarjonnan turvaaminen
- yhdenvertaisuusperiaatteen toteuttaminen ja maakeinottelun estäminen
- viihtyisän ja virikkeellisen asuinympäristön muodostumisen edistäminen
- yritystoiminnan toimintaedellytysten turvaaminen ja edistäminen

Maanhankinta

Rakennusmaan hankinnalla tulee turvata

- hyvä yhdyskuntarakenne ja kohtuuhintainen tonttimaa
- kunnan kehityksen kannalta merkittävien alueiden hankinta

Kunnan tulee pyrkiä hankkimaan omistukseensa rakentamiseen tarvittava raakamaa ennen alueen rakennuskaavoittamista.

Raakamaareservinä kunnalla tulee olla maareservi, joka vastaa vähintään viiden vuoden rakentamistarvetta ja sijaitsee siten, että kaikki käyttöönoton edellytykset ovat olemassa.

Maanhankinnalla tulee turvata kunnan omia hankkeita varten tarvittavien tonttien ja alueiden käyttöön saaminen (mm. yleiset tontit sekä virkistysalueet).

Maanhankintatavat

Maata hankitaan ensisijaisesti vapaaehtoisella kaupalla.

Vaihtoa voidaan käyttää maanhankinnassa, jos hinta on kohtuullinen tai vaihto edistää kohteena olevan alueen suunnitelmien toteuttamista.

Lunastusta käytetään raakamaan hankintaan erikseen niin päätettäessä, mikäli kunnan suunnitellun kehityksen kannalta on tärkeää saada määrätty alue kunnalle eikä vapaaehtoiseen kauppaan ole päästy. Asemakaava-alueilla lunastusta käytetään, mikäli kunta tarvitsee aluetta eikä vapaaehtoiseen kauppaan ole päästy.

Maan luovuttaminen ja tonttipolitiikka

Kunnan maanluovutuksen tavoitteena on kohtuuhintaisten tonttien luovuttaminen rakentamiseen ja kunnan suunnitelmallinen kehittäminen.

Kunnan kehittämistavoitteita ovat tonttipolitiikan kannalta muun muassa:

- yhdyskuntarakenteen eheyttäminen
- sosiaalisesti toimivien asuntoalueiden muodostaminen
- olemassa olevien investointien hyödyntäminen
- asuntorakentamiseen ja työpaikkarakentamiseen osoitettujen tonttien jatkuva ja riittävä tuottaminen.

Tonttien luovutusperiaatteet

Tontteja luovutetaan kunnanvaltuuston hyväksymien luovutusperiaatteiden ja ehtojen mukaisesti.

Tonttien luovutusehdot ja -hinnat*Luovutustapa*

Tavoitteena tulee olla tonttien myyminen.

Tonttien hinnoittelu ja vuokra

Tontit hinnoitellaan käyvän hinnan mukaan.

Vuokrattaessa tontteja vuosivuokran suuruus on 5 % tontin myyntihinnasta.

Asemakaavan toteuttaminen

Mikäli kunnallistekniikan tehokas ja taloudellinen käyttö sitä vaatii, tulee käyttää rakentamiskehotusta tarvittaessa rakentamattomien tonttien toteuttamiseksi.

6 Kuntakonsernin omistajaohjaus ja tytäryhteisöille asetetut tavoitteet

Konsernijohto

Vuoden 2021 aikana käynnistetään konserniyhtiöiden mahdollinen uudelleenorganisointi.

Konserniohjeen uudistaminen vuoden 2021 aikana.

Riverbank Oy

Toiminta-ajatus: Yhtiö tuottaa kunnalle elinkeinopalveluja, osallistuu kehittämishankkeiden suunnitteluun, toimitilojen ja rakennuspaikkojen markkinointiin, yritysten toimintaympäristön kehittämiseen, kuntamarkkinointiin sekä elinkeinostrategian toteuttamiseen.

Tavoitteet suunnittelukaudelle 2021-2023:

- Yritysten määrän nettolisäys vuosittain vähintään 10 ja uusia työpaikkoja Tervolaan vuosittain vähintään 10 kpl, sis. mm. toimitila- ja yritystonttimarkkinoinnin
- Kunnan palvelutuotantoa tukevan yritystoiminnan lisääntyminen
- Yrityshautomotoiminnan käynnistäminen suunnittelukaudella
- Kunnan elinkeino-ohjelman päivittäminen v. 2021 alussa
- Kunnan viestintä- ja markkinointisuunnitelman laatiminen
- Yhtiön tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja on vuosittain positiivinen
- Riverbank Oy toimii tiiviissä yhteistyössä kehittämisjaoston kanssa

Riverbank Oy Taloudelliset tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Liikevaihto	120 000	145 000	129 600	138 000	138 000
Liikevoitto/tappio	2929	0	0	0	0
Tulos ennen tp-siirtoja ja veroja	647,48	0	0	0	0
Tilikauden tulos	647,48	0	0	0	0
Bruttoinvestoinnit					
Lainakanta 31.12.					
Henkilöstö, lkm	1,5	2	1,5	2	2

Tenergia Oy

Toiminta-ajatus: Yhtiö siirtää asiakkaille riittävän laadun omaavaa sähköä kohtuullisilla siirtohinnoilla ja yleisesti hyväksyttävällä toimintavarmuudella.

Tavoitteet suunnittelukaudelle 2021-2023:

- Sähkön siirtopalvelun hinnat ovat kilpailukykyiset
- Sähkön toimitusvarmuus paranee eli sähkökatkojen määrä vähenee
- Verkon siirtohäviöt pienevät
- Yhteistyö kunnan, Tervolan Vesi Oy:n, Tervolan Vuokratalot Oy:n ja Tervolan Palveluverkot Oy:n kanssa syvenee
- Yhtiön tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja on vuosittain positiivinen
- Vuosittain järjestetään seminaari yhtiön tavoitteista

Tenergia Oy Taloudelliset tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Liikevaihto	1 523 966	1 591 963	1 665 734	1 603 260	1 595 494
Liikevoitto	123 988	199 718	13 164	-7 377	-26 728
Tulos ennen tp-siirtoja ja veroja	170 729	539 658	59 164	33 213	12 712
Tilikauden tulos	50 441	0	0	0	0
Bruttoinvestoinnit	731 110	750 000	750 000	800 000	900 000
Lainakanta 31.12.	2 665 589	2 500 589	2 545 589	2 475 589	2 427 589
Henkilöstö, lkm	6	6	6	6	6

Tervolan Palveluverkot Oy

Yhtiön tarkoituksena on edistää Tervolan kuntalaisten tietoliikenneyhteyksiä joko itse taikka osittain tai kokonaan omistamiensa yritysten välityksellä ja laajakaistaverkon antamin edellytyksin tukea kestävästä kehityksestä ja kuntalaisten tasavertaista kohtelua yhtiön toimialueella.

Tavoitteet suunnittelukaudelle 2021–2023:

- Valokuituverkon hyödyntäminen kunnan elinvoimaisuuden lisäämiseksi
- Liittymien aktiivinen markkinointi
- Tiedottamisen tehostaminen
- Yhtiön palvelutarjonnan laajentaminen naapurikuntiin
- Yhteistyö kunnan, Tenergia Oy:n, Tervolan Vesi Oy:n ja Tervolan Vuokratalot Oy:n kanssa syvenee
- Yhtiön tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja on positiivinen
- Vuosittain järjestetään seminaari yhtiön tavoitteista

Tervolan Palveluverkot Oy Taloudelliset tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Liikevaihto	228 816,86	256 000	271 600	287 512	287 512
Liikevoitto/tappio	8 007,00	44 000	28 000	28 000	28 000
Tulos ennen tp-siirtoja ja veroja	8 021,49	44 000	28 000	28 000	28 000
Tilikauden tulos	8 021,49	44 000	28 000	28 000	28 000
Bruttoinvestoinnit	126 508,29	260 000	87 052	5 000	5 000
Lainakanta 31.12.	1 825 000	2 012 500	1 825 000	1 825 000	1 825 000
Henkilöstö, lkm	1	2,5	1	1	1

Tervolan Vesi Oy

Toiminta-ajatus:

Yhtiö toimittaa asiakkailleen terveydelliset ja fyysiset laatuvaatimukset täyttävää talousvettä ja käsittelee vastaanottamansa asiakkaiden jätevedet valvontaviranomaisten toimesta määrättyjen lupaehtojen mukaisesti.

Tavoitteet suunnittelukaudelle 2021-2023:

- Yhtiön taksat ja maksut säilyvät kilpailukykyisinä verrattuna naapurikuntiin
- Rakennetun viemäriverkoston piirissä olevien talouksien liittymisaste on 100 %
- Suunnittelukaudella verkon valvontalaitteistoa kehitetään siten, että verkon toiminnasta saadaan oikea-aikaista tietoa. Saadun tiedon perusteella päästään käsiksi verkosta häviävän veden vuotopaikoista, tämän perusteella laaditaan suunnitelma vesijohtoverkon saneerauksesta aikatauluineen.
- Yhteistyö kunnan, Tenergia Oy:n, Tervolan Palveluverkot Oy:n ja Tervolan Vuokratalot Oy:n kanssa syvenee
- Yhtiön tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja on vuosittain positiivinen

- Vuosittain järjestetään seminaari yhtiön tavoitteista

Tervolan Vesi Oy Taloudelliset tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Liikevaihto	593 366	636 311	650 702	646 554	643 421
Liikevoitto/tappio	33 206	-3 713	50 068	41 213	33 327
Tulos ennen tp-siirtoja ja veroja	26 918	-8 924	44 857	35 476	26 987
Tilikauden tulos	16 788	0	0	0	0
Bruttoinvestoinnit	468 493	250 000	246 000	245 000	172 000
Lainakanta 31.12.	1 428 947	1 297 347	1 672 368	1 756 579	1 831 579
Henkilöstö, lkm	4	3	3	3	3

Tervolan Vuokratalot Oy

Toiminta-ajatus: Yhtiö tarjoaa kuntalaisille ja kuntaan muuttaville riittävän tasokasta asumispalvelua viihtyisässä ympäristössä kohtuulliseen hintaan.

Tavoitteet suunnittelukaudelle 2021–2023:

- Yhtiö jatkaa asuntokannan jalostamista nykyajan asumisen vaatimustason mukaiseksi
- Nostaa asuntojen käyttöasteen 91 %:iin suunnittelukauden loppuun mennessä
- Yhteistyö kunnan, Tenergia Oy:n, Tervolan Palveluverkot Oy:n ja Tervolan Vesi Oy:n kanssa syvenee
- Yhtiön tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja on vuosittain positiivinen
- Vuosittain järjestetään seminaari yhtiön tavoitteista

Tervolan Vuokratalot Oy Taloudelliset tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Liikevaihto	1 181 460	1 215 898	1 255 531	1 274 349	1 292 950
Liikevoitto/tappio	-133 862	-163 329	-167 451	-160 145	-142 897
Tulos ennen tp-siirtoja ja veroja	-177 950	-213 012	-213 012	-149 165	-131 826
Tilikauden tulos	0	0	238 000	0	0
Bruttoinvestoinnit	0	0	0	322 000	342 000
Lainakanta 31.12.	3 672 412	3 262 727	3 491 362	3 401 362	3 261 362
Henkilöstö, lkm	0,7	2	2,5	2,5	2,5

7 Talousarvion osat ja sitovuus

Talousarvion tehtävä rakenne

Kunnan talousarvion ja -suunnitelman laadinta ja hyväksyminen sekä rakenne perustuvat kuntalain 110 §:ään. Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio sekä kolmen tai useamman vuoden suunnitelmakaudelle taloussuunnitelma. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Taloussuunnitelma on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Tervolan kunnassa suunnittelukauden pituus on kolme vuotta.

Kuntalain mukaan talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet ja laadinnassa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvio ja suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Toimintaa ja taloutta suunnitellaan käyttötalouden, tuloslaskennan, investointien ja rahoituksen osalta. Käyttötalous- ja investointiosa edustavat toiminnan ohjauksen näkökulmaa, tuloslaskelma- ja rahoitusosa kokonaistalouden näkökulmaa.

Edellä tämän asiakirjan yleisperusteluissa on tarkasteltu kunnan toiminnan ja talouden suunnitteluun vaikuttavia yleisiä tekijöitä. Käyttötalousosassa esitetään lisäksi yleisperusteluja tarkempia, tulosaluekohtaisia perusteluja. Käyttötalousosassa asetetaan toiminnalliset tavoitteet ja budjetoidaan palveluiden järjestämisen edellyttämät menot ja tulot.

Tuloslaskelmaosassa yhdistetään käyttötalousosan tulosalueiden ulkoiset menot ja tulot sekä budjetoidaan kunnan yhteiset tulot ja menot, joita ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja -menot sekä mahdolliset satunnaiset erät. Lisäksi tuloslaskelmaosassa esitetään pitkävaikutteisten tuotannontekijöiden suunnitelman mukaiset poistot, jotka lasketaan kunnanvaltuuston hyväksymän (14.12.2017) poistosuunnitelman mukaan.

Investointiosassa budjetoidaan pitkävaikutteisten tuotannontekijöiden hankinnat, näiden rahoitusosuudet sekä omaisuuden myynti. Rakennuksiin sekä kiinteisiin rakenteisiin ja laitteisiin liittyvät investoinnit suunnittelukaudella eritellään rakentamisohjelmassa.

Rahoitusosassa esitetään yhteenvedona arviot varsinaiseen toimintaan ja investointeihin liittyvistä rahan lähteistä ja käytöstä. Rahoitusosassa budjetoitavia eriä ovat antolainojen muutokset ja pitkäaikaisten lainojen muutokset. Muita maksuvalmiuden muutoksia, kuten korottomien saamisten ja velkojen muutoksia, ei budjetoida.

Tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden sitovuus

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto. Valtuustoon nähden sitovat erät on määritelty seuraavasti.

Käyttötalousosan sitovuus

Valtuusto osoittaa käyttötalouden määrärahat ja tuloarviot tulosalueittain. Kunnanhallituksen ja lautakuntien talousarvion sitovuus valtuustoon nähden on toimintakate eli tulojen ja menojen välinen erotus (nettoperiaate). Valtuusto päättää talousarviossa tulojen ja menojen erotuksen määrärahana tai tuloarviona. Kunnanvaltuusto hyväksyy talousarvion kunnanhallitusta ja lautakuntia sitovaksi toimielintasolla, joten toimielin ei saa ylittää toimielintason talousarviota ilman valtuuston hyväksymistä. Määrärahojen korottamista tai tuloarvion alentamista koskeva talousarvion muutos on käsiteltävä valtuustossa riippumatta siitä, johtuuko poikkeama arvioitujen bruttomenojen ylittymisestä vai bruttotulojen alittumisesta. Toimielin voi tulosalueidensa sisällä ja välillä päättää määrärahojen siirroista. Valtuusto asettaa käyttötalousosassa lisäksi toiminnalliset tavoitteet, jotka ovat sitovia toi-

mielimitäin. Tulosalueittain esitettävät poistot ja muut laskennalliset erät sekä suoritemittarit eivät ole valtuustoon nähden sitovia.

Tuloslaskelmaosan sitovuus

Tuloslaskelmaosan määrärahojen ja tuloarvioiden osalta valtuustoon nähden sitova on vuosikate. Pitkävaikutteisten tuotannontekijöiden poistoja ei budjetoida määrärahoina, vaan niiden sitovuus määritetään poistosuunnitelmassa. Tuloslaskelmaosassa esitetään lisätietona myös tulo-rahoituksen riittävyttä kuvaavia tunnuslukuja ja tavoitteita, jotka eivät ole valtuustoon nähden sitovia.

Investointiosan sitovuus

Valtuusto hyväksyy investointiosan määrärahat ja tuloarviot hankkeittain tai hankeryhmittäin. Pitkävaikutteisten tuotannontekijöiden hankinnat on esitetty investointiosassa sitovuustason mukaisesti. Rakentamisohjelmassa eriteltävät suunnitelmakauden talonrakennus- ja kiinteiden rakenteiden hankkeet sekä energiahuollon investoinnit ovat sitovia hankkeittain

Seuraavat euromääräiset rajat alittavat, yksittäiset hankinnat esitetään sitovina lautakunnittain hankeryhmätasolla:

- Aineettomat oikeudet ja muut pitkävaikutteiset menot: 30 000 euroa
- Maa- ja vesialueet: 100 000 euroa
- Rakennukset: 50 000 euroa
- Kiinteät rakenteet ja laitteet: 30 000 euroa
- Koneet ja kalusto sekä muut aineelliset hyödykkeet: 10 000 euroa
- Sijoitukset: 50 000 euroa

Rahoitusosan sitovuus

Rahoitusosassa valtuustoon nähden sitovaa on pitkäaikaisten lainojen muutos. Rahoitusosassa esitetään lisätietona myös toiminnan ja investointien rahoituksen tunnuslukuja ja tavoitteita, jotka eivät ole valtuustoon nähden sitovia. Kunnan ja kunnan kokonaan omistamien yhtiöiden väliset konsernin lainajärjestelyt ovat mahdollisia kunnanvaltuuston päätöksen (14.6.2012 / 50 §) mukaisesti: kunnan myöntämien lainojen kokonaismäärä yhtiötä kohti, samoin kuin kunnan yksittäiseltä yhtiöltä ottaman lainan määrä, voi olla kerrallaan enintään 300 000 euroa.

Tilivelvolliset ja seurantavastuu

Tilivelvollisia ovat seuraavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat:

- kaikkien toimielinten jäsenet (lukuun ottamatta valtuustoa)
- kaikkien toimielinten esittelijät
- kunnanjohtaja
- osastopäälliköt
- hallintojohtaja
- maaseutupäällikkö
- tekninen johtaja
- sosiaalijohtaja
- johtava lääkäri
- sivistysjohtaja

Tilivelvollisuus merkitsee vastuuta valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisesta, määrärahojen käytöstä ja tuloarvioiden kertymisestä talousarvion mukaisesti. Tilivelvollisten tulee huolehtia talousarvion toteutumisen seurannasta. Mahdollisessa määrärahan tai tuloarvion muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutus toiminnan tavoitteisiin.

Käyttösuunnitelmat

Kunnanvaltuuston vahvistettua talousarvion, jossa se on osoittanut toimielimille määrärahat, tuloarviot ja tavoitteet, toimielimet päättävät talousarvioehdotusten pohjaksi laatimiensa käyttösuunnitelmien tarkistamisesta siten, että ne vastaavat valtuuston hyväksymää talousarviota.

KÄYTTÖTALOUSOSA

8 Strateginen johto

8.1 Strategisen johdon toiminta-ajatus ja toiminnalliset tavoitteet

Strategisen johdon toiminta-ajatuksena on hyvinvoinnin lisääminen tervolalaisen kulttuuriperinteen pohjalta maaseutuelämän myönteisiä mahdollisuuksia vahvistamalla. Hyvätasoiset kunnalliset palvelut turvataan ylläpitämällä vakaata talouspohjaa.

8.2 Strategisen johdon määrärahat ja tuloarviot

Strategisen johdon tulosalue sisältää kunnanvaltuuston kokoustoiminnan ja seminaarien järjestämisen. Kunnanvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa. Uuden kuntalain valtuustoa koskevat säännökset tulivat voimaan 1.6.2017. Samasta ajankohdasta alkaa neljän vuoden mittainen valtuuston uusi toimikausi. Kunnanvaltuusto on 8.9.2016 päättänyt, että kunnanvaltuustoon valitaan 17 valtuutettua. Kunnanvaltuustolla on kokouksia vuosittain 6-7. Valtuustoseminaareja on järjestetty kaksi–neljä kertaa vuodessa. Tulosalue ei sisällä palkattua henkilöstöä.

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
STRATEGINEN JOHTO					
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-12118	-14100	-13900	-13900	-13900
Palvelujen ostot	-9534	-11900	-12300	-11800	-11800
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-608	-900	-2500	-900	-900
TOIMINTAKULUT	-22260	-26900	-28700	-26600	-26600
TOIMINTAKATE	-22260	-26900	-28700	-26600	-26600
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Suunnitelman mukaiset poistot		-2700	-1300	-2700	-2700
Poistot ja arvonalentumiset		-2700	-1300	-2700	-2700
TILIKAUDEN TULOS	-22260	-29600	-30000	-29300	-29300
Laskennalliset menot-tulot=netto	-446				

Perustelut määrärahoille ja tuloarvioille:

Kunnanvaltuuston menot koostuvat valtuuston työskentelyyn liittyvistä menoista, kokouspalkkioista ja ansionmenetyskorvauksista. Vuoden 2021 määrärahoissa ei ole merkittäviä muutoksia vuoden 2021 taloussuunnitelmaan. Vuoden 2021 määrärahoissa on varauduttu valtuustokauden vaihtumisen aiheuttamiin kustannuksiin.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Valtuuston kokouksia, kpl	6	6	7	6	6
Valtuustoseminaareja/iltakouluja, kpl	3	4	4	4	4

9 Kunnanhallitus

9.1 Kunnanhallituksen toiminta-ajatus ja toiminnalliset tavoitteet

Kunnanhallituksen toiminta-ajatuksena on kunnan väestöpohjan kasvattaminen toimeentulomahdollisuuksia luomalla aktiivisen elinkeino-, työllisyys- ja maapolitiikan avulla sekä hyvälaatuisten kunnallisten palvelujen edelleen kehittämisen ammattitaitoisen ja hyvinvoivan henkilöstön avulla.

NÄKÖKULMA	STRATEGISET TAVOITTEET	AVAINTEKI-JÄT	MITTARIT	TAVOITETA-SO 2021	TAVOITETA-SO 2023
VAIKUTTA-VUUS	<p>Työllisyysas-teen nostami-nen</p> <p>Monipuolinen ja laajasti käytetty elinkeinopalve-lu</p> <p>Aktiivinen kun-nan viestintä ja markkinointi</p>	<p>Työttömyyden vähentäminen</p> <p>Yritysoasaami-nen</p> <p>Sosiaalisen median hyö-dyntäminen</p> <p>Ajantasaiset, selkeät verkko-sivut</p>	<p>Työttömyysaste</p> <p>Yritysten ja työpaikkojen määrän muutos</p> <p>Sosiaalisen median julkai-sut</p> <p>Verkkosivu-uudistus</p>	<p>10,0 %</p> <p>Yritysten ja työpaikkojen määrä kasvaa</p> <p>300</p> <p>Toteutetaan uudistus kun-nan uuden brändin pohjal-ta</p>	<p>9,0 %</p> <p>Yritysten ja työpaikkojen määrä kasvaa</p> <p>300</p> <p>Verkkosivut päivitetään säännöllisesti</p>
PROSESSIT JA RAKEN-TEET	<p>Aktiivinen työl-lisyydenhoito</p> <p>Selkeät sisäiset prosessit</p> <p>Digitalisaation edistäminen</p> <p>Yritysten toi-mintaympäris-töjen ja -edellytysten kehittäminen</p>	<p>Yhteistyö TE-hallinnon kans-sa sekä kunnan sisällä</p> <p>Työllistämismallin luominen</p> <p>Tehtäväkuvien päivittäminen</p> <p>Tietojärjestelmien ja sähköisten palveluiden tuntemus</p> <p>Yhteistyö yrittäjien kanssa</p>	<p>Yhteistyöpala-vereiden määrä</p> <p>Työllistämismalli</p> <p>Ajantasaiset tehtäväkuvat</p> <p>Toimenpiteet</p> <p>Yrittäjätapaa-misten luku-määrä</p>	<p>Vähintään 1</p> <p>Kunnan työllis-tämismahdolli-suuksien selvit-täminen</p> <p>Tehtäväkuvien päivitystä jatke-taan</p> <p>Nykyisten jär-jestelmien parempi hyödyn-täminen</p> <p>Sähköistettävien palveluiden kartoitus</p> <p>Yrittäjätapaa-miset/ kehittämistilai-suudet väh. 4 kpl</p>	<p>Vähintään 1</p> <p>Kunnassa käy-tössä oma työllistämismalli</p> <p>Tehtäväkuvien tarkastus</p> <p>Uusia tietojär-jestelmiä ja sähköisiä pal-veluita tarpeen mukaan käyt-töön</p> <p>Yrittäjätapaa-miset/ kehittämistilai-suudet väh. 4 kpl</p>

NÄKÖKULMA	STRATEGISET TAVOITTEET	AVAINTEKI-JÄT	MITTARIT	TAVOITETA-SO 2021	TAVOITETA-SO 2023
	Päätösten vaikutusten järjestelmällinen ennakoarviointi	Arviointimene- telmän valinta ja jalkautami- nen	Yrittäjäbarometri Toimenpiteet	Vuoden 2020 barometrin tuloksiin reagointi (2,71/5) Otetaan käyttöön päätösten vaikutusten ennakoarviointi	Vuoden 2022 barometrin tulosten parantaminen (3,1/10) Päätösten vaikutusten ennakoarviointi osana päätöksentekoa
VOIMAVARAT JA TALOUS	Tasapainoinen talous	Hyvä kustannusten hallinta Toimintatulojen lisääminen Ajantasainen taloustieto	Toimintamenot Toimintatulot Raportointi	Kasvun hillitseminen Taksojen ja maksujen tarkistus 1 krt/kk	Kasvun hillitseminen Uusien toimintatulojen kartoitus 1 krt/kk
UUDISTUMI-NEN JA HENKILÖSTÖ	Osaava ja ammattitaitoinen oppiva henkilöstö Hyvinvoiva, työkykyinen henkilöstö	Koulutustarpeiden tunnistaminen ja kouluttautumisen mahdollistaminen Työhyvinvointi Työmotivaatio	Ajanmukainen koulutus ja riittävä täydennyskoulutus Työhyvinvointikyselyn tulos Kehityskeskustelujen suori- tus-% Osastopalave- reiden luku- määrä	Koulutus hyväksytyt koulutussuunnitelman mukaisesti Jokaisella vähintään 2 kpv Työhyvinvointikyselyn pohjalta työilmapiiriä kehittävien toimenpiteiden jatkaminen Kehityskeskustelut 100 % Vähintään 3	Koulutus hyväksytyt koulutussuunnitelman mukaisesti Jokaisella vähintään 2 kpv Työhyvinvointikyselyn pohjalta työilmapiiriä kehittävien toimenpiteiden jatkaminen Kehityskeskustelut 100 % Vähintään 3

9.2 Kunnanhallituksen määrärahat ja tuloarviot tulosalueittain

Kunnanhallitus sisältää yleisjohdon, henkilöstön, elinkeinojen kehittämisen ja julkisen liikenteen tulosalueet.

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
KUNNANHALLITUS TULOS- ALUEET YHTEENSÄ					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	160000	171000	182000	173800	165600
Maksutuotot	58834	73000	73000	73000	73000
Tuet ja avustukset	378399	566000	500500	450500	450500
Muut toimintatuotot	12199	7900	7900	7900	7900
TOIMINTATUOTOT	609431	817900	763400	705200	697000
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-1060839	-1286800	-1269100	-1251900	-1256700
Palvelujen ostot	-1291766	-1586700	-1566300	-1548100	-1543100
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-40438	-63400	-60500	-60500	-60500
Avustukset	-216974	-229600	-203600	-203600	-203600
Muut toimintakulut	-15135	-16000	-16000	-16000	-16000
TOIMINTAKULUT	-2625152	-3182500	-3115500	-3080100	-3079900
TOIMINTAKATE	-2015720	-2364600	-2352100	-2374900	-2382900
Rahoitustuotot ja -kulut	-44				
Muut rahoituskulut					
Rahoitustuotot ja -kulut	-44				
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-20608	-30800	-44600	-62200	-59300
Poistot ja arvonalentumiset	-20608	-30800	-44600	-62200	-59300
TILIKAUDEN TULOS	-2036373	-2395400	-2396700	-2437100	-2442200
Siitä sisäiset tulot	16410	25300	19800	19800	19800
Siitä sisäiset menot	-54978	-62300	-60100	-60100	-60100
Laskennalliset menot-tulot=netto	188602				

YLEISJOHTO

Yleisjohdon tulosalue vastaa kunnanhallituksen ja -valtuuston kokousasioiden valmistelusta, täytäntöönpanosta ja seurannasta sekä muista em. luottamustoimielinten tehtävistä sekä kunnan omistajapolitiikan toteutumisen seurannasta. Kunnan hallinnon ohjaus ja erityisesti kunnallistalouden suunnittelu ja seuranta ovat korostuneet valtiosuusjärjestelmän ja verotulojen jakoperusteiden muututtua ja muuttuessa. Yleisjohdon vastuulla olevia muita merkittäviä tehtäviä ovat kunnan laskentatoimi, keskitetysti hoidettavat henkilöstöasiat, kunnan tietojärjestelmät ja tietoliikenneyhteydet, työllisyydenhoito, keskusarkiston hoito ml. nimikirja ja luottamushenkilökortisto, edunvalvonta, pakolaistyö, puhelinvaihteen ja julkisten kuulutusten ilmoitustaulun hoito.

Suunnittelukaudella panostetaan edelleen viestintään ja markkinointiin yhteistyössä Riverbank Oy:n kanssa. Työllisyydenhoitoa kehitetään parantamalla yhteistyötä kunnan eri viranomaisten, TE-hallinnon ja muiden yhteisöryhmien kesken. Tavoitteena on luoda tervolalaisen työllistämisen malli. Kunnan palkkatukityöllistämällä pyritään ennen kaikkea työllistettävän työmarkkinakelpoisuuden parantamiseen. Erityinen huomio työllisyy-

denhoidossa on nuorten ja pitkäaikaistyöttömien työllistämässä. Kunnassa toimii työpaja, josta tällä hetkellä hoidetaan kuntosali, hyötyjäteasema ja kierrätyskeskus.

Kunnan jo olemassa olevien tietojärjestelmien hyödyntämistä parannetaan. Uusia tietojärjestelmiä ja sähköisiä palveluja otetaan käyttöön tarvelähtöisesti kuitenkin kustannukset huomioiden.

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
YLEISJOHTO					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	137563	145500	156900	148700	140500
Maksutuotot	45040	53000	53000	53000	53000
Tuet ja avustukset	302807	278000	236000	236000	236000
Muut toimintatuotot	11749	7900	7900	7900	7900
TOIMINTATUOTOT	497158	484400	453800	445600	437400
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-894196	-1050300	-1035700	-1048400	-1050700
Palvelujen ostot	-835977	-901000	-908400	-908400	-908400
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-32603	-37700	-35600	-35600	-35600
Avustukset	-157722	-186600	-171600	-171600	-171600
Muut toimintakulut	-10860	-10500	-10700	-10700	-10700
TOIMINTAKULUT	-1931358	-2186100	-2162000	-2174700	-2177000
TOIMINTAKATE	-1434200	-1701700	-1708200	-1729100	-1739600
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-20608	-28700	-42900	-57200	-54300
Poistot ja arvonalentumiset	-20608	-28700	-42900	-57200	-54300
TILIKAUDEN TULOS	-1454853	-1730400	-1751100	-1786300	-1793900
Siitä sisäiset tulot	16410	24000	19000	19000	19000
Siitä sisäiset menot	-51129	-55600	-54800	-54800	-54800
Laskennalliset menot-tulot=netto	166 656				

Perustelut määrärahoille ja tuloarvioille:

Yleisjohdon tulosalueella ei ole merkittäviä muutoksia verrattuna taloussuunnitelmaan. Talouden tasapainottamiseksi on kiinnitetty huomiota aikaisemmin käyttämättä jääneisiin määrärahoihin ja niiden karsimiseen.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Hallituksen kokouksia, kpl	17	16	17	16	16

HENKILÖSTÖ

Tulosalueeseen kuuluu henkilöstöpalveluiden, koulutuksen ja yhteistoiminnan hoitaminen. Henkilöstöpalvelut koostuvat muun muassa palkanlaskennasta ja kunnan henkilöstön työterveyshuollosta. Koulutus pitää sisällään koulutusmäärärahan, jota ei jaeta hallintokunnittain. Yhteistoimintaan kuuluvat muun muassa keskitetysti hoidettavat henkilöstöasiat, pääsopijajärjestöjen luottamusmiehille maksettavat palkkiot, työsuojelutoiminta ja henkilöstötoimikunta.

Kuntastrategian mukaisesti hyvinvoiva, osaava ja työssään viihtyvä henkilöstö on toiminnan keskeisin voimavara. Henkilöstön työkykyyn ja työhyvinvointiin kiinnitetään entistä suurempaa huomiota, jotta työkyvyttömyyseläkkeistä ja sairauslomista johtuvia kustannuksia saadaan laskettua. Suunnittelukauden tavoitteena on luoda kor-

vaavan työn malli, jossa työkyvyttömyyden uhatessa työntekijälle pyritään löytämään hänen työkykyään vastaavaa työtä. Vuonna 2021 on tarkoitus hakea hankerahoitusta työhyvinvoinnin edistämiseksi. Myös esimiestyön laadulla on vaikutusta henkilöstön hyvinvointiin, joten hyvän johtamisen ja esimiestyön edellytyksiä kehitetään. Esimiestyötä tuetaan mm. koulutuksella ja esimiesten yhteisillä tilaisuuksilla. Esimiesten ja työntekijöiden välisen kehityskeskustelujen säännölliseen suorittamiseen kiinnitetään huomiota. Henkilöstölle järjestetään ergonomia- ja työhyvinvointikoulutuksia. Kunnan henkilöstön etätömahdollisuuksia edistetään ja luodaan etätöohjeistus.

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
HENKILÖSTÖ					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	8270	7200	7300	7300	7300
Tuet ja avustukset	68209	41000	65500	55500	55500
Muut toimintatuotot	450				
TOIMINTATUOTOT	76929	48200	72800	62800	62800
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-159731	-165200	-180800	-172500	-174800
Palvelujen ostot	-134433	-149700	-141100	-146100	-141100
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5601	-5400	-4700	-4700	-4700
Muut toimintakulut	-290	-300	-300	-300	-300
TOIMINTAKULUT	-300055	-320600	-326900	-323600	-320900
TOIMINTAKATE	-223126	-272400	-254100	-260800	-258100
TILIKAUDEN TULOS	-223126	-272400	-254100	-260800	-258100
Siitä sisäiset menot	-2905	-3300	-3300	-3300	-3300
Laskennalliset menot-tulot=netto	71976				

Perustelut määrärahoille ja tuloarvioille:

Henkilöstön tulosalueella on varauduttu työhyvinvoinnin kehittämishankkeeseen. Henkilöstön kehittämismäärärahaan ja ePassiin on varattu yhteensä 18.000 euroa.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2021	TS 2022
Työkyvyttömyyseläkemaksu, %	1,49	2,11	1,74	1,50	1,40

ELINKEINOJEN KEHITTÄMINEN

Elinkeinojen kehittämisen tulosalue sisältää elinkeinoneuvonnan, Maaseudulta Käsin –messujen järjestämisen, yritystoiminnan tukemisen, markkinoinnin, ja hanketoiminnan. Kunnan elinkeinopolitiikan perustavoitteena on luoda sellaiset toiminnalliset ja sosiaaliset ulkoiset olosuhteet, että paikkakunnan työpaikkojen määrä lisääntyy yritystoiminnan tai muun kehittymisen kautta. Käytännön toimet painottuvat valittuihin painopistealueisiin: mekaaniseen puunjalostukseen, konepajateollisuuteen, uusiutuvaan energiaan, maa- ja metsätalouteen sekä näiden lisäksi kädentaitoihin perustuvaan yritystoimintaan, matkailuun ja elintarvikkeiden jatkojalostukseen. Tulosalueen henkilöstöön ei kuulu vakinaisesti palkattua henkilöstöä, määräaikaaisesti palkattuina ovat mahdolliset projektityöntekijät ja messuhenkilöstö.

Kuntastrategian pohjalta kunnan markkinointiin panostetaan suunnitelmallisilla toimenpiteillä. Vuoden 2021 aikana luodaan kunnalle kuntastrategian mukainen brändi. Kunnan toimitilatarjontaan pyritään löytämään etätöyön tekemiseen soveltuvia tiloja, joita markkinoidaan aktiivisesti.

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
ELINKEINOJEN KEHITTÄMINEN					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	14168	18300	17800	17800	17800
Maksutuotot	13794	20000	20000	20000	20000
Tuet ja avustukset	0	226000	178000	138000	138000
TOIMINTATUOTOT	27962	264300	215800	175800	175800
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-6912	-71300	-52600	-31000	-31200
Palvelujen ostot	-232515	-427700	-398800	-375600	-375600
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2234	-19700	-19600	-19600	-19600
Avustukset	-59252	-43000	-32000	-32000	-32000
Muut toimintakulut	-3984	-5200	-5000	-5000	-5000
TOIMINTAKULUT	-304896	-566900	-508000	-463200	-463400
TOIMINTAKATE	-276935	-302600	-292200	-287400	-287600
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	0	-2100	-1700	-5000	-5000
Poistot ja arvonalentumiset	0	-2100	-1700	-5000	-5000
TILIKAUDEN TULOS	-276935	-304700	-293900	-292400	-292600
Siitä sisäiset tulot	0	1300	800	800	800
Siitä sisäiset menot	-945	-3400	-2000	-2000	-2000
Laskennalliset menot-tulot=netto	-41187				

Perustelut määrärahoille ja tuloarvioille:

Määrärahoissa on varauduttu kunnanhallituksen Lapin liitolle esittämien Lapin maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelman mukaisten hankkeiden käynnistämiseen. Vuoden 2021 hankkeista merkittävin on Westside-hanke, joka on saanut myönteisen rahoituspäätöksen syksyllä 2019. Määräraha on vuosittain myös Maaseudulta Käsin –messujen järjestämiseen. Kunnan brändityölle on tehty määrärahavaraus.

JULKINEN LIIKENNE

Julkisen liikenteen tulosalueeseen kuuluvat mm. asiointiliikenteen järjestäminen, seudullisen joukkoliikenteen rahoitusosuus sekä liikenneturvallisuuustyöryhmän toiminta. Kunnan tuella on kuntalaisille pyritty turvaamaan mahdollisuus hakea välttämättömät palvelut joukkoliikennevälinein ja asioida kuntakeskuksessa vähintään kerran viikossa. Samalla pyritään turvaamaan koululaiskuljetusten kannalta tärkeät reitit. Julkisen liikenteen osalta lähitulevaisuus edellyttää maaseutuliikenteen uusien mahdollisuuksien etsimistä ja toteuttamista. Varsinkin haja-asutusalueella joukkoliikenteen käyttäjät ovat vähenemässä ja väestörakenteen kehitys luo haasteita sopivien liikennepalvelujen tarjoamiseksi. Tavoitteena on turvata toimivat liikennepalvelut ja sitä kautta tukea maaseudulla asumista.

Kunta järjestää asiointiliikennettä Lehmikummusta, Kätkävaarasta, Suolijoelta, Koivusta, Kuusikosta ja Paakkolasta sekä Ylipaakkolasta kirkonkylälle. Asiointikuljetukset on kilpailutettu vuonna 2020 yhdessä koulu- ym. kuljetusten kanssa. Sopimukset ovat voimassa 31.7.2025 asti.

Tervolan kunta on mukana Meri-Lapin joukkoliikenteen seudullista kunnallista viranomaista koskevassa yhteistoimintasopimuksessa. Tulosalue ei sisällä palkattua henkilöstöä.

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
JULKINEN LIIKENNE					
TOIMINTATUOTOT					
Tuet ja avustukset	7383	21000	21000	21000	21000
TOIMINTATUOTOT	7383	21000	21000	21000	21000
TOIMINTAKULUT					
Palvelujen ostot	-88842	-108300	-118000	-118000	-118000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	-600	-600	-600	-600
TOIMINTAKULUT	-88842	-108900	-118600	-118600	-118600
TOIMINTAKATE	-81459	-87900	-97600	-97600	-97600
TILIKAUDEN TULOS	-81459	-87900	-97600	-97600	-97600
Laskennalliset menot-tulot=netto	-8843				

Perustelut määrärahoille ja tuloarvioille:

Julkisen liikenteen tulosalueen tulot muodostuvat seutulipun kustannuksiin sekä joukkoliikenteen ostamiseen saatavasta valtionavustuksesta. Tervolan kunta on ollut mukana Kemi - Tornio seudun seutulippujärjestelmässä, joka on korvattu uudella toteutustavalla syksyllä 2020. Määrärahoissa on varauduttu Kemi-Tornio -alueen seutuliiikenteen kustannuksiin. Taloussuunnitelmaan verrattuna tulosalueelle esitetään menojen lisäämistä, koska uusien asiointiliikennesopimusten myötä kustannukset kohosivat arvioitua enemmän. Kunnan rahoitusvastuu alueellisesta liikenteestä on kasvanut merkittävästi markkinaehtoisen linja-autoliikenteen vähentyessä.

11 Keskusvaalilautakunta

11.1 Keskusvaalilautakunnan toiminta-ajatus ja toiminnalliset tavoitteet

Keskusvaalilautakunnan toiminta-ajatuksena on vaalien järjestäminen keskusvaalilautakunnan, yhden vaalilautakunnan ja yhden vaalitoimikunnan avulla. Kunta muodostaa yhden äänestysalueen.

11.2 Keskusvaalilautakunnan määrärahat ja tuloarviot

Kunta muodostaa eduskuntavaaleissa, tasavallan presidentin ja EU- sekä kuntavaaleissa yhden äänestysalueen, johon kunnanhallitus tarvittaessa asettaa vaalilautakunnan. Laitoksissa tapahtuvasta äänestyksestä vastaa yksi vaalitoimikunta. Lisäksi valtuusto asettaa toimikaudekseen keskusvaalilautakunnan.

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
VAALIT					
TOIMINTATUOTOT					
Tuet ja avustukset	10661				5000
TOIMINTATUOTOT	10661				5000
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-17349		-11600		-10200
Palvelujen ostot	-4023		-1700		-1900
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-245		-1900		-1800
TOIMINTAKULUT	-21617		-15200		-13900
TOIMINTAKATE	-10956		-15200		-8900
TILIKAUDEN TULOS	-10956		-15200		-8900
Siitä sisäiset menot	-331				
Laskennalliset menot-tulot=netto	-153				

Perustelut määrärahoille ja tuloarvioille:

Muissa vaaleissa kuin kuntavaaleissa oikeusministeriö suorittaa kunnalle kertakorvauksena ministeriön vahvistaman euromäärän jokaisesta kyseisissä vaaleissa äänioikeutetusta kunnan asukkaasta. Vuoden 2019 eduskuntavaaleissa kertakorvauksen määrä oli 2,2 euroa. Henkilöstömenot muodostuvat vaalilautakunnan, vaalitoimikunnan ja keskusvaalilautakunnan palkkioista sekä vaalitoimitsijoiden ja keskusvaalilautakunnan sihteerin palkkoista. Palvelujen ostoissa ovat vaalikuljetukset. Vuonna 2021 järjestetään kuntavaalit ja vuonna 2023 eduskuntavaalit. Vuonna 2022 ei ole säännönmukaisia vaaleja.

12 Maaseutulautakunta

12.1 Maaseutulautakunnan toiminta-ajatus ja toiminnalliset tavoitteet

Maaseutuelinkeinot tuottaa maaseutuyrityksille monipuolisia ja laadukkaita palveluja.

NÄKÖKULMA	STRATEGISET TAVOITTEET	AVAINTEKIJÄT	MITTARIT	TAVOITETA-SO 2021	TAVOITETA-SO 2023
VAIKUTTA-VUUS	Asiakaskeskeinen toiminta Vahva perusmaatalous koko yhteistoiminta-alueella Asiakaspalvelujen saatavuus Maaseudun kehittäminen	Riittävä ja ammattitaitoinen henkilöstö Vahvan ammattitaidon omaava henkilöstö ja luotettavat suhteet sidosryhmiin Toimipisteet, sijaistaminen Kehitetään strategisesti koko aluetta yhteistyössä toimijoiden kanssa	Maksajavirastosopimuksen vaatimat henkilöstöresurssit Aikataulujen mukaiset maksatukset ja maatilojen kehittyminen Viranhaltijoiden tavoitettavuus Neljännesvuosittain sähköpostit maaseudun kehittämistä asiantuntijapalveluilla	5 hlöä Yhteistoiminta-alueen laadukas toiminta Riittävä määrä osaavaa henkilöstöä Viidellä alueella kehitetään maaseutua aktiivisesti toimijoiden kanssa	5 hlöä Yhteistoiminta-alueen toiminta ja kehittyminen Riittävä määrä osaavaa henkilöstöä Kuudella alueella kehitetään maaseutua aktiivisesti toimijoiden kanssa
PROSESSIT JA RAKEN-TEET	Lainmukaisuus Sähköinen tukihaku	Riittävä henkilöstö Tiedotus ja koulutus	Tarkastukset, maksatus, päätökset, kuulemiset, takaisinperinnät, sitoumukset Sähköisten tukihakemusten määrä	Toiminta säädösten mukaisesti 97 %	Toiminta säädösten mukaisesti 99 %
VOIMAVARAT JA TALOUS	Kustannustehokkuus Tasapainoinen talous	Toiminta- ja taloussuunnitelman sisäistäminen Lainmukaisuus Talouden ja toiminnan seuranta	Tilinpäätös Tilinpäätös Seurannan tiheys	Talous tasapainossa Uusien tehokaiden toimintamallien omaksuminen Lautakunta 3 krt/vuosi	Talous tasapainossa Jatkuva tehokkuus Lautakunta 3 krt/vuosi

NÄKÖKULMA	STRATEGISET TAVOITTEET	AVAINTEKI-JÄT	MITTARIT	TAVOITETA-SO 2021	TAVOITETA-SO 2023
UUDISTUMI-NEN JA HEN-KILÖSTÖ	Osaamistarpei-den ennakointi ja kohdentami-nen	Tarkoituksen-mukainen täy-dennyskoulutus	Osaamisen ylläpitäminen	Henkilökohtai-set tavoitteet	Ammattitaitoi-nen henkilöstö
	Tiedon lisäämi-nen	Toimivat sidos-ryhmäsuhteet	Asiakaspalaute	Ammattitaitoi-nen henkilöstö	Kyky vastata haasteisiin
	Hyvä strategi-nen johtaminen	Täydennyskou-lutus	Kehittämiskes-kustelut	100 %	100 %

12.2 Maaseutulautakunnan tuloarviot ja määrärahat tulosalueittain

Tehtävä

Maaseutuelinkeinojen tehtävänä on hoitaa maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa (210/2010) säädetyn lain mukaiset maaseutuelinkeinoviranomaiselle säädetty viranomaistehtävät sekä maaseutuelinkeinojen kuntien kehittämistehtävät. Maksajavirastosopimus edellyttää Tervolan kuntaa hoitamaan maataloustukiin liittyvät asiat komission maksajavirastoasetuksen (EY) N:o 907/2014 mukaisesti.

MAASEUTUELINKEINOT

Maaseutuhallinnon palvelusuunnitelma

Tervolan kunta on allekirjoittanut maksajavirastosopimuksen Ruokaviraston (entinen Maaseutuvirasto eli MAVI) kanssa lokakuussa 2012. Sopimuksessa Tervolan kunnalle delegoidaan maksajavirasto- ja hallintoviranomais-tehtävät. Maataloushallinnon yhteistoiminta-alue käsittää Keminmaan, Ranua, Simon, Tervolan ja Tervolan kun-nat sekä Kemin, Rovaniemen ja Tornion kaupungit. Asiakaspalvelu järjestetään hajautettuna yhteistoiminta-alueen kunnissa asiakaslähtöisyyden perusteella. Maaseututoimistolla on toimipisteet viidessä sopijakunnan toimipisteessä. Maksajavirastosopimus määrittelee tarvittavat henkilöstöresurssit. Tervolan yhteistoiminta-alueen maaseutuhallinnossa työskenteli vuonna 2020 viisi vakituista työntekijää.

Yhteistoiminta-alue täyttää maksajavirastosopimuksessa määritellyt vuosittaiset palvelutavoitteet ja maatalous-tukien käsittely hoidetaan säädösten ja ohjeiden mukaisesti. Viljelijäkoulutukset järjestetään yhdessä sidosryh-mien kanssa. Asiakkaille annetaan neuvontaa ja yhteistoiminta-alueen tuenhakijoille tiedotetaan ajankohtaisista asioista sekä edistetään sähköisten palvelujen käytön lisäämistä. Vuonna 2020 yhteistoiminta-alueella oli yhteensä 587 tuenhakijaa. Henkilöstön ammattitaitoa ylläpidetään Ruokaviraston järjestämällä koulutuksilla.

Perustelut määrärahoille ja tuloarvioille:

Maaseutuhallinnon talousarvion määrärahavaraukset kohdistuvat lähes yksinomaan lakisääteisten tehtävien suorittamiseen. Maksutulot koostuvat maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen sopijakuntien maksamista kuntaosuuksista.

Kunta	Tiloja kpl	vähennystä v:sta 2019
Kemi	2	
Keminmaa	35	
Ranua	120	-4
Rovaniemi	158	-1
Simo	53	+1
Tervola	96	+1
Tornio	123	-5
Yhteensä	587	-8

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
MAASEUTUELINKEINOT					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	259				
Maksutuotot	269015	269300	269300	269300	269300
TOIMINTATUOTOT	269275	269300	269300	269300	269300
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-218573	-250500	-244700	-244700	-244700
Palvelujen ostot	-5268	-11700	-17100	-17100	-17100
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3331	-5700	-6300	-6300	-6300
Avustukset	-13861	-22000	-22000	-22000	-22000
Muut toimintakulut	-416	-3400	-3200	-3200	-3200
TOIMINTAKULUT	-241448	-293300	-293300	-293300	-293300
TOIMINTAKATE	27827	-24000	-24000	-24000	-24000
TILIKAUDEN TULOS	27827	-24000	-24000	-24000	-24000
Siitä sisäiset tulot	49821	49800	51000	51000	51000
Siitä sisäiset menot	-909	-4700	-1200	-1200	-1200
Laskennalliset menot-tulot=netto	-8395				

Perustelut määrärahoille ja tuloarvioille:

Maaseutuhallinnon talousarvion määrärahavaraukset kohdistuvat lähes yksinomaan lakisääteisten tehtävien suorittamiseen. Maksutulot koostuvat maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen sopijakuntien maksamista kunta-osuuksista. Lomituspalvelut siirtyivät Ylitornion hallinnoimaksi 1.1.2019.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
lautakunnan kokouksia, kpl	2	2	3	3	3
tiloja	595	587	570	560	560
lohkoja kpl	13 178	12 940			
peltoa ha	27 121	24 846			
maksettuja tukia €	25 144 721	26 320 566			
tukipäätöksiä kpl	3 795	3 566			
sähköisiä tukihakemuksia	565	569	547	547	547

13 Tekninen lautakunta

13.1 Teknisen lautakunnan toiminta-ajatus ja toiminnalliset tavoitteet

Tekninen toimi huolehtii kunnan rakennetun ympäristön toimivuudesta, ympäristön tarkoituksenmukaisesta käytöstä, edistää rakentamista, toimivan yhdyskuntarakenteen kehittymistä, terveellisen ja turvallisen ja asuin- ja elinympäristön muodostumista sekä huolehtii kunnan keskitetystä ruokahuollosta ja siivouspalveluista.

NÄKÖKULMA	STRATEGISET TAVOITTEET	AVAINTEKI-JÄT	MITTARIT	TAVOITETA-SO 2021	TAVOITETA-SO 2023
VAIKUTTA-VUUS	Palveluiden tuottaminen kunnalle ja kuntalaisille kustannustehokkaasti ja asiantuntevasti	Toimiva hallinto ja päätöksenteko	Läsnäolo lautakunnan kokouksissa	90 %	90 %
		Hankkeiden ennakointi	Seuraavan vuoden rakennushankkeiden esi- ja hanke-suunnitelmat laadittu	50 %	60 %
		Kustannustietoisuus ja -tehokkuus	Hankkeiden kustannusarvio/ toteutuma	+/- 15 %	+/- 15 %
	Vetovoimaiset rakennuspaikat teollisuudelle ja asuinrakentamiselle	Monipuolinen tonttitarjonta	Kaavoitus- ja ympäristöhankkeet	Kaavoituksia vireillä 1 hanketta Ympäristöhankkeita toteutuksessa 2	Kaavoituksia vireillä 1 hanketta Ympäristöhankkeita toteutuksessa 2
	Lähiruoan käytön lisääminen	Lähiruokien tuottajat/ tarjoajat	Lähiruokapäiviä vuodessa	8	11
	Toimiva ja kehittyvä tukipalvelutoiminta	Yhteistyö eri asiakasryhmien kanssa	Asiakaspalautteet ruokapalveluista ja siivouksesta	Asiakastyytyväisyyskyselyn toteuttaminen	Asiakastyytyväisyys 4 (asteikko 1-5)
PROSESSIT JA RAKEN-TEET	Itse tuotettujen palveluiden, kuntakonsernin yhtiöiden ja ostopalveluiden tasapaino ja niiden rajapintojen selkeys	Resurssien oikea kohdentaminen ja riittävyys	Perustehtävä, työnjako ja tavoitteenasettelu kunnan sisällä selkeä		
		Selkeät prosessit ja tehtäväkokonaisuudet	Rakentamisohjelman toteuttaminen suunnitelmien mukaan %	70 %	80 %

NÄKÖKULMA	STRATEGISET TAVOITTEET	AVAINTEKI-JÄT	MITTARIT	TAVOITETA-SO 2021	TAVOITETA-SO 2023
VOIMAVARAT JA TALOUS	Palveluiden ja toimintojen oikea taksarakenne ja tasapainoinen talous	Ajantasainen taksarakenne ja kustannus-seuranta	Taksojen ja maksujen tarkastukset	50 %	60 %
	Ostopalveluiden käyttö	Palveluiden ostonsuunnitelmällisuus	Talousarvion mukaisten ostopalveluiden toteutuminen	90 %	90 %
	Toimivat tietojärjestelmät ja työvälineet	Asianmukaiset järjestelmät ja työvälineet			
UUDISTUMINEN JA HENKILÖSTÖ	Osaavan ja motivoituneen työvoiman riittävyys	Kehittämiskeskustelut	Kehittämiskesk. lukumäärä/hlö/vuosi	1	1
	Osaamisen kehittäminen	Henkilöstön koulutus	Koulutuspäivien määrä/henkilö	Keskimäärin 0,5 pv/henkilö	Keskimäärin 1 pv/henkilö

13.2 Teknisen lautakunnan määrärahat ja tuloarviot tulosalueittain

Teknisen toimen päävastuualue sisältää tekninen johto, yleiset alueet, kiinteistöt, lämpökeskus, kaavoitus ja ympäristö sekä tukipalvelukeskus tulosalueet.

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	560589	542300	536100	536100	536100
Maksutuotot	85858	25100	25100	25100	25100
Muut toimintatuotot	689165	809500	689500	929500	929500
Tuet ja avustukset	69				
TOIMINTATUOTOT	1335681	1376900	1250700	1490700	1490700
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-1673271	-1896800	-1837400	-1862800	-1878800
Palvelujen ostot	-724867	-929500	-806800	-862300	-842800
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1376813	-1330100	-1345300	-1356500	-1361800
Avustukset	-2380	-12500	-12500	-12500	-12500
Muut toimintakulut	-163612	-269100	-178200	-400200	-387700
TOIMINTAKULUT	-3940943	-4438000	-4180200	-4494300	-4483600
TOIMINTAKATE	-2605262	-3061100	-2929500	-3003600	-2992900
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1130633	-984800	-1010600	-1161300	-1288100
Poistot ja arvonalentumiset	-1130633	-984800	-1010600	-1161300	-1288100
TILIKAUDEN TULOS					
Siitä sisäiset tulot	246574	231300	231100	231100	231100
Siitä sisäiset menot	-228488	-211400	-211400	-211400	-211400
Laskennalliset menot-tulot=netto	1997980				

TEKNINEN JOHTO

Tulosalueeseen kuuluvat teknisen osaston hallintopalvelut sekä teknisen lautakunnan kokoustoiminta. Tavoitteena on teknisten palvelujen ylläpitäminen ja kehittäminen luotettavalla, tehokkaalla ja taloudellisella tavalla.

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
TEKNINEN JOHTO					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	13133	13000	13000	13000	13000
Maksutuotot	440				
TOIMINTATUOTOT	13573	13000	13000	13000	13000
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-185553	-194000	-195300	-198000	-200500
Palvelujen ostot	-9178	-10700	-10400	-10500	-10700
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-910	-2000	-1500	-1500	-1600
Muut toimintakulut	-2254	-5000	-5000	-5000	-5000
TOIMINTAKULUT	-197895	-211700	-212200	-215000	-217800
TOIMINTAKATE	-184322	-198700	-199200	-202000	-204800
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-570	-1000	-3400	-6400	-6700
Poistot ja arvonalentumiset	-570	-1000	-3400	-6400	-6700
TILIKAUDEN TULOS	-184892	-199700	-202600	-208400	-211500
Siitä sisäiset menot	-1026	-1400	-1400	-1400	-1400
Laskennalliset menot-tulot=netto	-9538				

Perustelut määrärahoille ja tuloarvioille:

Tulosalueelle ei ole suunnitelmakaudelle odotettavissa merkittäviä toiminnallisia muutoksia

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Lautakunnan kokouksia, kpl/v	9	10	10	10	10

YLEISET ALUEET

Tulosalue sisältää liikenneväylien ja yleisten alueiden (puistot, leikkikentät, liikuntapaikat, reitistöt ja venesatama) rakentamisen ja kunnossapidon, sekä yksityisteiden talviaurauksen ja avustustoiminnan sekä jätehuollon. Tavoitteena on pienimuotoinen maaseutumiljööseen sopeutuva viihtyisä ja turvallinen elinympäristö, mikä on taloudellinen rakentaa ja ylläpitää. Katuja on rakennettu kaikkiaan n. 19,5 km, joista suurin osa on päällystetty. Yksityisteiden kunnossapitoon osallistutaan myöntämällä auraus- ja kesäkunnossapitoavustuksia sekä auraamalla yleisesti käytössä olevia merkittäviä läpikulkuteitä, joiden auraamisella on yleistä yhteiskunnallista hyötyä.

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
YLEISET ALUEET					
TOIMINTATUOTOT					
Maksutuotot	578	600	600	600	600
Muut toimintatuotot	27				
TOIMINTATUOTOT	605	600	600	600	600
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-79417	-108500	-104800	-106300	-107700
Palvelujen ostot	-325434	-290000	-313000	-336500	-339800
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-54385	-56000	-55000	-56000	-57000
Avustukset	-2380	-12500	-12500	-12500	-12500
Muut toimintakulut	-384	-1400	-1000	-1000	-1100
TOIMINTAKULUT	-461999	-468400	-486300	-512300	-518100
TOIMINTAKATE	-461394	-467800	-485700	-511700	-517500
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-302983	-276300	-348400	-419900	-432000
Poistot ja arvonalentumiset	-302983	-276300	-348400	-419900	-432000
TILIKAUDEN TULOS	-764377	-744100	-834100	-931600	-949500
Laskennalliset menot-tulot=netto	-92708				

Perustelut määrärahoille ja tuloarvioille:

Keskustien ja M.A. Castrenintien kunnossapito on siirtynyt valtiolta kunnan vastuulle Keskustien peruskorjauksen valmistuttua, joten vuodesta 2021 eteenpäin on esitetty 10 000 euron määrärahalisäys palvelujen ostoon. Vuodesta 2022 alkaen on lisätty määrärahaa monikäyttöreitistöjen kunnossapitoon 20 000 euroa. Molemmat muutokset on huomioitu jo vuosien 2021 ja 2022 taloussuunnitelmaa laadittaessa.

Suunnittelukaudella tullaan tarkastelemaan aurasavustusten myöntämisperusteet kunnanvaltuuston hyväksymien talouden tasapainottamistoimenpiteiden mukaisesti.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Tiestön kunnossapito; €/km/v	1 872	1 400	1 400	1 400	1400

KIINTEISTÖT

Tulosalue sisältää keskitetyn kiinteistönhuollon, rakennukset ja huoneistot, maa-alueet ja asumisen. Tavoitteena on pitää kunnan kiinteistöt käyttökuntoisina ja tarjota asianmukaiset, viihtyisät, terveelliset ja turvalliset toimi- ja asuintilat. Kiinteistöhoitotyö käsittää kaikki kunnan suorassa omistuksessa olevat rakennukset, joita on yhteensä 27 kpl ja joiden tilavuus on n. 98 000 m³. Em. lisäksi kunnalla on osakkeita kahdessa kiinteistöyhtiössä. Tekninen osasto huolehtii myös ASPA:n palveluasumisyksikön kiinteistöhoitotoista. Maa-alueita kunnan omistuksessa on yhteensä n. 991 ha. Kunnan suoraan omistamia vuokra-asuntoja kunnan kiinteistöillä on 61 kpl. Luku sisältää tehostetun palveluasumisen asunnot. Lisäksi kunnalla on vuokralla ASPA:n omistamien kiinteistöjen 13 huoneistoa. Vuoden 2021 aikana markkinoidaan kokeiluluonteisesti kunnan haja-asutusalueilla sijaitsevia rakennustontteja yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa. Lisäksi kunnan sähköisen tonttipörssin hyödyntämistä pyritään aktivoimaan markkinoimalla tonttipörssiä myyjille ja ostajille.

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
KIINTEISTÖT					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	40373	35500	27500	27500	27500
Maksutuotot	4820	4500	4500	4500	4500
Muut toimintatuotot	687297	809500	689500	929500	929500
TOIMINTATUOTOT	732491	849500	721500	961500	961500
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-314710	-348500	-330700	-335200	-340000
Palvelujen ostot	-217885	-417000	-261000	-290900	-266800
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-656407	-620000	-632300	-637300	-634200
Muut toimintakulut	-159343	-261000	-170700	-392700	-380000
TOIMINTAKULUT	-1348344	-1646500	-1394700	-1656100	-1621000
TOIMINTAKATE	-615853	-797000	-673200	-694600	-659500
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-688324	-568300	-541100	-610700	-744000
Poistot ja arvonalentumiset	-688324	-568300	-541100	-610700	-744000
TILIKAUDEN TULOS	-1304178	-1365300	-1214300	-1305300	-1403500
Siitä sisäiset tulot	15985	17500	17500	17500	17500
Siitä sisäiset menot	-227352	-210000	-210000	-210000	-210000
Laskennalliset menot-tulot=netto	759683				

Perustelut määrärahoille ja tuloarvioille:

Tuloarviota on pienennetty 8 000 eurolla, koska kesäaikainen ulkoalueiden hoitopalvelujen myynti Tervolan Vuokratalot Oy:lle on päättynyt. Hammashoitolan väistötilojen kustannuksia on lisätty vuodelle 2021 vuokra- ja muihin kustannuksiin 24 000 euroa ja vuodelle 2022 51 000 euroa. Vuoden 2022 summa sisältää myös konttien poisviennistä aiheutuvat kustannukset. Lisäksi vuodesta 2021 alkaen on varattu palveluihin kiinteistöjen energia-seurantajärjestelmän kustannuksiin 14 000 euroa. Suunnitelmakausille 2022 – 2023 on varattu tulo- ja menomäärärahat yritysten toimitilojen rakentamiseen.

Kiinteistöohjelmistoon on varattu aiemmin hyväksytyjen taloussuunnitelmien mukaisesti vuosittainen 5000 euron määräraha vuodesta 2022 alkaen. Suunnittelukaudella tullaan laatimaan kiinteistöstrategia kunnanvaltuuston hyväksymien talouden tasapainottamistoimenpiteiden mukaisesti.

Suunnittelukaudella tullaan tarkastelemaan kunnan omistamien talousmetsien hyödyntämistä nykyistä tehokkaammin.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Kiinteistöjen kunnossapitokustannukset; €/m ³ /vuosi	12	12	12	12	12

LÄMPÖKESKUS

Tulosalue sisältää kunnan kaukolämpötoiminnan. Tavoitteena on lämpöenergian tuottaminen kilpailukykyiseen hintaan sekä varalämmitysjärjestelmien (öljykattilat) käyttövalmiuden ylläpito. Lämpölaitoksen kokonaiskapasiteetti on 4,7 MW, josta kiinteän kotimaisen polttoaineen käyttökapasiteetti on 2,5 MW. Lämpötuotanto v. 2019 oli

n. 9 127 MWh. Koulukeskuksen vanha lämpölaite toimii varalämmönlähteenä. Kaukolämpöliittymiä on 60. Verkoston pituus on n. 4,8 km.

Taloussuunnittelukaudella tullaan tarkastelemaan mahdollisuudet varalämmitysjärjestelmien muuttamiseksi joko kokonaan tai osittain uusiutuvaa energiaa hyödyntäviksi. Öljyn käytön vähentäminen tai siitä kokonaan luopuminen lämpökeskuksella tukisi kuntastrategian tavoitetta uusiutuvan energian käytön lisäämisestä

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
LÄMPÖKESKUS					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	474733	460000	460000	460000	460000
TOIMINTATUOTOT	474733	460000	460000	460000	460000
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-27345	-52100	-48000	-49000	-49500
Palvelujen ostot	-24747	-18000	-21000	-22000	-22500
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-296557	-270000	-273000	-278000	-280000
TOIMINTAKULUT	-348649	-340100	-342000	-349000	-352000
TOIMINTAKATE	126083	119900	118000	111000	108000
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-125953	-113000	-102800	-95000	-60900
Poistot ja arvonalentumiset	-125953	-113000	-102800	-95000	-60900
TILIKAUDEN TULOS	131	6900	15200	16000	47100
Siitä sisäiset tulot	227327	210000	210000	210000	210000
Laskennalliset menot-tulot=netto	-38667				

Perustelut määrärahoille ja tuloarvioille:

Tulosalueella ei ole suunnittelukaudelle odotettavissa merkittäviä toiminnallisia muutoksia.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Kotimaisen polttoaineen osuus, %	96	90	90	90	90

KAAVOITUS JA YMPÄRISTÖ

Tulosalue sisältää kaavoituksen, rakennusvalvonnan ja ympäristön tulosityksiköt.

Rakennusvalvonnan tehtäviin kuuluvat erityislakeihin perustuvat lupapäätökset ja hyväksynät sekä rakennustyön valvontaan liittyvät katselmukset ja tarkastukset. Lisäksi rakennusvalvonnan tehtäviä ovat luvattoman rakentamisen ja rakennetun ympäristön hoidon valvonta sekä rakentamisen yleinen neuvonta. Rakennusvalvonnan tavoitteena on valvoa rakentamista yleisen edun kannalta sekä edistää rakennusten turvallisuutta ja terveellisyyttä sekä viihtyisää ympäristöä.

Taloussuunnittelukaudella rakennusvalvonnan palveluja kehitetään kuntastrategian tavoitteiden mukaisesti otamalla käyttöön sähköinen lupahakujärjestelmä. Järjestelmän hankinnalla sujuvoitetaan lupien hakemista ja käsittelyä.

Ympäristö -tulosyksiköön kuuluvat ympäristönsuojelu, ympäristöterveysvalvonta, öljyvahinkojen torjunta ja ajoneuvojen siirto. Ympäristönsuojelun palvelut ostetaan Rovaniemen kaupungilta ja ympäristöterveyden palvelut Meri-Lapin ympäristöpalveluilta. Ostopalvelusopimukset ovat kuntastrategian mukaisia kumppanuuksia.

Kaavoitus-tulosyksikön tavoitteena on turvallisen ja viihtyisän elinympäristön ylläpitäminen ja kehittäminen sekä vetovoimaisten rakennuspaikkojen lisääminen.

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
KAAVOITUS JA YMPÄRISTÖ					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	10				
Maksutuotot	80460	20000	20000	20000	20000
Muut toimintatuotot	1320				
TOIMINTATUOTOT	81789	20000	20000	20000	20000
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-22368	-40000	-42000	-42700	-43300
Palvelujen ostot	-80361	-128000	-138000	-139000	-140000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1517	-3500	-3500	-3700	-4000
TOIMINTAKULUT	-104246	-171500	-183500	-185400	-187300
TOIMINTAKATE	-22457	-151500	-163500	-165400	-167300
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-3665	-4400	-4300	-11300	-21500
Poistot ja arvonalentumiset	-3665	-4400	-4300	-11300	-21500
TILIKAUDEN TULOS	-26122	-155900	-167800	-176700	-188800
Siitä sisäiset menot	-13				
Laskennalliset menot-tulot=netto	-4876				

Perustelut määrärahoille ja tuloarvioille:

Tulosalueella ei ole suunnittelukaudelle odotettavissa merkittäviä toiminnallisia muutoksia. Sähköiseen lupahakujärjestelmään varataan taloussuunnitelman mukaisesti 5000 euron vuosittainen määräraha.

Rakennusvalvonnan ohjelmistokustannuksiin on lisätty 5 000 euron määräraha väestötieto-osan sekä pysyvän huoneistotunnuksen käyttöönoton ja rakennuksen käyttötarkoitukseluokituksen muutoksen toteuttamiseen ja ylläpitoon.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Myönnettyt rakentamisen luvat ja käsitellyt ilmoitukset		70	70	70	70

TUKIPALVELUKESKUS

Tukipalvelukeskuksen tulosalue sisältää kunnan yhteiskeittiöpalvelut (ruokapalvelu) ja kiinteistöhoitoon liittyvät siivouspalvelut.

Siivouspalvelujen tavoitteena on tuottaa asiakkaille taloudellisesti, tehokkaasti ja asiakaslähtöisesti siisti ja turvallinen asuin- ja työskentely-ympäristö ottaen huomioon jokaisen kohteen erityispiirteet. Oikein suoritettuna ja ammattitaitoisella siivoustyöllä on suuri merkitys kiinteistöjen kunnolle ja tulevaisuuden investointitarpeille.

Ruokapalvelujen tavoitteena on tarjota asiakkaille laadukasta ja monipuolista ruokaa eri ikäryhmien ravitsemussuosituksien ja elintarvikkeisiin liittyvä lainsäädäntö huomioiden. Elintarvikkeiden korkea kotimaisuusaste on ruokapalvelulle tärkeä perusta ja lähiruokatarjontaa lisätään saatavuuden ja resurssien puitteissa. Ruokapalvelu vastaa valtakunnallisiin suosituksiin lisäämällä mm. kala- ja kasvisruokien tarjontaa sekä vähentämällä punaisen lihan osuutta ja vastaavasti lisäämällä siipikarjan lihan käyttöä. Lähellä tuotettujen elintarvikkeiden ja raaka-aineiden hankkimisen ja käytön mahdollisuutta selvitetään, mikäli siihen osoitetaan riittävät resurssit.

Tukipalvelukeskuksessa työskentelee ammattinsa hallitseva, motivoitunut ja hyvin koulutettu henkilökunta. Päivittäisessä työssä huomioidaan ympäristövaikutukset mm. ruokahävikkiä vähentäen, ekologisia puhdistusaineita ja työmenetelmiä käyttäen sekä materiaaleja kierrättäen.

Tukipalvelukeskuksen toiminta-ajatuksena on luoda asiakkaille viihtyisiä ympäristöjä ja edistää hyvinvointia.

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
TUKIPALVELUKESKUS					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	32340	33800	35600	35600	35600
Tuet ja avustukset	69				
Muut toimintatuotot	81				
TOIMINTATUOTOT	32490	33800	35600	35600	35600
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-1043878	-1153700	-1116600	-1131600	-1137800
Palvelujen ostot	-67262	-65800	-63400	-63400	-63000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-367037	-378600	-380000	-380000	-385000
Muut toimintakulut	-1631	-1700	-1500	-1500	-1600
TOIMINTAKULUT	-1479807	-1599800	-1561500	-1576500	-1587400
TOIMINTAKATE	-1447317	-1566000	-1525900	-1540900	-1551800
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-9138	-21800	-10600	-18000	-23000
Poistot ja arvonalentumiset	-9138	-21800	-10600	-18000	-23000
TILIKAUDEN TULOS	-1456455	-1587800	-1536500	-1558900	-1574800
Siitä sisäiset tulot	3262	3800	3600	3600	3600
Siitä sisäiset menot	-97				
Laskennalliset menot-tulot=netto	1384086				

Perustelut määrärahoille ja tuloarvioille:

Henkilöstösuunnitelmassa on esitetty Mattisen koulun ravitsemistyöntekijän (työtehtäviin kuuluu sekä ruokahuolto että siivous) 88 %:n työajan muuttamista 100 %:ksi, joten palkkamäärärahoihin on esitetty 4000 euron lisäystä. Lisätyöajan tarve johtuu siivousalan lisääntymisestä koululle rakennetun tekstiilityöluokan myötä.

Lähiruokien käytön edistämiseksi haetaan hankerahoitusta. Kunnan omarahoitusosuuden kattamiseksi yhteiskeittöpalvelujen henkilöstömenoihin esitetään palkkamäärärahaa vuosille 2021 ja 2022 9 000 euroa/v ja ostopalveluihin yhteensä 1000 euroa/v.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Valmistettavia aterioita; kpl/pv	800	750	750	750	750

14 Sivistyslautakunta

14.1 Sivistyslautakunnan toiminta-ajatus ja toiminnalliset tavoitteet

Sivistyslautakunta tarjoaa kuntalaisille mahdollisuuksia monipuoliseen itsensä kehittämiseen ja osallistumiseen ylläpitämällä ja kehittämällä varhaiskasvatus-, koulutus-, kirjasto- ja vapaa-aikapalveluita.

NÄKÖKULMA	STRATEGISET TAVOITTEET	AVAINTEKIJÄT	MITTARIT	TAVOITETASO 2021	TAVOITETASO 2023
VAIKUTTA- VUUS	<p>Kehittyvät sivistystoimen palvelut</p> <p>Kierrättäminen osana kestävästä kehitystä</p> <p>Aktiivinen ulkoinen viestintä ja markkinointi</p>	<p>Systemaattinen arviointi</p> <p>Säännöllinen asiakaspalautteen kerääminen</p> <p>Kierrättämisen mahdollistavat olosuhteet</p> <p>Viestintä pohjautuu kuntastrategiaan ja hyvään hallintoon</p>	<p>Arviointijärjestelmä</p> <p>Palautekyselyt</p> <p>Kierrättävien toimipisteiden lkm</p> <p>Toimenpiteet</p>	<p>Laatu- ja arviointijärjestelmien kehittäminen tulosalueilla käynnissä</p> <p>Vähintään 1 sivistystoimen palveluita koskeva palautekysely</p> <p>Vähintään 5 toimipisteessä kierrätetään paperi, kartonki, metalli, lasi sekä akut ja paristot</p> <p>Sivistystoimi näkyy ja kuuluu positiivisesti ulospäin</p> <p>Varhaiskasvatuksen viestintän tehostaminen sähköisen verkkopalvelun avulla</p>	<p>Laatu- ja arviointijärjestelmien kehittäminen tulosalueilla jatkuu</p> <p>Suunnitelmalliset ja säännölliset palautekyselyt</p> <p>Kaikissa sivistystoimen toimipisteissä kierrätetään edellä mainitut tuotteet sekä muovi</p> <p>Sivistystoimi näkyy ja kuuluu positiivisesti ulospäin</p> <p>Varhaiskasvatuksen sähköinen viestintä vakiintuu</p>
PROSESSIT JA RAKEN- TEET	<p>Lapsi- ja perhemyönteisyys</p> <p>Hyvinvoiva lapsi ja nuori</p>	<p>Lasten oikeudet tunnetaan ja ne toteutuvat</p> <p>Opiskeluhoitotyön prosessit ovat toimivia</p>	<p>Toimenpiteet</p> <p>Toimenpiteet</p>	<p>Tutustuminen Unicefin lapsiystävällinen kunta -malliin ja lapsistrategian taustaineistoihin</p> <p>Monialaisten toimijoiden toimintatapojen selkeyttäminen</p>	<p>Lapsiystävällisen kunnan rakenteiden luominen sivistystoimessa</p> <p>Toimintatavat on hiottu toimiviksi yhdyspinnoiksi</p>

VOIMAVARAT JA TALOUS	Tasapainoinen sivistystoimen talous	Talouden ja toiminnan jatkuva seuranta ja reagoitavuus Hankerahoitusmahdollisuuksien hyödyntäminen	Seurannan tiheys Saadut hankerahoitukset kpl	Esimiehet 1 krt/kk Lautakunta 4 krt/v 4 kpl	Esimiehet 1 krt/kk Lautakunta 4 krt/v 4 kpl
UUDISTUMINEN JA HENKILÖSTÖ	Hyvä johtaminen Osaava ja motivoitunut henkilöstö	Johtamisosaaminen Hyvien johtamiskäytäntöjen jakaminen Säännölliset kehityskeskustelut Henkilöstökoulutuksen mahdollistaminen	Esimiehillä suoritettuna Jet tai vastaava johtamiskoulutus Toimenpiteet Käytyt kehityskeskustelut % henkilöstöstä Koulutukseen osallistuminen % henkilöstöstä Koulutuspv/vak. hlöstö	88 % Sivistystoimen esimiesten vertaisverkosto toiminta 100 % 100 % 4	88 % Toiminta vakiintuu 100 % 100 % 4

14.2 Sivistyslautakunnan määrärahat ja tuloarviot tulosalueittain

Sivistyslautakunta sisältää sivistystoimen johdon, varhaiskasvatuksen, peruskoulutuksen, lukiokoulutuksen, aikuiskoulutuksen, kirjaston ja vapaa-ajan tulosalueet.

	TP	TA	TA	TS	TS
	2019	2020	2021	2022	2023
SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	39999	58000	55400	55400	10600
Maksutuotot	155538	139200	132700	132700	132700
Tuet ja avustukset	71537	66600	99700	28500	28500
Muut toimintatuotot	222				
TOIMINTATUOTOT	267296	263800	287800	216600	171800
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-3577982	-3935400	-3833400	-3846800	-3812600
Palvelujen ostot	-624362	-716000	-1117000	-1047700	-1037100
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-261435	-273600	-229700	-216900	-216900
Avustukset	-331498	-364000	-175000	-174000	-174000
Muut toimintakulut	-20501	-7600	-12000	-10500	-10500
TOIMINTAKULUT	-4815778	-5296600	-5367100	-5295900	-5251100
TOIMINTAKATE	-4548482	-5032800	-5079300	-5079300	-5079300
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-131528	-126300	-123100	-35200	-39300
Poistot ja arvonalentumiset	-131528	-126300	-123100	-35200	-39300
TILIKAUDEN TULOS	-4680010	-5159100	-5202400	-5114500	-5118600
Siitä sisäiset menot	-6618	-5900	-7000	-7000	-7000
Laskennalliset menot-tulot=netto	-1 445846				

SIVISTYSTOIMEN JOHTO

Sivistystoimen johdon tulosalueen tehtävänä on mahdollistaa sivistyslautakunnan päätöksenteko sekä sivistysosaston palveluiden tuottaminen. Tulosalueella työskentelee sivistysjohtaja sekä hallintosihteeri, jonka työpanoksesta 10 % menee Kivalo-opiston tehtäviin.

Sivistystoimen johto vastaa sivistysosaston strategisesta, toiminnallisesta ja taloudellisesta suunnittelusta ja seurannasta sekä osaston henkilöstörekrytoinneista. Lähivuosien keskeisenä tavoitteena on saada aikaan sivistystoimen laatu- ja arviointijärjestelmä, jonka avulla palveluita kehitetään suunnitelmallisesti palautteisiin ja arviointeihin perustuen. Samoin strategiaperustaisena tavoitteena on ulkoisen viestinnän ja markkinoinnin kehittämisen siten, että sivistystoimi näkyy ja kuuluu positiivisesti ulospäin.

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
SIVISTYSTOIMEN JOHTO					
TOIMINTATUOTOT					
Maksutuotot	18104	18700	3700	3700	3700
TOIMINTATUOTOT	18104	18700	3700	3700	3700
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-80734	-82200	-83200	-84000	-84000
Palvelujen ostot	-4616	-8900	-7200	-6500	-6500
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2192	-2800	-2700	-2600	-2600
TOIMINTAKULUT	-87543	-93900	-93100	-93100	-93100
TOIMINTAKATE	-69439	-75200	-89400	-89400	-89400
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-36	-1000	-2000	-6000	-10000
Poistot ja arvonalentumiset	-36	-1000	-2000	-6000	-10000
TILIKAUDEN TULOS	-69475	-76200	-91400	-95400	-99400
Siitä sisäiset menot	-920	-1300	-1100	-1100	-1100
Laskennalliset menot-tulot=netto	-3937				

Perustelut määrärahoille ja tuloarvioille:

Toimintatulot muodostuvat hallintosihteerin 10 % työpanoksen myymisestä Kivalo-opistolle.

Sivistystoimen johdon tulosalueella toimintakatetta parannetaan pienentämällä palveluiden ostoa, mm. karsimalla koulutus- ja matkustuskuluja.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Lautakunnan kokouksia kpl	7	7	7	7	7

VARHAISKASVATUS

Varhaiskasvatus on lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu pedagogiikka. Tulosalueen tehtävänä on varhaiskasvatuspalveluiden järjestäminen tervolalaisille perheille heidän tarpeidensa mukaisesti.

Varhaiskasvatuspalveluita tarjotaan Lapinniemen päiväkodissa (kolme osastoa), Louen ja Kirkonkylän ryhmäperhepäiväkodeissa ja perhepäivähoidossa. Lisäksi varhaiskasvatuspalveluita hankitaan palveluseteleillä yksityisiltä palveluntuottajilta. Lapinniemen päiväkotitoimii myös vuorohoitopäiväkotina. Varhaiskasvatuksen tulosalueeseen sisältyy lisäksi Kelan kautta maksettavat lastenhoidon tuet. Toimintakauden 2020 - 2021 alkaessa varhaiskasvatuksessa oli 120 lasta ja 24 työntekijää. Lastenhoidon tukien piirissä oli 33 lasta. Varhaiskasvatuksen palvelutarve on muutaman viime vuoden aikana merkittävästi noussut. Tämä johtunee varhaiskasvatuslain muutoksista, parantuneesta työllisyystilanteesta sekä varhaiskasvatuksen arvostuksen noususta. Tulevaa kysyntää on kuitenkin vaikeaa ennustaa. Vuonna 2018 syntyi 37 lasta, vuonna 2019 19 lasta ja vuodelle 2020 on odotettavissa 26 lasta. Syksyllä 2020 perustettiin Lapinniemen päiväkodille kolmas osasto tilamuutosten myötä (14 paikkaa). Tämä luo varmuutta palveluiden järjestämiseen samalla kun perhepäivähoitajien rekrytointi näyttää vaikeutuvan. Samassa yhteydessä rekrytoitiin lainkin edellyttämä varhaiskasvatuksen erityisopettaja mahdollistamaan tarvittavien erityisvarhaiskasvatuspalveluiden järjestämisen.

Suunnitelmakauden tavoitteena on syventää varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaista pedagogista osaamista ja toimintaa. Strategiaperustaisina tavoitteina on lapsilähtöisen toiminnan omaksuminen lasten oikeuksiin perustuen sekä varhaiskasvatuksen ja kodin välisen viestinnän tehostaminen uuden sähköisen asiakasjärjestelmän avulla.

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
VARHAISKASVATUS					
TOIMINTATUOTOT					
Maksutuotot	111555	100000	105000	105000	105000
Tuet ja avustukset	3500	0	9700	0	0
TOIMINTATUOTOT	115055	100000	114700	105000	105000
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-781170	-852400	-900000	-909000	-909000
Palvelujen ostot	-28868	-27100	-214000	-196400	-196400
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-15844	-16200	-12100	-12000	-12000
Avustukset	-310145	-334000	-152000	-151000	-151000
Muut toimintakulut	-5984	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-1142011	-1229700	-1278100	-1268400	-1268400
TOIMINTAKATE	-1026957	-1129700	-1163400	-1163400	-1163400
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-10218	-10000	-7700	-2800	-100
Poistot ja arvonalentumiset	-10218	-10000	-7700	-2800	-100
TILIKAUDEN TULOS	-1037174	-1139700	-1171100	-1166200	-1163500
Siitä sisäiset menot	-338	-700	-700	-700	-700
Laskennalliset menot-tulot=netto	-269829				

Perustelut määrärahoille ja tuloarvioille:

Varhaiskasvatuksen maksutuotot pienevät, mikäli hallitus päättää alentaa varhaiskasvatusmaksuja. Tätä ei ole voitu vielä huomioida lukemissa. Kevään 2021 ajan on käytettävissä Varhaiskasvatuksen tukitoimet - hankkeeseen saatua hankerahoitusta.

Varhaiskasvatuksen tulosalueella toimintakatetta parannetaan tulojen lisäyksellä (hankerahoitus) sekä vähentämällä tarvikehankintoja.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Lapsia (keskimäärin vuoden aikana)	124	100	110	110	110
Hoitopäiviä	20 523	14 000	18 200	18 200	18 200

PERUSKOULUTUS

Perusopetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisinä ja yhteiskunnan jäseninä sekä opettaa tarpeellisia tietoja ja taitoja. Perusopetus tuottaa kaikille saman jatko-opintokelpoisuuden ja se on maksutonta. Opetussuunnitelman perusteet antavat yhtenäisen pohjan paikallisille opetussuunnitelmille ja siten vahvistavat koulutuksen tasa-arvoa koko maassa.

Perusopetusta järjestetään Kaisajoen, Louen ja Mattisen kouluissa esi-6-luokille sekä Lapinniemen koulussa esi-9-luokille. Erityisen tuen oppilaat opiskelevat joko yleisopetuksen luokkiin integroituina tai Lapinniemen koulun

erityisopetusryhmässä. Valmistavan opetuksen ryhmä perustetaan tarvittaessa Lapinniemen koululle. Peruskouluissa on oppilaita lukuvuonna 2020 - 2021 esioppilaat mukaan lukien 318, joista kuljetusedun saa 41 % oppilaista. Opettajia on 35, joista osa opettaa myös lukiossa ja koulunkäynninohjaajia on 9. Iltapäivätoimintaa järjestetään Lapinniemen ja Louen kouluilla. Kaisajoen ja Mattisen kouluilta järjestetään kuljetus Kirkonkylän iltapäivätoimintaryhmään. Oppilasennusteen mukaan syksyllä 2023 Louen oppilasennuste näyttäisi putoavan 27 oppilaaseen ja edelleen pienevään siitä eteenpäin.

Suunnitelmakauden tavoitteena on syventää opetussuunnitelman mukaista pedagogista osaamista ja toimintakulttuuria. Strategiaperustaisena tavoitteena on hyvinvoiva lapsi ja nuori. Tähän pääsemiseksi selkeytetään oppilashuollon prosesseja ja monialaisten toimijoiden toimintatapoja. Lisäksi tavoitteena on kestävän kehityksen edistämiseksi lisätä koulujen konkreettisia mahdollisuuksia kierrätykseen.

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
PERUSKOULUTUS					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	39999	58000	55400	55400	10600
Maksutuotot	15621	12000	15000	15000	15000
Tuet ja avustukset	27995	42900	63500	6000	6000
Muut toimintatuotot	222				
TOIMINTATUOTOT	83837	112900	133900	76400	31600
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-2096331	-2313000	-2169300	-2166000	-2131800
Palvelujen ostot	-413007	-453300	-677600	-630000	-619400
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-168343	-171400	-144500	-138900	-138900
Avustukset	-75	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-10136	-6400	-8000	-7000	-7000
TOIMINTAKULUT	-2687892	-2944100	-2999400	-2941900	-2897100
TOIMINTAKATE	-2604056	-2831200	-2865500	-2865500	-2865500
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-114491	-112800	-108900	-21000	-22500
Poistot ja arvonalentumiset	-114491	-112800	-108900	-21000	-22500
TILIKAUDEN TULOS	-2718547	-2944000	-2974400	-2886500	-2888000
Siitä sisäiset menot	-4004	-2000	-3500	-3500	-3500
Laskennalliset menot-tulot=netto	-976146				

Perustelut määrärahoille ja tuloarvioille:

Toimintatulot muodostuvat kotikuntakorvauksista, iltapäivätoiminnan maksuista sekä hankerahoituksista. Mahdollisen valmistavan opetuksen resurssitarpeita ei ole huomioitu laskelmissa.

Peruskoulutuksen tulosalueella koulukuljetuskulut nousivat merkittävästi kilpailutuksen myötä ja se näkyy palveluiden ostojen nousuna. Tämä kuluerän nousun kattaminen ja toimintakatteen parantaminen toteutetaan henkilöstökuluja ja tarvikkehankintoja pienentämällä. Henkilöstökuluja pienennetään mm. tuntikehyksiä rajaamalla ja tarvikkehankintoja pienennetään vähentämällä oppilaskohtaista oppikirja- ja koulutarvikemäärärahaa. Lisäksi toimintakatetta parannetaan tuloja lisäämällä hankerahoitusten avulla.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Oppilaita	319	321	328	331	324
Oppilaita, 11-v oppivelvollisuus	8	6	6	6	6
Iltapäivätoimintaan osallistuvia	22	18	22	22	22

LUKIOKOULUTUS

Lukiokoulutus tuottaa opiskelijalle laaja-alaisen yleissivistyksen ja antaa valmiudet aloittaa opiskelu yliopistossa, ammattikorkeakoulussa ja lukion oppimäärään perustuvassa ammatillisessa koulutuksessa. Lukio-opintojen päätteeksi suoritetaan valtakunnallinen ylioppilastutkinto. Lukiokoulutus on luvanvaraista toimintaa ja luvan myöntää Opetus- ja kulttuuriministeriö. Opetus on opiskelijalle maksutonta, mutta oppikirjat ja -materiaalit ovat omakustanteisia. Tervolan lukiossa opiskelija saa maksutta käyttöönsä ensimmäisen vuoden lisenssit sähköisiin oppimateriaaleihin ja mahdolliset kurssikirjat. Lisäksi eOpin lisenssit ovat käytössä koko lukioajan maksutta.

Hallitusohjelmaan sisältyvän oppivelvollisuuden laajentamisen myötä myös lukio-opetus muuttuu maksuttomaksi opiskelijalle. Laki on tulossa voimaan ikäluokka kerrallaan jo syksystä 2021. Nykyisinkin maksuttomien opetuksen ja kouluruokailun lisäksi opiskelija saa jatkossa maksutta tarvittavat työvälineet (mm. tietokoneet), oppikirjat ja muut materiaalit, koulumatkat ja ylioppilaskokeet.

Tervolan lukiossa opiskelee lukuvuonna 2020 - 2021 39 varsinaista opiskelijaa ja yksi aineopiskelija. Rehtori ja koulusihteeri sekä liki kaikki opettajat ovat yhteisiä Lapinniemen koulun kanssa. Oppilasennusteen mukaan taloussuunnitelmavuosina lukion opiskelijamäärä näyttäisi olevan keskimäärin 40 opiskelijaa. Tervolan keskustasta on seuraavaksi lähimpään lukioon matkaa 38 km ja reuna-alueilta huomattavasti enemmän. Oma lähilukio onkin merkittävä palvelu tervolalaisille nuorille ja perheille sekä kunnalle tärkeä vetovoimatekijä.

1.8.2019 astui voimaan uusi lukiolaki ja uusi laki ylioppilastutkinnosta. Lukion opetussuunnitelman perusteet uudistuvat jälleen. Uudet perusteet otetaan käyttöön portaittain syksystä 2021 alkaen. Uudistuksen tavoitteena on kehittää lukion opetusta niin, että se vahvistaa laaja-alaista yleissivistystä ja korkeatasoista osaamista, tukee opiskelijoiden hyvinvointia, antaa opiskelijoille jatko-opinto- ja työelämävalmiuksia nykyistä kattavammin sekä tukee opiskelijoiden yksilöllisiä tarpeita ja oppimista. Tavoitteena suunnitelmakaudella on paikallinen opetussuunnitelmaprosessi.

Tervolan lukio tarjoaa turvallisen opiskeluympäristön sekä laadukkaan ja ajanmukaiseen pedagogiikkaan perustuvan lukio-opetuksen kelpoisten opettajien järjestämänä. Strategiaperustaisena tavoitteena on oppilashuollon palveluprosessien kehittäminen. Kestävä kehitys on ollut lukion tärkeä arvo jo pitkään ja tavoitteena on lisätä oppilaitoksen konkreettisia mahdollisuuksia kierrätykseen.

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
LUKIOKOULUTUS					
TOIMINTATUOTOT					
Maksutuotot	3513	2000	2000	2000	2000
Tuet ja avustukset	10767	10000	14000	10000	10000
TOIMINTATUOTOT	14280	12000	16000	12000	12000
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-382215	-425900	-416100	-420300	-420300
Palvelujen ostot	-29476	-30100	-40000	-38000	-38000

	TP	TA	TA	TS	TS
	2019	2020	2021	2022	2023
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9758	-23400	-16100	-10400	-10400
Muut toimintakulut	-3569	-1200	-4000	-3500	-3500
TOIMINTAKULUT	-425017	-480600	-476200	-472200	-472200
TOIMINTAKATE	-410737	-468600	-460200	-460200	-460200
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-848				
Poistot ja arvonalentumiset	-848				
TILIKAUDEN TULOS	-411585	-468600	-460200	-460200	-460200
Siitä sisäiset menot	-562	-400	-600	-600	-600
Laskennalliset menot-tulot=netto	-120011				

Perustelut määrärahoille ja tuloarvioille:

Toimintatulot muodostuvat Kelan koulumatkatuista ja niiden omavastuuosuuksista sekä hankerahoituksesta. Laskelmissa ei ole voitu vielä huomioida oppivelvollisuuden laajenemisen mukanaan tuomia kustannuksia.

Lukiokoulutuksen tulosalueella toimintakatetta parannetaan pienentämällä henkilöstökuluja ja tarvikehankintoja. Olettamus on, että kurssit toteutuvat edellisten vuosien tapaan, jolloin henkilöstömäärärahoja jää käyttämättä. Lisäksi toimintakatetta parannetaan tuloja lisäämällä hankerahoituksen avulla.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Opiskelijoita	47	47	37	42	38
Yo-tutkintoja	12	17	14	15	10

AIKUISKOULUTUS

Kivalo-opisto on seudullinen kansalaisopisto, joka toimii Kemin, Keminmaan, Simon ja Tervolan kuntien alueella. Isäntäkuntana toimii Kemin kaupunki. Päätöksenteosta vastaa Kemin kaupungin vapaan sivistystyön jaosto, jossa Tervolalla on kaksi edustajaa. Opistossa on tarjolla kansalaistaitoihin valmentavia ja yhteiskunnallisia opintoja, yleissivistäviä opintoja sekä harrastuksellista, omaan mielenkiintoon perustuvaa tietojen ja taitojen kartuttamista. Vapaana sivistystyönä järjestettävän koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista.

Sivistystoimen tavoitteena on hankkia Tervolaan vuosittain noin 4300 opetustuntia reilulle 800 opiskelijalle. Kirkonkylän lisäksi opetusta pyritään järjestämään mahdollisimman monella kylällä lähellä kuntalaisia. Tavoitteena on, että opisto palvelee kaikenikäisiä kuntalaisia ja tarjoaa vuosittain paitsi tuttuja, myös uutuuskursseja ja uusia harrastusmahdollisuuksia.

Opistopalveluiden keskeisenä strategiaperustaisena tavoitteena on toiminnallaan lisätä kuntalaisten hyvinvointia ja viihtymistä sekä kasvattaa yhteisöllisyyttä.

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
AIKUISKOULUTUS					
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-668	-2500			
Palvelujen ostot	-76567	-120000	-100000	-100000	-100000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-800	-3300	-3000	-3000	-3000
TOIMINTAKULUT	-78035	-125800	-103000	-103000	-103000
TOIMINTAKATE	-78035	-125800	-103000	-103000	-103000
TILIKAUDEN TULOS	-78035	-125800	-103000	-103000	-103000
Laskennalliset menot-tulot=netto	-192				

Perustelut määrärahoille ja tuloarvioille:

Aikuiskoulutuksen tulosalueen toimintakatetta parannetaan pienentämällä palveluiden hankkimiseen käytettävää määrärahaa 120 000 eurosta 100 000 euroon, koska se näyttäisi olevan riittävä nykyisen laajuiseen toimintaan.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Opiskelijoita	787	880	800	800	800
Oppitunteja	3856	4 600	4300	4300	4300

KIRJASTO

Kirjaston tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisäilytöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta, tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon.

Tervolan kunnan pääkirjasto sijaitsee Lapinniemen koulun kiinteistössä, ja Louen koulun yhteydessä toimii lähikirjasto. Kirjastossa työskentelee neljä työntekijää. Vuosittain aukiolotunteja on noin 1900, ja omatoimikirjaston myötä aukiolotunnit tulevat lisääntymään, kun asiakkaat voivat käyttää kirjaston palveluita ja tiloja omatoimisesti säännöllisten aukioloaikojen ulkopuolella. Vuonna 2019 kokonaislainaus kasvoi reiluun 48 000 lainaan. Vuosittain lainausoikeuttaan käyttävien määrä on pysytellyt pitkään 1300 lainaajan molemmin puolin. Lapin kirjastoon liittyminen v. 2017 on syventänyt alueen kirjastojen yhteistyötä ja monipuolistanut tervolalaisten asiakkaiden käytettävissä olevia palveluita ja käytössä olevaa kokoelmaa. Tulevina vuosina Lapin kirjastot panostavat yhteisesti mm. e-aineistopalveluihin. Kirjasto järjestää paljon erilaisia tapahtumia sekä kirjastotiloissa että niiden ulkopuolella. Kirjaston perinteisille palveluille on jatkossakin tarvetta, mutta niiden rinnalle on nousemassa entistä keskeisempään rooliin muita kirjastohenkilökunnan asiantuntijuutta vaativia toimintoja, kuten kansalaisten digineuvonta, lukemaan innostamis- ja sisältöjen avaamistyö sekä erilaiset yksilöllisemmät palvelut, esim. kirjaston kotipalvelu.

Kirjaston keskeisenä tavoitteena on tarjota kattavat ja monipuoliset palvelut kaikille asiakasryhmille vauvasta vaariin. Strategialähtöisenä tavoitteena on olla aktiivinen paikallinen toimija ja yhteistyökumppani sekä osallistua kirjastojen maakunnalliseen ja seudulliseen yhteistyöhön. Lisäksi kirjastoon liittyvistä asioista ja palveluista tiedotetaan suunnitelmallisesti. Kuntalaisille tarjotaan mahdollisuuksia vaikuttaa kirjastopalveluihin mm. kyselyiden ja asiakasraadien kautta.

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
KIRJASTO					
TOIMINTATUOTOT					
Maksutuotot	2952	2500	3000	3000	3000
Tuet ja avustukset	15000				
TOIMINTATUOTOT	17952	2500	3000	3000	3000
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-142708	-152800	-156400	-158000	-158000
Palvelujen ostot	-19464	-18300	-17300	-16800	-16800
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-59454	-51500	-46500	-45400	-45400
Muut toimintakulut	-348				
TOIMINTAKULUT	-221974	-222600	-220200	-220200	-220200
TOIMINTAKATE	-204022	-220100	-217200	-217200	-217200
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-5070	-1500	-3700	-5400	-6700
Poistot ja arvonalentumiset	-5070	-1500	-3700	-5400	-6700
TILIKAUDEN TULOS	-209092	-221600	-220900	-222600	-223900
Siitä sisäiset menot	-260	-500	-400	-400	-400
Laskennalliset menot-tulot=netto	-51181				

Perustelut määrärahoille ja tuloarvioille:

Toimintatulot muodostuvat kirjaston maksutuloista.

Kirjaston tulosalueen toimintakatetta parannetaan pienentämällä kirjaston aineistohankintamäärärahoja.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Lainoja	49 519	46 500	48 000	49000	50 000
Asiakaskäyntejä	43 375*	53 000	42 000	43 000	44 000
Verkkopalvelukäyntejä	**	10 000	10 000	11 000	12 000

*kirjaston ulko-oviremontin takia kirjaston kävijälaskuri oli reilut kaksi kuukautta pois käytöstä, joten määrä ei ole täysin vertailukelpoinen aiempiin vuosiin

**kunnan verkkosivujen kävijämäärästä ei ole tilastoa vuodelta 2019, joten lukemaa ei voitu määrittellä.

VAPAA-AIKA

Vapaa-ajan tulosalue tuottaa liikunta-, nuoris- ja kulttuuripalveluita kuntalaisille. Tulosalue sisältää kulttuuri- ja nuorisotapahtumat, nuorisotyön eri muodot, etsivän nuorisotyön, terveysliikunnan, vapaa-aikatoimen avustustoiminnan sekä kotiseutuarkistotyön. Lisäksi tulosalue sisältää Meri-Lapin musiikkiopiston ja Jousikvartetin Tervolan kuntaosuudet.

Vapaa-aikatoimen käytössä on yksi nuorisotila Kirkonkylällä. Vapaa-aikatoimessa työskentelee vapaa-aikaohjaaja sekä etsivä nuorisotyöntekijä, joka toimii myös koulukuraattorina. Sivustysjohtaja hoitaa vapaa-aikatoimen hallintotehtävät. Vapaa-aikatoimi järjestää vuosittain n. 40 erilaista tapahtumaa ja tilaisuutta osin itse ja osin yhteistyössä kumppaneiden kanssa. Järjestöjä ja yhteisöjä avustetaan vuosittain 30 000 eurolla.

Suunnitelmakauden tavoitteena on nuorisotoiminnan sisältöjen kehittäminen yhdessä nuorten ja yhteistyöverkostojen kanssa. Strategiaperustaisena tavoitteena on tapahtumia ja palveluita tarjoamalla lisätä kuntalaisten osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia. Tapahtumat ja harrastuspaikat lisäävät osaltaan yleistä viihtyvyyttä. Vapaa-aikatoimi on aktiivinen viestijä ja markkinoija ja tekee sivistystoimea ja kuntaa positiivisesti näkyväksi.

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
VAPAA-AIKA					
TOIMINTATUOTOT					
Maksutuotot	3793	4000	4000	4000	4000
Tuet ja avustukset	14275	13700	12500	12500	12500
TOIMINTATUOTOT	18068	17700	16500	16500	16500
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-94156	-106600	-108400	-109500	-109500
Palvelujen ostot	-52364	-58300	-60900	-60000	-60000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5044	-5000	-4800	-4600	-4600
Avustukset	-21278	-30000	-23000	-23000	-23000
TOIMINTAKULUT	-464				
TOIMINTAKATE	-173307	-199900	-197100	-197100	-197100
Poistot ja arvonalentumiset	-155239	-182200	-180600	-180600	-180600
Suunnitelman mukaiset poistot	-865	-1000	-800		
Poistot ja arvonalentumiset	-865	-1000	-800		
TILIKAUDEN TULOS	-156104	-183200	-181400	-180600	-180600
Siitä sisäiset menot	-534	-1000	-700	-700	-700
Laskennalliset menot-tulot=netto	-24550				

Perustelut määrärahoille ja tuloarvioille:

Toimintatulot muodostuvat vapaa-aikatoimen toimintatuloista ja etsivän nuorisotyön hanketuloista.

Vapaa-aikatoimen tulosalueen toimintakatetta parannetaan pienentämällä yhdistyksille ja muille toimijoille jaettava avustuspäämäärää sekä hieman tapahtumien järjestämiseen liittyvää palveluiden ostoa. Lisäksi toimintakatetta parannetaan hankerahoituksen avulla.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2027
Nuorisotilakäyntejä	433	500	500	550	600
Tapahtumia	44	40	40	40	40
Avustusten saajia	14	17	17	17	17

15 Sosiaali- ja terveyslautakunta

15.1 Toiminta-ajatus ja toiminnalliset tavoitteet

Sosiaali- ja terveystoimen toiminta-ajatuksena on huolehtia kunnan peruspalveluista toimivalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla, ammattitaitoisen henkilöstön avulla, tukien kuntalaisten omaehtoista selviytymistä. Sosiaali- ja terveystoimi vastaa aktiivisesti tulevien vuosien palvelutarpeiden haasteisiin.

Kunnalla on vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä alueellaan.

Sosiaali- ja terveystoimi on Tervolan kunnan suurin toimiala ja keskeinen osa hyvinvointipalvelujärjestelmää. Tervolan kuntalaisille järjestetään lakisääteisesti perusoikeuksiin kuuluvat sosiaali- ja terveystoimen palvelut. Palveluita tuotetaan itse, yhdessä muiden kuntien kanssa sekä hankkimalla yksityisiltä palveluntuottajilta ja järjestöiltä. Sosiaali- ja terveystoimen kehittämisen suuntaviivat, lainsäädännön valmistelu ja uudistusten toteuttamisen ohjaus määritellään sosiaali- ja terveysministeriössä. Ministeriö linjaa, että sosiaali- ja terveystoimen palvelut järjestetään, palveluja kehitetään kokonaisuutena ja että kehitystyössä painotetaan ennaltaehkäisyä ja asiakkaan asemaa.

Sosiaali- ja terveystoimi noudattaa toiminnassaan Tervolan kunnan strategiaa sekä kunnanvaltuuston hyväksymiä tavoitteita. Toimintaa kehitetään tasapainoisen talouden raameissa kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi tekemällä yhteistyötä eri toimialojen kanssa sekä järjestöjen/kolmannen sektorin ja asiakkaiden/potilaiden sekä heidän lähipiirinsä kanssa. Jatkuvan palautteen kerääminen, viestinnän ja tiedottamisen parantaminen ohjaavat kehitystyötä. Sosiaali- ja terveystoimi osallistuu ja sitoutuu kestävän kehityksen tavoitteisiin, kuten kierrättämisen edistämiseen sekä osallistuu energiategohkuustyöryhmän toimintaan.

NÄKÖKULMA	STRATEGISET TAVOITTEET	AVAINTEKIJÄT	MITTARIT	TAVOITETASO 2021	TAVOITETASO 2023
VAIKUT-TAVUUS	Hyvinvoiva kuntalainen	Hoitotakuun ja palvelulupauksen toteutuminen	Kiireettömään hoitoon pääsy, T3 aika päivinä	lääkäri 3 hammaslääkäri 4 hoitaja 1 suuhygienisti 4 psykiatrinen sh 2 fysioterapeutti 2	lääkäri 3 hammaslääkäri 4 hoitaja 1 suuhygienisti 4 psykiatrinen sh 2 fysioterapeutti 2
	Osallistuva kuntalainen	Vanhuspalveluiden laatusuositus	>75 vuotiaita kotona asuvat	Vähintään 93 % ikäryhmästä	Vähintään 95 % ikäryhmästä
	Avoimuus ja luotettavuus päätöksenteossa sekä palveluissa	Asiakaspalautteiden antaminen	Sähköisen palautekanavan käyttö /kk	120	150
		Toiminnan laillisuus, päätösten oikeellisuus ja lainmukaisuus	Oikaisuvaatimukset, kantelet ja muistutukset	Korkeintaan 10	Korkeintaan 10

PROSESSIT JA RAKENTEET	Toimiva palvelurakenne	Asiantuntija-asiakkaiden mukaan ottaminen, osallistaminen Hoiva- ja hoitoyksiköiden käyttö	Kokoontuminen/vuosi Kuukausittainen kuormitusprosentin keskiarvo -vuodeosasto 90 -Kullerot 98 -Kurjenpesä 96	2 90 98 96	2 96 99 98
	Sote-palveluiden järjestäminen Tervolassa	Sote maakunta-valmistelutyöhön osallistuminen (tulsote ja rakennehankkeet)	Osallistuminen	Osallistutaan	Osallistutaan
		Osaulkoistus Terveystalo	jr kokoukset /kk	1	1
	Laadunhallinnan kehittäminen	Asiakas- ja potilasturvallisuuden lisääminen	Haipro – ilmoitusten määrä, lääkepoikkeamat	<80	<80
		Hoidon ja hoivan laadun kehittäminen	Laadunhallinnan ja potilas-/asiakasturvallisuussuunnitelman päivittäminen	Päivitetään	Päivitetään
	Monipuolinen viestintä	Sosiaali- ja terveystoimen medianäkyvyys	mediajulkaisut / vuosi	12	12

VOIMAVARAT JA TALOUS	Voimavarojen oikea suuntaaminen	Talouden ja toiminnan jatkuva seuranta Toiminta on tehokasta ja taloudellista	Seurannan tiheys Bruttomenot/asukas € * Sosiaali- ja terveystoimen johto * Sosiaalipalvelut * Perusturva * Perusterveydenhuolto * Erikoissairaanhoido	Vastuualueiden esimiehet 1 kertaa/kk Lautakunta 4 kertaa/vuosi 80 1501 6 1187 1710	Vastuualueiden esimiehet 1 kertaa/kk Lautakunta 4 kertaa/vuosi 83 1562 6 1235 1780
UUDISTUMINEN JA HENKILÖSTÖ	Motivoitunut ja osaava henkilöstö Työssä jaksaminen	Ammattitaitoisuus Työhyvinvointi	Kehittämisen- ja koulutus-suunnitelma ajantasalla Täydennyskoulutuspäivät / työntekijä /vuosi Kehittämiskeskustelut toteutuvat kerran vuodessa TYHY-päivät järjestetään/vuosi	Toteutuu 3 Toteutuu 100 % 2	Toteutuu 3 Toteutuu 100 % 2

15.2 Sosiaali- ja terveyslautakunnan määrärahat ja tuloarviot tulosalueittain

Sosiaali- ja terveyslautakunta sisältää sosiaali- ja terveystoimen johdon, sosiaalipalvelujen, perusturvan, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon tulosalueet.

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
SOSIAALI- JA TERVEYS- LAUTAKUNTA YHTEENSÄ					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	120461	89000	3000	3000	3000
Maksutuotot	1297467	1334000	1337700	1337700	1337700
Tuet ja avustukset	8233	12000	29000	29000	29000
Muut toimintatuotot	13968				

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
SOSIAALI- JA TERVEYS- LAUTAKUNTA YHTEENSÄ					
TOIMINTATUOTOT	1440129	1435000	1369700	1369700	1369700
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-4738372	-4825100	-4925800	-4925800	-4925800
Palvelujen ostot	-8258227	-8019900	-7921300	-7929300	-7921300
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-282117	-345100	-316000	-316000	-316000
Avustukset	-201135	-335200	-288000	-288000	-288000
Muut toimintakulut	-20520	-5300	-24200	-24200	-24200
TOIMINTAKULUT	-13500371	-13530600	-13475300	-13483300	-13475300
TOIMINTAKATE	-12060242	-12095600	-12105600	-12113600	-12105600
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-42110	-38500	-54200	-60100	-71200
Poistot ja arvonalentumiset	-42110	-38500	-54200	-60100	-71200
TILIKAUDEN TULOS	-12102352	-12134100	-12159800	-12173700	-12176800
Siitä sisäiset tulot	605				
Siitä sisäiset menot	-22086	-22100	-22200	-22200	-22200
Laskennalliset menot-tulot=netto	-1562846				

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMEN JOHTO

Tervolassa on sosiaali- ja terveyslautakunnassa kaksi esittelijää; sosiaalitoimen sekä koko sote-hallinnon asioissa sosiaalijohtaja ja terveydenhuollon asioissa johtava lääkäri. Sosiaali- ja terveystoimen johto pitää sisällään lautakuntatyöskentelyn, hallinnon (mukaan lukien sosiaalitoimen atk-kustannukset) sekä sosiaali- ja terveystoimen toimistotiimin, mihin kuuluu kaksi hallintosihteeriä ja yksi palvelusihteeri.

Sosiaali- ja terveystoimen johto vastaa organisaationsa vastuiden mukaisuudesta sekä hallintosäännön mukaisesta toiminnasta. Keskeistä on taloudellinen ja toiminnallinen suunnittelu sekä toteutus.

Strategisena tavoitteena on medianäkyvyys ja viestinnän kehittäminen.

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMEN JOHTO					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	120				
TOIMINTATUOTOT	120				
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-169929	-199300	-197100	-197100	-197100
Palvelujen ostot	-13005	-32800	-32600	-40600	-32600
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3072	-7900	-7900	-7900	-7900
TOIMINTAKULUT	-186006	-240000	-237600	-245600	-237600
TOIMINTAKATE	-185886	-240000	-237600	-245600	-237600
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-178		-200		
Poistot ja arvonalentumiset	-178		-200		
TILIKAUDEN TULOS	-186064	-240000	-237800	-245600	-237600

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Siitä sisäiset menot	-1701	-2000	-2000	-2000	-2000
Laskennalliset menot-tulot=netto	-10984				

Perustelut määrärahoille ja tuloarvioille:

Kuntavaalit pidetään vuonna 2021 ja uusi sosiaali- ja terveystalokunta aloittaa toimintansa. Lautakuntatyön perehdyttäminen on yksi painopiste 2021–2022 vuosien aikana. Samalla varaudutaan sote-uudistukseen ja rakennelain voimaantumiseen ja palveluiden tuottamisen muutokseen maakunnallisena rakenteena. Tulosalueen määrärahoista lähes 85 % koostuu henkilöstökuluista.

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt sosiaali- ja terveystalokunnan tasapainottamistoimenpiteeksi toimintastrategian laatimisen. Toimintastrategiaan sisältyy lähiesiemiestyön organisointi, työhyvinvointi, taksat, hoitotyö, palveluseteli, kotihoito, varahenkilöstö, peruslääkevarasto, hankinnat, ennaltaehkäisevä työ ja hoitotarvikejakelu. Strategia laaditaan vuoden 2021 aikana huomioon ottaen aiempina talouskausina aloitetut tai tehdyt toimenpiteet eri strategiasisältöjen osalta.

Taloussuunnittelukaudella tulee varautua sosiaalityön tietojärjestelmän muutoksiin. Nykyistä asiakastietojärjestelmää ei enää kehitetä aktiivisesti. Muutos tulee vaatimaan myös sähköisen arkistoinnin täytäntöönpanon.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2019	TA 2020	TAE 2021	TS 2022	TS 2023
Lautakunnan kokouksia, kpl	8	9	9	9	9

SOSIAALIPALVELUT

Sosiaalipalveluiden tulosalue sisältää kaikki sosiaalitoimen järjestämät palvelut; sosiaalityö, perhetyö, kotipalvelu tukipalveluineen sekä omaishoidontuki, varahenkilöstö, laitoshoido; päihdekuntoutujat ja lastensuojelu, vanhusten sekä kehitysvammaisten ja vaikeavammaisten asumispalvelut, perhehoito, vammaispalvelulain mukaiset palvelut sekä tukitoimet, kehitysvammahuolto ja muut sosiaalipalvelut.

Sosiaalityössä on kaksi sosiaalityöntekijää, jotka tekevät ns. laajaa sosiaalityötä. Perhetyötä tehdään lastensuojelu- tai sosiaalihuoltolain perusteella (lapsiperheen kotipalveluna ja/tai ostopalveluna). Vuoden 2019 väestörakenteessa Tervolan kunnan yli 65-vuotiaiden % -osuus on 28,9 kun Lapin maakunnan vastaava osuus on 25,3. Vanhuspalveluissa Tervolassa on kolme tehostettua, ympärivuorokautista hoivaa antavaa asumispalveluyksikköä; Jokikullero, Kotikullero ja Pihakullero. Tehostettua palveluasumista saa 37 ikäihmistä. Perushoivaa antavia työntekijöitä on näissä yksiköissä 24. Näiden lisäksi koko vanhuspalveluissa on yksi sairaanhoitaja, askarteluohjaaja sekä kotikuntoutuksen ohjaaja. Vanhustenhuollon johtaja sekä kaksi vanhuspalveluiden ohjaajaa hoitavat palvelutarpeen arvioinnit, päätöksenteot ja henkilöstöhallinnan vanhuspalveluiden tulosyksiköissä. Työnjaolliset kysymykset ja asiakasohjaus tulee läpikäydä vanhuspalveluissa ennen lähiesiemiestyön organisointia. Palveluasumista on Vanhusten Rivitaloilla 22 asukkaalle (yksi asunto on kotipalvelun työntekijöiden käytössä). Kotipalvelu tuottaa päiväaikaiset palvelut myös VA-Ri:lle ja yökutsut menevät Pihakulleroon tai Kotikulleroon. Kotona tapahtuvassa kotipalvelussa on kodinhoitajia 16. Kodinhoitajat käyttävät mobiilijärjestelmää työtehtävien toiminnan ohjauksessa. Kotipalvelun tukipalveluina järjestetään ateriapalveluita, turvapuhelinpalvelua ja sauna- sekä pyykkipalveluita. Vanhusten toimintapäivät kuljetuksineen järjestetään Kotikulleron yhteistiloissa kaksi kertaa viikossa. Muutoin toiminnallisuutta tuotetaan eri asumisyksiköissä sekä Vanhusten Rivitaloilla ja vuodeosastolla. Kotipalveluautolla kuljetetaan kotiin ja sote-yksiköihin ateriat kuin myös pääosaan sivistystoimen yksiköitä. Omaishoidossa on keskimäärin 37 omaishoidettavaa, joista ikäihmisiä on 2/3 ja kehitysvammaisia tai muita vaikeavammaisia 1/3. Kehitysvammaisia kuntalaisia on n. 36, joista vajaa puolet asuu muualla kuin omien vanhem-

piensa luona. Kehitysvammaisten asumispalveluita tuotetaan Kurjenpesällä. Toimintakeskuksessa käy keskimäärin 12 henkilöä. Henkilökuntaa kehitysvammopalveluissa on yhteensä 12. Sosiaalipalveluissa on ostopalveluita mm. lastensuojelussa, vammaispalveluissa, asumispalveluissa ja muissa palveluissa. Ostopalveluihin tulee varautua tuottajien määrittelemien korotuksien verran.

Sosiaalipäivystyksessä varallaolopäivystyksenä ostetaan Rovaniemeltä etupäivystys virka-ajan ulkopuolella ja takapäivystys tuotetaan seudullisena varallaolopäivystyksenä asukasluvun perusteella jaettuna.

Vuoden 2021 alusta lukien kaikissa ympärivuorokautisten asumishoivapalveluiden henkilöstömitoitus tulee olla vähintään 0,55 ja 1.1.2022 vähintään 0,6 työntekijää asiakasta kohden ja siirtymäajan päättyessä 1.4.2023 edellytetään vähintään 0,7 hoitajaa /asukas. Samaten välitön hoitotyö tulee erottaa välillisestä työstä.

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus –hanke (TulSote) osallistuttaa sosiaali- ja terveystoimen viranhaltijoita ja työntekijöitä osahankkeiden osalta mm Hoito- ja palveluketjun mallintaminen mielenterveys- ja päihdepalveluissa, kehitetään verkostomaisesti yhtenäisten palvelutarpeen arvioinnin käytäntöjen, työvälineiden ja palvelujen myöntämisperusteiden (kotihoito, omaishoito, palveluasuminen, henkilöstömitoitus) käyttöönottoa kunnissa ja edistetään ikäihmisten palveluissa etäpalveluiden käyttöönottoa.

Lapin ammattikorkeakoulun Työhyvinvoinnin edistäminen hoivakodeissa – hanke on vanhuspalveluasumisyksiköiden henkilöstölle. Hankkeessa tavoitellaan työhyvinvoinnin ja tuottavuuden parantamista sosiaali- ja terveysalalla. Pilottikohteena kehittämisessä ovat vanhustyön yksiköt ja niiden työntekijät. Tavoitteena on vahvistaa ja kehittää vanhustyöhön uusia, sujuvampia toimintatapoja ja työn organisointia ja näin parantaa työn mielekkyyttä ja henkilöstön työhyvinvointia. Tavoitteena on lisäksi tukea työntekijöitä omaa toimintakykyä ja hyvinvointia edistävän toiminnan merkityksen ymmärtämisessä ja omaksumisessa osaksi työntekijän työtä ja vapaa-aikaa.

Palvelusetelimallin selvitys on tehty syksyllä 2020.

Lastensuojelun ammatillisen perhekotihoidon ja laitoshoidon seudullisen kilpailutuksen myötä aloitetaan avoin sopimusjärjestely 1.1.2021.

Strategiaperustaisina tavoitteina on palvelutoiminnalla lisätä kuntalaisten omaehtoista selviytymistä sekä hyvinvointia ja viihtymistä. Yhteistyön lisääminen moniammatillisesti sosiaali- ja terveyspalveluissa on tärkeää strategisesti niin kunnan sisällä kuin muiden alueen kuntien kanssa mukaan lukien muut toimijat. Työllisyysasteen nostaminen hoivatyön ja siihen liittyvän välillisen tukityön avulla on tärkeää vuosina 2021- 2023.

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
SOSIAALIPALVELUT					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	85925	63000	3000	3000	3000
Maksutuotot	789369	720000	730000	730000	730000
Tuet ja avustukset		6000	6000	6000	6000
Muut toimintatuotot	13570				
TOIMINTATUOTOT	888864	789000	739000	739000	739000
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-3261623	-3366600	-3431800	-3431800	-3431800
Palvelujen ostot	-508048	-714200	-684100	-684100	-684100
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-66340	-80000	-74100	-74100	-74100
Avustukset	-195937	-310200	-270000	-270000	-270000

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Muut toimintakulut	-16856		-18000	-18000	-18000
TOIMINTAKULUT	-4048803	-4471000	-4478000	-4478000	-4478000
TOIMINTAKATE	-3159939	-3682000	-3739000	-3739000	-3739000
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-23083	-23000	-35900	-30000	-34000
Poistot ja arvonalentumiset	-23083	-23000	-35900	-30000	-34000
TILIKAUDEN TULOS	-3183023	-3705000	-3774900	-3769000	-3773000
Siitä sisäiset menot	-18464	-17900	-18000	-18000	-18000
Laskennalliset menot-tulot=netto	-749375				

Perustelut määrärahoille ja tuloarvioille:

Toimintatuottoja on pienennetty aiemmasta talousarviosta 1.7.2021 voimaantulevan asiakasmaksulain uudistuksen myötä. Uuden asiakasmaksulain indeksikorotuksen vaikutusta ei voida vielä arvioida, kun uudistunutta asiakasmaksulakia ei ole toteutettu käytännössä. Toimintatuottoina ovat asiakasmaksujen lisäksi myös Valtiokonttorin tai vakuutusyhtiöiden kautta saadut täydet korvaukset sekä myyntituloina toimintakeskuksen tuotteiden myynti.

Hoitajamitoituksen lainsäädännön minimimitoituksen saavuttamiseksi vanhuspalveluiden tehostettuihin palveluasumisyksikköihin tulee lisätä henkilöstä vuoteen 2023 mennessä kolme.

Omaishoidontukeen varattuja määrärahoja pienennetään. Ostopalveluiden käytön arviointi on tehty oletuksella, ettei uusia palveluntarpeita synny.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2019	TA 2020	TAE 2021	TS 2022	TS 2023
Kodinhuoltoapua saaneet lapsiperheet	9	12	12	12	12
Muut kodinhuoltoapua saaneet taloudet	135	130	130	130	130
Vammaisetuksien saajat	52	65	65	65	65
Asumispalvelujen asukkaat	71	75	75	75	75
Asumispalvelupäivät	18117	18000	27000	27000	27000
Omaishoidon tuen saajat	38	40	37	37	37
Perheneuvolan asiakkaat		14	20	25	30
Perheneuvolakäynnit		40	45	50	55
Kotikuntoutuksen asiakkaat		25	25	30	35

PERUSTURVA

Perusturvan tulosalueella on toimeentulotuki.

Toimeentulotuen ennaltaehkäisevä ja täydentävä tuki ovat kunnan järjestämisvastuulla. Kuntoutuksen työtoiminnan järjestäminen on kaikkien kunnan hallintokuntien asia. Sosiaalityöntekijät ovat mukana Työhallinnon yhteisissä palveluissa ja auttavat eri hallintokuntia suoriutumaan kuntoutuksen työn arjen sopimuksellisuudesta.

Osallisuus yhteiskuntaan ja omaehtoisuuden lisääminen hyvinvoinnin kautta ovat strategisesti painopisteinä.

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
PERUSTURVA					
TOIMINTATUOTOT					
Tuet ja avustukset	8233	6000	4000	4000	4000
Muut toimintatuotot	398				
TOIMINTATUOTOT	8632	6000	4000	4000	4000
TOIMINTAKULUT					
Palvelujen ostot		-8000			
Avustukset	-5198	-25000	-18000	-18000	-18000
TOIMINTAKULUT	-5198	-33000	-18000	-18000	-18000
TOIMINTAKATE	3434	-27000	-14000	-14000	-14000
TILIKAUDEN TULOS	3434	-27000	-14000	-14000	-14000
Laskennalliset menot-tulot=netto	-201				

Perustelut määrärahoille ja tuloarvioille:

Toimintatuottoina ovat kuntouttavan työtoiminnan korvaukset ja toimintamenoina avustukset.

Kuntouttavan työtoiminnan ostopalveluihin ei ole laskelmissa ole huomioitu.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2019	TA 2020	TAE 2021	TS 2022	TS 2023
Kuntouttavan työtoiminnan sopimukset / vuosi	31	25	25	25	25

PERUSTERVEYDENHUOLTO

Tulosalueella tuotetaan lakisääteiset perusoikeuksiin kuuluvat terveystalotervolalaisille. Perusterveydenhuollon tavoitteena on terveyden ja koetun hyvinvoinnin lisääminen, sairauksista toipumisen nopeuttaminen, kärsimysten lievittäminen ja sairastavuuden / kuolleisuuden vähentäminen sekä hyvän kuoleman mahdollistaminen, tarjoamalla asukkailla tarpeiden mukaiset, laadukkaat, vaikuttavuudeltaan hyvät peruspalvelut.

Perusterveydenhuollossa noudatetaan Tervolan kunnan strategiassa määriteltyjä arvoja, visiota ja missiota sekä tavoitellaan kunnanvaltuuston hyväksymiä tavoitteita. Yhteistyö eri hallintokuntien kanssa sekä asiakkaiden/potilaiden ja heidän läheistensä kanssa on keskeistä.

Perusterveydenhuollon palvelut tuotetaan osittain omana toimintana ja osittain ostopalveluina. Terveystalo Oyj tuottaa hankintasopimuksen nojalla 1.10.2018 – 31.12.2028 osan perusterveydenhuollon palveluista sekä perheneuvolapalvelut. Perusterveydenhuollosta hammashuolto, lääkärin ja hoitajien vastaanotot, röntgen, laboratorio, välinehuolto, fysioterapia ja mielenterveysasema kuuluvat hankintasopimukseen. Kunnan tehtävänä on sopimuksen valvonta.

Kunnan omana toimintana tuotetaan virkalääkärin tehtävät sekä vuodeosasto, kotisairaanhoidon ja mielenterveysasumispalvelu, lukuun ottamatta mielenterveyskuntoutujien tehostettua palveluasumista, joka järjestetään ostopalveluna. Veteraanikuntoutuksen maksupäätökset tekee virkalääkäri ja palvelu tuotetaan pääsääntöisesti paikallisten palveluntuottajien toimesta. Eläinlääkinnän palvelut hankitaan Tornion kaupungilta ja laboratoriopalvelut tuottaa Pohjois-Suomen laboratorikeskuksen liikelaitoskuntayhtymä (NordLab). Vuodeosastolla on 23 potilaspaikkaa. Vuodeosastolla työskentelee osastonhoitajan lisäksi 15 hoitajaa kuntouttavalla työotteella. Vuodeosastolla toteutetaan kaikki sosiaali- ja terveystoimen lyhytaikainen hoito, mukaan lukien omaishoidettavien vuorohoitto. Lisäksi vuodeosastolla hoidetaan potilaita pitkäaikaispäätöksellä.

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
PERUSTERVEYDENHUOLTO					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	34416	26000			
Maksutuotot	508098	614000	607700	607700	607700
Tuet ja avustukset			19000	19000	19000
TOIMINTATUOTOT	542514	640000	626700	626700	626700
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-1267235	-1259200	-1296900	-1296900	-1296900
Palvelujen ostot	-2053621	-2009700	-2004600	-2004600	-2004600
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-212705	-257200	-234000	-234000	-234000
Muut toimintakulut	-3664	-5300	-6200	-6200	-6200
TOIMINTAKULUT	-3537225	-3531400	-3541700	-3541700	-3541700
TOIMINTAKATE	-2994711	-2891400	-2915000	-2915000	-2915000
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-18849	-15500	-18100	-30100	-37200
Poistot ja arvonalentumiset	-18849	-15500	-18100	-30100	-37200
TILIKAUDEN TULOS	-3013560	-2906900	-2933100	-2945100	-2952200
Siitä sisäiset tulot	605				
Siitä sisäiset menot	-1921	-2200	-2200	-2200	-2200
Laskennalliset menot-tulot=netto	-802176				

Perustelut määrärahoille ja tuloarvioille:

Perusterveydenhuollon tulot koostuvat pääosin asiakasmaksuista. Vuodelle 2021 asiakasmaksulain tuomia muutoksia on vaikea arvioida, mutta tulot mahdollisesti laskevat. Maksukatto tulee voimaan 2022, jolloin tulot laskevat. Vuoden 2023 indeksikorotuksen arviointia ei ole tehty, kun asiakasmaksulain vaikutuksesta ei ole tietoa. Pandemiatilanteen jatkuessa vuodeosaston tulot vähenevät. Veteraanien määrän vähentyessä valtionkonttorin avustuksen määrä vähenee. Ostopalveluissa osittaisulkoistuksen hintaan vaikuttaa mm. väestön määrä 31.12.2020, sekä kapitaatiokorvaukseen tehtävä tarkistus alkuvuonna 2021, jolloin osittaisulkoistuksen hinta tarkentuu. Muita ostopalveluiden käyttöä pyritään vähentämään.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2019	TA 2020	TAE 2021	TS 2022	TS 2023
Avopalvelukäynnit (lääkärit, hoitajat, fysioterapeutit) ULK	13872	19500	20000	20000	20000
Mielenterveysaseman käynnit ULK	1128	1000	1000	1000	1000
Hammashuollon käynnit ULK	3927	4400	4400	4400	4400
Hammashuollon asiakkaat ULK	3254	1600	2200	2200	2200
Vuodeosaston hoitopäivät	8058	8000	8000	8000	8000
Mielenterveys asumisen asukasmäärä	8	9	8	8	8
Veteraanikuntoutuksen avohoitokäyntejä	324	400	200	200	200
Kotisairaanhoidajan käynnit			750	750	750

ERIKOISSAIRAANHOITO

Tervolan kunta on Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirin jäsen. Muissa sairaanhoitopiireissä annettu erikoissairaanhoito ja erityistason erikoissairaanhoito laskutetaan Tervolan kunnalta Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirin kautta. Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirin somaattinen erikoissairaanhoito on ulkoistettu Mehiläinen Länsi-Pohja Oy:lle ensihoitoa lukuun ottamatta 1.6.2018 lähtien. Sairaanhoitopiirin johdon kuntakierroksen muistion mukaan sairaanhoitopiirin tavoitteena on uudistaa rahoitusjärjestelmää mm. erityisvelvoitemaksun käyttöönotolla. Kuntakohtainen palvelusopimus kustannustenjakosopimuksineen on valmistelussa. Taloutta pyritään edelleen tasapainottamaan ja karotetaan mm. asiakasmaksujen korottamista.

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
ERIKOISSAIRAANHOITO					
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-39585				
Palvelujen ostot	-5683553	-5255200	-5200000	-5200000	-5200000
TOIMINTAKULUT	-5723138	-5255200	-5200000	-5200000	-5200000
TOIMINTAKATE	-5723138	-5255200	-5200000	-5200000	-5200000
TILIKAUDEN TULOS	-5723138	-5255200	-5200000	-5200000	-5200000
Laskennalliset menot-tulot=netto	-110				

Perustelut määrärahoille ja tuloarvioille:

Erikoissairaanhoidon menoihin liittyy sairastavuuteen liittyen suurta satunnaisvaihtelua, jonka merkitys korostuu pienessä väestömäärässä. Vuosien 2018-2020 toteumat yhdistettynä 2021 sairaanhoitopiirin suunnitelmiin ennustavat aiempaan suunnitelmaan nähden vähäisempää kustannusnousua.

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2019	TA 2020	TAE 2021	TS 2022	TS 2023
ESH, avopalvelukäyntejä /vuosi	8135	5000	5000	5000	5000
ESH, vuodeosaston hoitopäiviä /vuosi	1861	2000	1600	1500	1500

16 Käyttötalouden osan yhdistelmä

Ulkoinen+sisäinen	TOIMINTA-TULOT TA 2021	TOIMINTA-MENOT TA 2021	TOIMINTA-KATE TA 2021	TOIMINTA-TULOT TS 2022	Muu-tos% TS 2022	TOIMINTA-MENOT TS 2022	Muu-tos% TS 2022	TOIMINTA-KATE TS 2022	Muu-tos% TS 2022	TOIMINTA-TULOT TS 2023	Muu-tos% TS 2023	TOIMINTA-MENOT TS 2023	Muu-tos% TS 2023	TOIMINTA-KATE TS 2023	Muu-tos%
Kunnanvaltuusto		28 700	-28 700			26 600	-7,3	-26 600	7,3			26 600		-26 600	
Strateginen johto															
Kunnanhallitus															
Yleisjohto	453 800	2 162 000	-1 708 200	445 600	-1,8	2 174 700	0,6	-1 729 100	-1,2	437 400	-1,8	2 177 000	0,1	-1 739 600	-0,6
Henkilöstö	72 800	326 900	-254 100	62 800	-13,7	323 600	-1,0	-260 800	-2,6	62 800		320 900	-0,8	-258 100	1,0
Elinkeinojen kehittäminen	215 800	508 000	-292 200	175 800	-18,5	463 200	-8,8	-287 400	1,6	175 800		463 400		-287 600	-0,1
Julkisen liikenne	21 000	118 600	-97 600	21 000		118 600		-97 600		21 000		118 600		-97 600	0,0
	763 400	3 115 500	-2 352 100	705 200	-7,6	3 080 100	-1,1	-2 374 900	-1,0	697 000	-1,2	3 079 900	0,0	-2 382 900	-0,3
Tarkastusltk		17 900	-17 900			17 900		-17 900				17 900		-17 900	
Tarkastustoimi															
Keskusvaalitk		15 200	-15 200							5 000		13 900		-8 900	
Vaalit															
Maaseutultk		293 300	-24 000	269 300		293 300		-24 000		269 300		293 300		-24 000	
Maaseutuelinkeinot															
Tekninen ltk															
Tekninen johto	13 000	212 200	-199 200	13 000		215 000	1,3	-202 000	-1,4	13 000		217 800	1,3	-204 800	-1,4
Yleiset alueet	600	486 300	-485 700	600		512 300	5,3	-511 700	-5,4	600		518 100	1,1	-517 500	-1,1
Kiinteistöt	721 500	1 394 700	-673 200	961 500	33,3	1 656 100	18,7	-694 600	-3,2	961 500		1 621 000	-2,1	-659 500	5,1
Lämpökeskus	460 000	342 000	118 000	460 000		349 000	2,0	111 000	5,9	460 000		352 000	0,9	108 000	2,7
Kaavoitus ja ympäristö	20 000	183 500	-163 500	20 000		185 400	1,0	-165 400	-1,2	20 000		187 300	1,0	-167 300	-1,1
Tukipalvelukeskus	35 600	1 561 500	-1 525 900	35 600		1 576 500	1,0	-1 540 900	-1,0	35 600		1 587 400	0,7	-1 551 800	-0,7
	1 250 700	4 180 200	-2 929 500	1 490 700	19,2	4 494 300	7,5	-3 003 600	-2,5	1 490 700		4 483 600	-0,2	-2 992 900	0,4
Sivistysltk															
Sivistystoimen johto	3 700	93 100	-89 400	3 700		93 100		-89 400		3 700		93 100		-89 400	
Varhaiskasvatus	114 700	1 278 100	-1 163 400	105 000	-8,5	1 268 400	-0,8	-1 163 400		105 000		1 268 400		-1 163 400	
Peruskoulutus	133 900	2 999 400	-2 865 500	76 400	-42,9	2 941 900	-1,9	-2 865 500		31 600	-58,6	2 897 100	-1,5	-2 865 500	
Lukiokoulutus	16 000	476 200	-460 200	12 000	-25,0	472 200	-0,8	-460 200		12 000		472 200		-460 200	
Aikuis-koulutus		103 000	-103 000			103 000		-103 000				103 000		-103 000	
Kirjasto	3 000	220 200	-217 200	3 000		220 200		-217 200		3 000		220 200		-217 200	
Vapaa-aika	16 500	197 100	-180 600	16 500		197 100		-180 600		16 500		197 100		-180 600	
	287 800	5 367 100	-5 079 300	216 600	-24,7	5 295 900	-1,3	-5 079 300		171 800	-20,7	5 251 100	-0,8	-5 079 300	
Sosiaali- ja terveysltk															
Sos.t.- ja terv.h.johto															
Sosiaalipalvelut	739 000	4 478 000	-3 739 000	739 000		4 478 000		-3 739 000		739 000		4 478 000		-3 739 000	3,3
Perusturva	4 000	18 000	-14 000	4 000		18 000		-14 000		4 000		18 000		-14 000	
Perusterveydenhuolto	626 700	3 541 700	-2 915 000	626 700		3 541 700		-2 915 000		626 700		3 541 700		-2 915 000	
Erikoissairaanhoito		5 200 000	-5 200 000			5 200 000		-5 200 000				5 200 000		-5 200 000	
	1 369 700	13 475 300	-12 105 600	1 369 700	0,1	13 483 300	0,1	-12 113 600	-0,1	1 369 700		13 475 300	-0,1	-12 105 600	0,1
Tulosalueet yht.	3 940 900	26 493 200	-22 552 300	4 051 500	2,8	26 691 400	0,7	-22 639 900	-0,4	4 003 500	-1,18	26 641 600	-0,2	-22 638 100	0,0

TULOSLASKELMAOSA

Tulorahoituksen riittävyttä palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin tarkastellaan tuloslaskelman avulla. Tuloslaskelma esitetään sekä sisäiset erät sisältävänä, että vain kunnan ulkoiset erät sisältävänä. Tervolan kunnassa ei budjetoida tilinpäätössiirtoja eli poistoeron, vapaaehtoisten varausten ja rahastojen muutoksia. Näin ollen tuloslaskelman viimeinen rivi talousarviovuoden ja taloussuunnitelmavuosien osalta on tilikauden tulos. Tuloslaskelmaosassa esitetään lisäksi tulorahoituksen riittävyttä koskevat tavoitteet ja niiden saavuttamista mittaavat tunnusluvut.

17 Tuloslaskelma sekä tulorahoituksen riittävyden tunnusluvut ja tavoitteet

TULOSLASKELMA ULKONEN/SISÄINEN

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatulot					
Myyntitulot	881 307	860 300	776 500	768 300	715 300
Maksutulot	1 866 711	1 840 600	1 837 800	1 837 800	1 837 800
Tuet ja avustukset	468 900	644 600	629 200	508 000	513 000
Muut toimintatulot	715 554	817 400	697 400	937 400	937 400
	3 932 472	4 162 900	3 940 900	4 051 500	4 003 500
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-11 303 028	-12 212 000	-12 139 800	-12 149 800	-12 146 600
Palvelujen ostot	-10 919 947	-11 290 200	-11 456 400	-11 430 200	-11 389 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 965 113	-2 018 900	-1 962 300	-1 957 200	-1 964 300
Avustukset	-765 847	-963 300	-701 100	-700 100	-700 100
Muut toimintamenot	-220 183	-301 400	-233 600	-454 100	-441 600
	-25 174 118	-26 785 800	-26 493 200	-26 691 400	-26 641 600
Toimintakate	-21 241 646	-22 622 900	-22 552 300	-22 639 900	-22 638 100
Verotulot	11 229 397	11 535 000	11 718 000	11 845 000	11 940 000
Valtionosuudet	10 058 881	10 830 000	11 361 000	11 419 000	11 675 000
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotulot	14 229	24 300	22 000	30 000	22 000
Muut rahoitustulot	448 542	450 000	250 000	250 000	250 000
Korkomenot	-28 034	-27 000	-27 000	-26 000	-26 000
Muut rahoitusmenot	-112 462	-100 000	-110 000	-110 000	-110 000
	322 275	347 300	135 000	144 000	136 000
Vuosikate	368 907	89 400	661 700	768 100	1 112 900
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 324 878	-1 183 100	-1 233 800	-1 321 500	-1 460 600
Tilikauden tulos	-955 971	-1 093 700	-572 100	-553 400	-347 700
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-715 022				
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	2 000 000				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	329 007				

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatulot/Toimintamenot, %	15,6	15,5	14,9	15,2	15,0
Vuosikate/Poistot, %	27,8	7,6	53,6	58,1	76,2
Vuosikate, euroa/asukas	123	30	220	256	371
Kertynyt ylijäämä	14 017 127	12 923 427	12 351 327	11 797 927	11 450 227
Kertynyt ylijäämä, euroa/asukas	4 671	4 306	4 116	3 931	3 815
Asukasmäärä	3 001	3 001	3 001	3 001	3 001

TULOSLASKELMA
ULKOINEN

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatulot					
Myyntitulot	633 297	517 700	525 600	517 400	464 400
Maksutulot	1 816 286	1 850 800	1 786 800	1 786 800	1 786 800
Tuet ja avustukset	468 900	670 600	629 200	508 000	513 000
Muut toimintatulot	700 579	817 400	697 400	937 400	937 400
	3 619 062	3 856 500	3 639 000	3 749 600	3 701 600
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-11 303 028	-12 180 900	-12 139 800	-12 149 800	-12 146 600
Palvelujen ostot	-10 848 838	-11 224 600	-11 382 500	-11 356 300	-11 315 100
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 737 786	-1 809 200	-1 752 300	-1 747 200	-1 754 300
Avustukset	-765 847	-963 300	-701 100	-700 100	-700 100
Muut toimintamenot	-205 208	-301 400	-215 600	-436 100	-423 600
	-24 860 707	-26 479 400	-26 191 300	-26 389 500	-26 339 700
Toimintakate	-21 241 645	-22 622 900	-22 552 300	-22 639 900	-22 638 100
Verotulot	11 229 397	11 535 000	11 718 000	11 845 000	11 940 000
Valtionosuudet	10 058 881	10 830 000	11 361 000	11 419 000	11 675 000
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotulot	14 229	24 300	22 000	30 000	22 000
Muut rahoitustulot	448 542	450 000	250 000	250 000	250 000
Korkomenot	-28 034	-27 000	-27 000	-26 000	-26 000
Muut rahoitusmenot	-112 462	-100 000	-110 000	-110 000	-110 000
	322 275	347 300	135 000	144 000	136 000
Vuosikate	368 908	89 400	661 700	768 100	1 112 900
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 324 878	-1 183 100	-1 233 800	-1 321 500	-1 460 600
Tilikauden tulos	-955 970	-1 093 700	-572 100	-553 400	-347 700
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-715 022				
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	2 000 000				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	329 008				

Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan toimintatulojen prosentuaalisella osuudella toimintamenoista. Maksurahoituksen osuuden pieneneminen heikentää kunnan tulorahoitusta ja lisää verorahoituksen tarvetta. Suunnittelukauden tavoitteena on, että tunnusluvun arvoa saadaan nostettua olettaen, että kunnan palve-

lujen organisoinnissa ei tapahdu merkittäviä muutoksia. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää tulo-rahoituksen nostamista tai menojen karsimista. Tunnusluvun arvoon vaikuttaa muun muassa palvelujen organisointitavat.

Vuosikate on keskeinen tunnusluku arvioitaessa kunnan tulo-rahoituksen riittävyyttä. Kun vuosikate kattaa poistoista vähintään 100 %, oletetaan kunnan tulo-rahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä. Suunnittelukauden tavoitteena on, että vuosikate on positiivinen. Pidemmällä tähtäimellä vuosikate tulisi saada poistojen tasolle, sillä tunnusluvun ollessa alle sadan prosentin kunnan talous on heikkenevä.

TALOUSARVIOVUODEN 2021 MENOJEN JA TULOJEN YHTEENVETO

ULKOINEN	MENOT		muu- tos	TULOT		muu- tos	NETTO		muu- tos
	TA 2020	TA 2021	%	TA 2020	TA 2021	%	TA 2019	TA 2021	%
KÄYTTÖTALOUSOSA									
Kunnanvaltuusto	26 900	28 700	6,7						
Strateginen johto	26 900	28 700	6,7				-26 900	-28 700	6,7
Kunnanhallitus	3 120 200	3 055 400	-2,1	792 600	743 600	-6,2			
Yleisjohto	2 130 500	2 107 200	-1,1	460 400	434 800	-5,6	-1 670 100	-1 672 400	0,1
Henkilöstö	317 300	323 600	2,0	48 200	72 800	51,0	-269 100	-250 800	-6,8
Elinkeinojen kehitt.	563 500	506 000	-10,2	263 000	215 000	-18,3	-300 500	-291 000	-3,2
Julkinen liikenne	108 900	118 600	8,9	21 000	21 000	0,0	-87 900	-97 600	11,0
Tarkastuslautakunta	17 900	17 900							
Tarkastustoimi	17 900	17 900					-17 900	-17 900	
Keskusvaalilautakunta		15 200							
Vaalit		15 200						-15 200	
Maaseutulautakunta	288 600	292 100	1,2	219 500	218 300	-0,5			
Maaseutuelinkeinot	288 600	292 100	1,2	219 500	218 300	-0,5	-69 100	-73 800	6,8
Tekninen lautakunta	4 226 600	3 968 800	-6,1	1 145 600	1 019 600	-11,0			
Tekninen johto	210 300	210 800	0,2	13 000	13 000		-197 300	-197 800	0,3
Yleiset alueet	468 400	486 300	3,8	600	600		-467 800	-485 700	3,8
Kiinteistöt	1 436 500	1 184 700	-17,5	832 000	704 000	-15,4	-604 500	-480 700	-20,5
Lämpökeskus	340 100	342 000	0,6	250 000	250 000		-90 100	-92 000	2,1
Kaavoitus ja ymp	171 500	183 500	7,0	20 000	20 000		-151 500	-163 500	7,9
Tukipalvelukeskus	1 599 800	1 561 500	-2,4	30 000	32 000	6,7	-1 569 800	-1 529 500	-2,6
Sivistyslautakunta	5 290 700	5 360 100	1,3	263 800	287 800	9,1			
Sivistystoimen johto	92 600	92 000	-0,6	18 700	3 700	-80,2	-73 900	-88 300	19,5
Varhaiskasvatus	1 229 000	1 277 400	3,9	100 000	114 700	14,7	-1 129 000	-1 162 700	3,0
Peruskoulutus	2 942 100	2 995 900	1,8	112 900	133 900	18,6	-2 829 200	-2 862 000	1,2
Lukiokoulutus	480 200	475 600	-1,0	12 000	16 000	33,3	-468 200	-459 600	-1,8
Aikuiskoulutus	125 800	103 000	-18,1				-125 800	-103 000	-18,1
Kirjasto	222 100	219 800	-1,0	2 500	3 000	20,0	-219 600	-216 800	-1,3
Vapaa-aika	198 900	196 400	-1,3	17 700	16 500	-6,8	-181 200	-179 900	-0,7
Sosiaali- ja terv.ltk	13 508 500	13 453 100	-0,4	1 435 000	1 369 700	-4,6			
Sosiaali- ja terv.johto	238 000	235 600	-1,0				-238 000	-235 600	-1,0
Sosiaalipalvelut	4 453 100	4 460 000	0,2	789 000	739 000	-6,3	-3 664 100	-3 721 000	1,6
Perusturva	33 000	18 000	-45,5	6 000	4 000	-33,3	-27 000	-14 000	-48,1
Perusterveydenhuolto	3 529 200	3 539 500	0,3	640 000	626 700	-2,1	-2 889 200	-2 912 800	0,8
Erikoissairaanhoido	5 255 200	5 200 000	-1,1				-5 255 200	-5 200 000	-1,1
TULOSLASKELMAOSA									
Verotulot				11 535 000	11 718 000	1,6			
Valtionosuudet				10 830 000	11 361 000	4,9			
Korkotuotot				24 300	22 000	-9,5			
Muut rahoitustuotot				450 000	250 000	-44,4			
Korkokulut	27 000	27 000							
Muut rahoituskulut	100 000	110 000	10,0						
VUOSIKATE							89 400	661 700	640,2

INVESTOINTIOSA

Investointiosassa esitetään suunnittelukaudelle kohdistuvien investointihankkeiden tai -hankeryhmien kustannusarviot sekä arviot hankkeisiin saatavasta ulkopuolisesta rahoituksesta. Investointihankkeet esitetään toimielimittäin ja taseen pysyvien vastaavien ryhmittelyn mukaisesti. Tuloina esitetään ulkopuolisen rahoituksen lisäksi myös arviot pysyvien vastaavien myynneistä.

Tekninen lautakunta hallinnoi kunnan rakennuksiin sekä kiinteisiin rakenteisiin ja laitteisiin liittyviä investointihankkeita. Näiden hankkeiden toteutuminen kohdistuu pääsääntöisesti kahdelle tai useammalle suunnitteluvuodelle, minkä vuoksi niiden erittelyt kokonaiskustannusarvioineen esitetään investointiosaan kuuluvassa rakentamishjelmassa.

18 Investointihankkeet

INVESTOINTIHANKKEET 2021 - 2023

TOIMIELIN	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
KUNNANHALLITUS					
Muut pitkävaikutteiset menot		52 000	90 000		
-Verkkosivujen uusinta		20 000	20 000		
-Asianhallintajärjestelmän uusinta		20 000	20 000		
-Palkkahallintajärjestelmän versiopäivitys			50 000		
-Taloushallinnon ohjelmisto (päivitykset)		12 000			
Maa- ja vesialueet		80 000	80 000	80 000	80 000
Tulot	31 438	36 000	36 000	36 000	36 000
Netto	-31 438	44 000	44 000	44 000	44 000
Rakennukset		15 000	15 000		
-Lähestymistornit		15 000	15 000		
Koneet ja kalusto	9 545	58 000	48 000	15 000	15 000
-Muu irtaimisto		5 000	5 000	5 000	5 000
-Työpajan kalusto	1 755	20 000	10 000	10 000	10 000
-Lähiarkiston ja asiointipisteen kalusteet		25 000	25 000		
-Kannettavat päätelaitteet valtuutetuille		8 000	8 000		
-Pääkopiokoneen uusinta	7 790				
Osakkeet ja osuudet	525 000	10 000			
Tulot					
Netto	525 000	10 000			

TOIMIELIN	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
TEKNINEN LAUTAKUNTA					
Muut pitkävaikutteiset menot		6 000	13 000		
-Kiinteistöhuollon atk-ohjelmisto			7 000		
-Rakennusvalvonnan sähk. luvanhakujärj.		6 000	6 000		
Rakennukset ^{*)}	143 846	1 820 000	1 780 000	1 135 000	490 000
Tulot	159 081	18 000	30 000	30 000	30 000
Netto	-15 235	1 802 000	1 750 000	1 105 000	460 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet ^{*)}	469 267	397 500	657 000	690 000	255 000
Tulot			169 000	225 000	
Netto	469 267	397 500	488 000	465 000	255 000
Koneet ja kalusto	42 236	120 000	52 000	35 000	38 000
-Keittiöiden kaluston uusiminen		110 000	30 000	25 000	28 000
-Tukipalvelukeskus kalusto	13 844				
-Muu teknisen toimen kalusto	6 354	10 000	10 000	10 000	10 000
-Kiinteistöhoidon pakettiauto	22 038				
-Mönkijä alueiden kunnossapitoon			12 000		
^{*)} Ks. sitovuustason mukainen erittely rakentamishjelmasta.					
SIVISTYSLAUTAKUNTA					
Koneet ja kalusto	39 201	50 000	45 000	45 000	45 000
-Opetustoimen irtaimisto (sis. atk)	19 698	25 000	25 000	25 000	25 000
-Muu sivistystoimen irtaimisto (sis.atk)	9 445	18 000	12 000	12 000	12 000
-Varhaiskasvatuksen pihaleikkivälineistö	10 058				
-Lapinniemen koulun höyläpenkit		7 000			
-Kirjaston lastenos. tietokirjahyllyt			8 000		
-Kirjaston aikuistenos. Tietokirjahyllyt				8 000	8 000
SOSIAALI-JA TERVEYSLAUTAKUNTA					
Muut pitkävaikutteiset menot				22 000	
-Sosiaalityön tietojärjestelmäpäivitys				22 000	
Koneet ja kalusto	50 082	55 000	90 000	118 000	40 000
-Sos.toimen muu irtaimisto	1 724	20 000	20 000	20 000	20 000
-Terveystoimen muu irtaimisto	17 718	35 000	20 000	20 000	20 000
-Vanhuspalveluyksiköiden kalusteet	14 990				
-Tehostettujen palveluasuntojen ja vuodeos. patjat ja vuodevaatteet	15 650				
-Kotipalveluauto			50 000		
-Hammashuollon hoitoyksikkö				28 000	
-Hammashuollon Panoraama-röntgenlaite				50 000	
ENERGIAHUOLTO					
Kiinteät rakenteet ja laitteet			150 000		200 000
-Kaukolämpöverkon laajentaminen					200 000
-Hakekentän rakentaminen			150 000		

INVESTOINNIT YHTEENSÄ	1 279 178	2 663 500	3 020 000	2 140 000	1 163 000
Muutos%		108	13,4	-29,1	-45,7
Tulot	190 519	54 000	235 000	291 000	66 000
Muutos%		-72	335,2	23,8	-77,3
Netto	1 088 660	2 609 500	2 635 000	1 849 000	1 097 000
Muutos%		140	6,7	-33,6	-40,7

**) Kunnanvaltuusto on päättänyt investointien määrärahojen 2020 muutoksista kokouksessaan 11.6.2020 § 31 ja 32. Muutosten kokonaisvaikutus on 5 000 € nettoinvestointeja lisäävä vuodelle 2020. Investointiosassa on esitetty alkuperäinen talousarvio*

19 Rakentamishjelma

Rakentamishjelmassa (ks. taulukko seuraavalla sivulla) on eritelty teknisen lautakunnan hallinnoimat talonrakennuksen ja muun julkisen käyttöomaisuuden hankkeet sekä energiahuollon investoinnit. Ohjelmasta ilmenevät hankkeiden ajoitus suunnittelukaudella, kokonaiskustannukset, hankekohtainen aikaisempi rahoitus, vuosittainen määrärahojen tarve sekä arvioitu ulkopuolisen tuen määrä. Kokonaiskustannuksiin sisältyvät myös hankekohtaiset suunnittelukauden jälkeisille vuosille arvioidut kustannukset. Määrärahat on esitetty ilman arvonlisäveroa, mikäli kustannukset oikeuttavat arvonlisäveron palautukseen tai vähennykseen.

Hankkeiden toteuttamisessa pääpaino on peruskorjauksessa. Välttämättömien ylläpito- ja korjausinvestointien lisäksi rajoitetaan käyttötalousmenoja pienentäviin, työllisyyttä parantaviin tai muita kunnan painopistealueiksi valittuja toimintoja tukeviin investointeihin. Ennen uusinvestointeja tulee kaikissa tapauksissa selvittää olemassa olevan rakennus- ym. omaisuuskannan peruskorjaus- ja käyttötarkoituksen muutosmahdollisuudet.

Suunnittelukauden hankkeisiin pyritään mahdollisuuksien mukaan saamaan kunnan ulkopuolista rahoitusta muun muassa alueellisten elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten tai asianomaisen ministeriön kautta.

Onnistuneen hankkeen perusedellytys on hankkeiden ennakointi, riittävä esi- ja hankesuunnittelu sekä laadukkaat suunnitelma-asiakirjat. Rakentamishjelmassa on suurimpien hankkeiden osalle varattu suunnitteluun erillinen määräraha. Rakentamishankkeissa ja suunnittelussa pyritään hyödyntämään mahdollisuuksien mukaan kunnan omaa asiantuntemusta.

Suunnittelukaudella jatketaan terveyskeskuksen investointeja. Sosiaali- ja terveystoimen rakennushankkeita varten on kunnanhallitus asettanut työryhmän. Talousarviovuodelle ja suunnitteluvuosille on varattu määrärahat hammashoitolan, neuvolan ja mielenterveystoimiston tilojen uudisrakennukseen.

Vuonna 2021 on määrärahat varattu koulukeskuksen muutostöihin sekä koulukeskuksen ympäristön kehittämiseen. Puukivillan vesikaton parannukseen ja Lapin Saven muutostöihin on myös varauduttu. Yleisten alueiden viihtyisyyteen ja vapaa-ajan mahdollisuuksiin panostetaan monikäyttöreitistön rakentamisella sekä Kätkävaaran luontopolun kunnostamisella. Kemijokivarren osayleiskaavan tarkistustyöhön varataan määräraha vuosille 2021-2023.

Suunnittelukaudella jatketaan kiinteistöjen lämmitysjärjestelmien muutostöitä käyttämään uusiutuvaa energiaa. Mattisen koulun lämmitysmuutokseen on varauduttu vuonna 2021 ja Louen koulun vuonna 2023. Terveyskeskuksen aurinkosähköjärjestelmää varten on määrärahavaraudet vuosille 2021-2022. Hakekentän rakentamiseen on määrärahavaraus vuodelle 2021.

Taloussuunnitelmavuosien hankkeita ovat mm. kaukolämpöverkon laajentaminen sekä virastotalon hissi, ilmastointisaneeraus ja käyttövesiputkien uusiminen. Virastotaloon kohdistuu myös valtuustosalin muutostyöt, joka on vuoden 2023 hanke. Vuosittain on varattu määrärahat lisäksi tie- ja katuvalojen uusimiseen, tie- ja katuinvestointisuunnitelman mukaisiin töihin sekä liikenneturvallisuutta parantaviin hankkeisiin.

Rakentamishjelmasta voidaan kunnanvaltuuston erillispäätöksellä poiketa valtion rahoituksen mahdollisesti viivästyessä suunnitellusta. Pyrkimyksenä mahdollisissa poikkeamissa on tasainen työllistämisaikutus. Investointihankkeiden osalta selvitetään hankkeiden vaihtoehtoiset toteuttamistavat.

TERVOLAN KUNTA

RAKENTAMISOHJELMA VUOSILLE 2021 - 2023

Tekninen lautakunta 15.10.2020

Euroa ilman alv	Hankeen aloittamisvuosi	Kokonaiskustannusarvio	Aikaisempi rahoitus yhteensä	2020	2021	2022	2023	Valtion avustus
HANKEKOHTAINEN TALONRAKENNUS:								
Terveyskeskus/vanhustenhuolto								
SOTER -rakennushankkeet								
Hammashoitola-Neuvola-MTT ¹⁾	2019	2 500 000	12 000	1 470 000	1 500 000	890 000		
MUU TALONRAKENNUS:								
Louen koulun lämmitysmuutos ²⁾	2023	120 000		120 000			120 000	30 000
Mattisen koulun lämmitysmuutos	2021	120 000			120 000			30 000
Päiväkodin muutostyöt	2020	30 000		30 000				
Virastotalon ilmastointisaneeraus ³⁾	2020	126 000		100 000		10 000	100 000	
Virastotalon käyttövesiputkiston uusiminen	2022	100 000				10 000	90 000	
Valtuustosalin muutostyöt	2023	30 000					30 000	
Virastotalon hissi	2023	150 000					150 000	
Koulukeskuksen muutostyöt ⁴⁾	2019	225 000	75 600		65 000	85 000		
Puukivillan vesikatko	2021	40 000			40 000			
Erityisloukan siirto	2020	20 000		20 000				
Terveyskeskuksen aurinkosähköjärjestelmä	2021	150 000			10 000	140 000		30 000
Lapin Saven muutostyöt ⁵⁾	2019	135 500	12 500	50 000	45 000			
JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS:								
Yleiset alueet								
Koirapuisto	2022	15 000				15 000		
Koulukeskuksen ympäristön kehittäminen ⁶⁾	2017	213 000	53 500		160 000			
Väisäsen puiston rakentaminen	2023	30 000					30 000	
Monikäyttöreitistö ⁷⁾	2021	585 000			135 000	450 000		333 000
Kätkävaaran luontopolun kunnostaminen	2021	122 000			122 000			61 000
Liikenne ja katurakennus								
Keskustien peruskorjaus	2019	650 000	417 500	212 500				
Tie- ja katuvalojen uusimiset					55 000	40 000	40 000	
Tie- ja katuinvestointisuunnitelman mukaiset työt ⁸⁾				120 000	120 000	120 000	120 000	
Liikenneturvallisuuteen liittyvät hankkeet ⁹⁾	2019			15 000	15 000	15 000	15 000	
Kaavoitus								
Kemijokivarren osayleiskaavan tarkistus								
Tervola-Varejoki	2015	120 000	100 000					
Loue- Mattinen ¹⁰⁾	2021	100 000		50 000	50 000	50 000		
Peura-Ossauskoski	2023	100 000					50 000	
Koivu -Suukoski	2025							
ENERGIAHUOLTO:								
Kaukolämpöverkon laajentaminen	2023	200 000					200 000	
Hakekentän rakentaminen	2021	150 000			150 000			
YHTEENSÄ				2 187 500	2 587 000	1 825 000	945 000	484 000
Ulkopuolinen rahoitus				18 000	199 000	255 000	30 000	
Netto				2 169 500	2 388 000	1 570 000	915 000	

¹⁾ Vuosien 2019 ja 2020 aikana käytetty n. 120 000 euroa.

²⁾ Louen koulun lämmitystapamuutosta ei toteutettu vuonna 2020.

³⁾ Virastotalon ilmastointisaneerauksen suunnittelu v. 2022 ja rakentaminen v. 2023. Vuonna 2020 käytetty 16 000 euroa.

⁴⁾ Koulukeskuksen muutostyöt, mm. hälytysjärjestelmän uudistaminen, kiinteiden valaisimien vaihtaminen, ulko- ja osastoivien ovien uusiminen, ulkorappauksen uusiminen sekä yläkoulun opettajien huoneen muutostyöt.

⁵⁾ Lapin Saven tiloihin tehdyt muutostyöt uutta vuokralaista varten. Vuonna 2021 tehdään pihan ja vesikatkon kunnostus.

⁶⁾ Koulukeskuksen jättöpuhan ja liittymien uusiminen sekä urheilukentän asiakaspaikoituksen lisääminen.

⁷⁾ Monikäyttöreitistön suunnittelu v. 2021 ja rakentaminen v. 2022.

⁸⁾ Asemakaava-alueelle laaditaan tie- ja katuinvestointisuunnitelma, jonka mukaan hankkeita toteutetaan.

⁹⁾ Meri-Lapin investointisuunnitelmassa kunnalle osoitettujen liikenneturvallisuustoimenpiteiden toteuttaminen.

¹⁰⁾ Kaavan laatimista ei aloitettu v. 2020, koska Tervola-Varejoki -osa-alueen kaavamuutoksesta odotetaan KHO:n päätöstä valitusluvasta.

RAHOITUSOSA

Toiminnan ja investointien rahoitusta suunnittelukaudella tarkastellaan rahoituslaskelman, sen välitulosten ja niistä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusosassa osoitetaan, miten talousarvio ja -suunnitelma vaikuttaa kunnan maksuvalmiuteen.

20 Rahoituslaskelma sekä toiminnan ja investointien rahoituksen tunnusluvut ja tavoitteet

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	368 907	89 400	661 700	768 100	1 112 900
Tulorahoituksen korjauserät	-11 500				
	357 407	89 400	661 700	768 100	1 112 900
Investointien rahavirta *)					
Investointimenot	-1 279 178	-2 663 500	-3 020 000	-2 140 000	-1 163 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	159 081	18 000	199 000	255 000	30 000
Pysyvien vastaavien luovutustulot	42 938	36 000	36 000	36 000	36 000
	-1 077 160	-2 609 500	-2 785 000	-1 849 000	-1 097 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-719 752	-2 520 100	-2 123 300	-1 080 900	15 900
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainojen lisäys **)	-825 000	-650 000	-400 000	-400 000	-400 000
Antolainojen vähennys	506 579	144 100	101 600	85 800	123 000
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	632 190				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-142 849	-61 000	-30 000	-29 900	-29 900
Muut maksuvalmiuden muutokset	-469 137				
	-298 218	-566 900	-328 400	-344 100	-306 900
Vaikutus maksuvalmiuteen	-1 017 970	-3 087 000	-2 451 700	-1 425 000	-291 000
Rahavarat 1.1.	8 391 621	7 373 652	7 100 000	4 468 300	3 223 300
Rahavarojen muutos	-1 017 970	-3 087 000	-2 451 700	-1 425 000	-291 000
Rahavarat 31.12. ***)	7 373 652	4 286 652	4 648 300	3 043 300	2 932 300

*) Kunnanvaltuusto on päättänyt investointien määrärahojen 2020 muutoksista kokouksessaan 11.6.2020 § 31 ja 32. Muutosten kokonaisvaikutus on 5 000 € nettoinvestointeja lisäävä vuodelle 2020. Rahoituslaskelmassa on esitetty alkuperäinen talousarvio

**) Antolainojen lisäys perustuu yhtiöiden laatimaan lainojen nostosuunnitelmaan

***) Rahavarat 31.12.2020 on talousarvion 2021 laadintavuoden tase-arvio.

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toiminnan ja investointien rahavirtojen kertymä	-	-3 239 852	-5 363 152	-6 444 052	-6 428 152
Lainanhoitokate	2,3	1,3	12,1	14,2	20,4
Kassan riittävyys, pv	98,8	86,4	57,0	40,4	38,1

Kunnan toiminnan ja investointien rahoituksessa tulee olla tavoitteena, että investoinnit rahoitetaan pitkällä aikavälillä omarahoituksella. Investointien omarahoitusta mitataan toiminnan ja investointien rahavirtojen kertymällä. Pääsääntöisesti kertymän tulisi olla suunnittelukauden lopussa vähintään 0.

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä, kun tunnusluku on 1–2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Tervolan kunnan lainanhoitokyky on ollut viime vuosina hyvä, ja näyttäisi jatkossakin pysyvän hyvällä tasolla. Kunnan lainakanta koostuu pitkäaikaisista lainoista ja korkomenot ovat pienet matalasta korkotasosta johtuen. Suunnittelukaudella lainanhoitokate on parantumassa vuosikatteen parantumisen takia. Menojen kasvun hillitseminen ja tulopohjan vahvistaminen on kuitenkin erittäin tärkeää. Suunnittelukauden tavoitteena on säilyttää kunnan lainanhoitokyky hyvällä tasolla.

Kunnan maksuvalmiuskykyä mitataan kassan riittävydellä päivinä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Suunnittelukauden tavoitteena on säilyttää kunnan maksuvalmiuskyky riittävänä, jolloin tunnusluvun on hyvä olla yli 20 päivää. Maksuvalmiuskyky pysyy hyvällä tasolla koko suunnittelukauden, mutta heikkenee vuosittain.

TALOUSARVIOVUODEN 2021 MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO SEKÄ SITOVUUS

Tervolan kunta Sitovuus: B=bruttomääräraha/-tuloarvio N=nettomääräraha/-tuloarvio

TALOUSARVIOVUODEN 2021 MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO			
ULKOINEN	Sitovuus	Määrärahat	Tuloarviot
KÄYTTÖTALOUSOSA		TA 2021	TA 2021
Kunnanvaltuusto	N	28 700	
Strateginen johto		28 700	
Kunnanhallitus	N	2 311 800	
Yleisjohto		2 107 200	434 800
Henkilöstö		323 600	72 800
Elinkeinojen kehitt.		506 000	215 000
Julkinen liikenne		118 600	21 000
Tarkastuslautakunta	N	17 900	
Tarkastustoimi		17 900	
Keskusvaalilautakunta		15 200	
Vaalit		15 200	
Maaseutulautakunta	N	73 800	
Maaseutuelinkeinot		292 100	218 300
Tekninen lautakunta	N	2 949 200	
Tekninen johto		210 800	13 000
Yleiset alueet		486 300	600
Kiinteistöt		1 184 700	704 000
Lämpökeskus		342 000	250 000
Kaavoitus ja ymp		183 500	20 000
Tukipalvelukeskus		1 561 500	32 000
Sivistyslautakunta	N	5 072 300	
Sivistystoimen johto		92 000	3 700
Varhaiskasvatus		1 277 400	114 700
Peruskoulutus		2 995 900	133 900
Lukiokoulutus		475 600	16 000
Aikuiskoulutus		103 000	
Kirjasto		219 800	3 000
Vapaa-aika		196 400	16500
Sosiaali- ja terv.ltk	N	12 083 400	
Sosiaali- ja terv.johto		235 600	
Sosiaalipalvelut		4 460 000	739 000
Perusturva		18 000	4 000
Perusterveydenhuolto		3 539 500	626 700
Erikoissairaanhoido		5 200 000	
TULOSLASKELMAOSA			
Verotulot	B		11 718 000
Valtionosuudet	B		11 361 000
Korkotuotot	B		22 000
Muut rahoitustuotot	B		250 000
Korkokulut	B	27 000	
Muut rahoituskulut	B	110 000	
INVESTOINTIOSA			
Investointimenot	B	3 020 000	
Rahoitusosuudet	B		199 000
Käyttöom. myynti	B		36 000
RAHOITUSOSA			
Antolainojen lis.	B	400 000	
Antolainojen väh.	B		101 600
Pitkää.lainojen lis	B		
Pitkää.lainojen väh	B	30 000	
Vaikutus maksuvalm.		-2 451 700	
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		27 326 600	27 326 600

tervola.fi

2020